

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Siralmas állapotok.

Budapest, szeptember 11.

Vigasztalan körülmények között kezdte meg ma a minisztérium szünet utáni első tanácskozását. Juniusban még azzal váltak el a kormány tagjai egymástól, hogy a nyár folyama alatt talán majd javul a helyzet. A nemzeti fejlődés tulzó politikusai egy kissé meghiggadnak s Bécs is engedékenyebb lesz a nemzet jogos aspirációival szemben. A helyzet azonban egy szemernyivel sem javult, sőt határozottsággal megállapíthatjuk, hogy rosszabbodott. Harczban állunk Ausztriával, farkasszemmel nézünk a horvátokkal, gyűlölnék bennünket az összes nemzetségek s különösen a románok haragjának vad indulata, melyet maga a román főpapság korbácsolt fel, hullámzik felénk erősen. Körülöttünk mindenki ellenségünk. A nemzeti-ségi gyűrű széttépne bennünket minden pillanatban, de hiszen felesleges az erejét koncentrálnia, amikor győnyörűséggel szemlélheti, hogy a magyar pártok úgy pusztítják egymást, mintha a magyar politikuskok nem is egy isten teremtményei volnának, s jobban gyűlöli egyik a másikat még a közös ellenségénél is. Hiszen maguk a miniszterek is, akik nyári pihenőjük után ma fogtak először kezét egymással annyira differáló álláspontokon vannak, hogy halovány reménység is alig van az egymás megértésére. Tehetetlenül, tanácstalanul állanak s bizony ha magukba szállnak elmondhatják

„Beborult a csillagos ég felettünk,
Uram Isten védj a hazát helyettünk . . .”

Akik a mai helyzet előidézői voltak, azok a tulvérmes politikuskok, vagy azok a tulgyenge vezérek, akik eleresztették a gyeplőszárazakat, vajjon érezik-e, hogy az ország még sohase volt úgy elerőtlenedve, mint mostan? Vajjon tudják-e, hogy a magyarság úgy izolálva, mint ahogy mostan van, Ausztriával, a horvátokkal, meg a nemzetségekkel nem lesz képes egyszerre megverekedni? Vajjon sejtik-e, hogy nem fogunk sikeresen opponálni tudni még a hadvezetőség tulkövetelése ellen sem? Vagy nem veszik-e észre, hogy a mai politikai konstellációk között egyenesen kinevetik azt a politikust, aki Bécsben nemzeti kivánságokkal hozakodik elő? Bizony, ha valamennyire körülnéznék, ha egy kevéssé mérlegelnék a nehézségeket, ha látnák ezt a mostani nagy elerőtlenedést, bizonyára közelebb jönnének egymáshoz, tennének a pártok egy-egy lépést egymás felé, próbálnának a cselekvő magyar politikában legalább ideiglenes harmoniát teremteni, legalább

annyi ideig tartót, amíg a vészes fellegek elvonulnak a nemzet egéről.

Akkor aztán a miniszterek nem jönnének olyan sivár hangulatban össze, mint ahogy ma összejöttek Kossuth Ferencz lakásán. Ha azonban a hideg megfontolás sem akarja jóvá tenni azt, amit a gonosz hamarság elrontott, akkor hasztalan tanácskoznak a nemzet vezérei órákon keresztül, akkor ez a rendszer, mely ha egyebet nem hozott is, de minden körülmények között purifikálta a magyar közéletet, dicstelentül pusztult el és irathatnak könyvet róla akárhányat is, a pártatlan történetírás rá fogja sütni a szégyenbélyeget. Mert ennek az alakulásnak, ennek a mostani parlamentnek és a mostani kormánynek az volt a hivatása, hogy az emberi jogoknak hatalmas medret vájjon, hogy dolgozó százazereket és milliókat vigyen be az állam ügyeinek intézésébe. Soha szebb feladat nem várt kormányra és parlamentre. Egy alkotmányos küzdelem viharában a magyar parlamentárizmus vereséget szenvedett. A jogtalan tömeg tüntető, bűnös helyeslése mellett szuronyokat fogtak a népképviselőkre, amely nem tudott ellentállani. Aztán jött egy alakulás, mely megerősíthette volna a magyar parlamentárizmust, olyan fundamentumot rakhatott volna le, melyen állva könnyen daczolhat külső és belső ellenséggel. És ez az alakulás nem töltötte be rendeltetését.

Dolgozott, alkotott jót-rosszat egyformán. De ennek a kormánynek és ennek a parlamentnek nem az volt a hivatása, hogy cselédtörvényt csináljon, vagy az üdvös alkotások egész özönével boldogítsa az országot. Ennek a kormánynek és ennek a parlamentnek parancsoló kötelessége csak kettő volt. Az egyik az, hogy takarítsa el azokat a romokat, melyeket a törvénytelen kormány hagyott hátra, a másik pedig, hogy csinálja meg az általános választói törvényt úgy, hogy a magyar hegemoniát ebben az országban soha semmiféle hatalom részéről veszedelem ne fenyegethesse. Ez volt a kötelessége és semmi más. A parlamentárizmus szempontjából talán hiba is volt, hogy egész sereg törvényt alkotott. Hiba volt, mert annak a parlamentnek, melynek hivatása a népjogokat kiterjeszteni s olyan milliókat bevinni az ország ügyeinek intézésébe, akik eddig szavukat sulylyal nem hallathatták, nincs joga maradandó és hosszú életű, az ország minden rendű és rangu lakosságát érdeklő törvényeket alkotni. Ez már az új parlament joga lett volna. És így is szokott ez lenni minden alkotmányos államban.

Parlamentünk most nem is munkaképes. A pártok czivakodnak. A párt-

kereteken belül szenvedélyes torzszalkodások vannak. A vezérek tekintélyét megnyirbálták, figyelmeztető és higgadt-ságra intő szavuk a pusztában hangzik el. Ma sok órán keresztül tanácskoztak a kormány tagjai s hétfőn még folytatni fogják tanácskozásaikat. Az bizonyos és ezt be is vallják, hogy lelkiismeretük nem nyugodt, mert a választói törvényt nem hozták tető alá, jóllehet kötelezően megígérték ezt az uralkodónak is, a nemzetnek is. A törvény készen van, ott fekszik a képviselőház asztalán s minden komoly poitikus véleménye szerint alkalmas arra, hogy a magyar nemzeti uralmat megszilárdítsa. Jól fontolják meg kisebb és nagyobb politikuskaink, hogy ha a választói törvényt nem alkotják meg, olyan odium tapad a nevükhöz és politikai megbízhatóságukhoz, melyet semmiféle szentelt vízzel lemosni nem lehet. Jól gondolják meg, hogy a választói törvény megteremtéséhez politikai becsületüket kötötték. Mielőtt a pártok a gyűlölködés fegyverét egymásba vágják, hívják haza a jobbik eszüket és pillantsanak a jövőbe. Mivel mennek a választói elé? Mit mondanak azoknak, akiknek választói jogot ígértek? Az bizonyos, hogy akinek nincs választói joga, az akarja, hogy legyen. És itt nem lehet se ferdítéssel, se ravasz praktikával megtéveszteni a tömegeket. Nem is szólva arról, hogy a függetlenségi pártnak örök szégyene maradna, ha a mostani országgyűlés ezt a legfontosabb és a szabadelvűség szempontjából is legjelentősebb reformot tető alá nem hozná.

Most talán még jóvá lehetne tenni a mulasztásokat. Ne feledjék el, hogy a korona jogot adott az uralmon levő pártoknak és felhatalmazást is a választói törvény megalkotására. Ha a pártok nem teljesítik azt, amit az uralkodónak beígértek, egy olyan reformjavaslatnál, mely csakis a nép érdekeit szolgálja, akkor az uralkodónak teljes joga lesz olyan férfiakra bizni a korszakos reform megalkotását, akik ezt a feladatot komolyan veszik és apró torzszalkodásokkal nem veszélyeztetik annak győzelmét. Hangsúlyozzuk, hogy most még nem késő. Teremtsenek harmoniát a pártok között legalább a választói törvény megteremtésére. Tegyék félre addig a sérelmeket, míg ezzel a fontos reformjavaslattal elkészülnek. Ezt parancsoló módon megköveteli tőlük az ország érdeke. Majd folytathatják azután a harczot tovább, még nagyobb erővel is, de előbb erősítsék meg a magyar parlamentárizmust s ne tőrjék, hdgy a külföld a népjogok elsikkasztói között emlegesse a hatalom birtokában lévő magyar pártokat.

Rimamurányi ostroma.

Budapest, szeptember 11.

Az az örületes hajsza, ami napok óta a budapesti tőzsdén a rimamurányi részvényekért folyik, eddig példátlanul áll a mi viszonyaink közt. A budapesti tőzsde történetében még eddig nem fordult elő, hogy ilyen intenzivitással keresték volna valamely vállalat részvényeit, mint keresik két hónap, de főleg három nap óta a rimamurányi részvényeket. Aki nem tudná, mi játszódik le a kulisszák mögött, főleg a juliusi békekötés után azt hihetné, hogy a részvénytársaság legközelebbi mérlege szenzációs eredményeket fog felmutatni s hogy a nagyobb osztalék reménye az, ami ezeknek a részvényeknek árfolyamát oly magasra kergette.

De nem erről van most szó. A legcsufabb és legveszedelmesebb harc folyik, ami csak elképzelhető és egyelőre csak azt nem lehet még tudni, hogy az árát ki adja meg. Az kétségtelen, hogy ebben az örületes játékban sem a hivatásszerű spekuláció, sem a nagyközönség nem vesz részt. Főleg ez az utóbbi körülmény örvendetes, mert ezáltal legalább nem kell a miatt kifakadni, hogy a kis tőkés zsebére megy a játék. A két érdekcsoport, a mai vezetőik és a szindikátus közt folyik a harc azért, hogy melyik fog a jövő hónapban megtartandó közgyűlésen többségre jutni s így melyik fogja a hatalmat kezébe kaparíthatni.

Ha csak személyi kérdésekről volna szó, igazán nem volna érdemes az ügygel sokat foglalkozni. Mert végre is alapjában véve nem volna nagy jelentőségű, hogy a régi igazgatóság marad-e meg változatlanul, vagy pedig a szindikátus tagjaiból is helyet kapnak-e benn egyesek, mint kaptak annak idején a Schlick-gyárban s a Közuti Vasut igazgatóságában.

De ami most lejátszódik, az sokkal fontosabb érdekek körül folyó küzdelem s tulajdonképpen az egész nemzetet érdeklő nagy harc a magyar vasipar jövőjéért, melyet az osztrákok meg akarnak fojtani.

A rimamurányinak 160,000 darab részvénye van. Vezető szerepet tehát csakis az fog játszhatni a jövő hónapban megtartandó közgyűlésen, akinek a kezében 80001 részvény van. A magyar csoport is, az osztrák csoport is ezért minden piacra kerülő részvényt megvásárol, s

miután ez idő szerint nem a leendő osztalék nagysága az, ami a vétel indoka, tehát a részvények ára szédületesen emelkedik, tekintet nélkül azok belső értékére.

1912 június végén lejár az osztrák-magyar vaskartel, s az osztrákok nagyon jól tudják, hogy az vagy egyáltalán nem újítható meg, vagy pedig csakis az osztrákok részéről hozandó nagy áldozatok árán. Minthogy a magyar vasgyárak közt az egyik vezető szerepet a rimamurányi r. t. játszza, nemcsak óriási arányainál fogva, hanem azért is, mert a Hernád völgyi vasipar, az Unió bádoglemezgyár, a Kaláni vasmű-részvénytársaság részvényeinek zöme is a rimamurányi vasmű-részvénytársaság tulajdonában van, tehát a magyar vasipar tönkretételére az osztrákoknak leghatalmasabb eszköze volna az, ha a rimamurányi részvénytársaság részvényeinek többségét kezébe tudná kaparítani. A 160,000 részvényből azonban egy rész a bírói letét-hivatalokban, árvaszékeknel stb. van hozzáférhetetlen módon elhelyezve, valójában, hogy a szabad forgalom tárgyát alig képezi ma több, mint 140—150,000 darab. Ebből kiszámítható, hogy amelyik rész 70—75,000 részvényt meg tud szerezni, az az akaratát keresztül is tudja vinni a közgyűlésen.

A bécsieknek 70.000, a magyaroknak állítólag 64.000 részvény van a kezükben s így magyarázható meg az az örületes versengés, amely a tőzsdén a rimamurányi részvényekért folyik s megállapítható, hogy a szindikátus az, amely az árakat felveri, sőt 32 korona kölcsön-díjat is hajlandó október végéig minden részvényért fizetni. Es annál sajnálatosabb ez, mert a szindikátus tagjai, habár öntudatlanul, ezáltal az osztrák érdekek szolgálatába szegődtek.

Teljes tisztelettel vagyunk a szindikátus tagjainak egyéni tulajdonai és kvalitásai iránt s mint mondtuk, akciójukat nem azért tartjuk merényletnek a magyar vasipar és a magyar gazdasági érdekek ellen, mintha illegitimnek tartanók azt a vágyukat, hogy a rimamurányi részvénytársaság igazgatóságában helyet csikarjanak ki a maguk számára. De ők csak egyszerű eszközül használják ki magukat az osztrákok által arra a célra, hogy az ő támogatásukkal aztán a magyar vasipar belemérszertessék érdekei ellenére is a vaskartelbe. Mert a vaskartelt csakis a rimamurányi részvénytársaság tudná meghiusítani, hisz

a kormányának, mely a Rothschild-csoport ellen nem tud védekezni, nem tudta, s a jövőben sem tudja megakadályozni a diósgyőri vasgyár segítségével az osztrák-magyar vaskartel létrejöttét. Taussig lovag, akinél ádázabb ellensége Magyarországnak nincs s aki egyetlen alkalmat sem szalaszt el, hogy Magyarország gazdasági fellendülésén és gazdasági önállóságán halálos sebeket ejtsen, s aki a lelke és vezére az osztrák vaskartelnek, a rimamurányit tartja annak az archimedesi pontnak, amelyen az egész magyar vasipart kiemelheti sarkaiból. És bármilyen tisztelt és gazdasági életünkben jelentős férfiak is azok, akik a szindikátust alkotják, kétségtelen, hogy ők csak marionettek ezáltal s hogy őket Taussig lovag csak faltörő kosznak használja fel. A szindikátus tagjainak anyagi erejével tisztában van mindenki. A Schlick-gyár részvényeiért s a Közuti Vasut részvényeiért folytatott hasonló kampány után, ők a maguk anyagi eszközeivel ezt az újabb harcot megvívni nem tudják s Taussig lovag az, aki a bécsi Bodenkreditanstalt s a bécsi Creditanstalt für Handel und Gewerbe tőkeerejét bocsátja rendelkezésükre.

Az kétségtelen, hogy lovag Taussig ezt nem az urak szép szeméiért teszi s nem azért, hogy nekik esetleg jól fizetett igazgatói állásokat szerezzen, hanem azért, hogy a rimamurányi vasgyárat ennek a két intézetnek segítségével a maga érdekkörébe vonja s így aztán az egész magyar vasiparra elhatározó befolyást gyakorolhasson.

Hogy pedig ez a befolyás minő óriási csapás volna egész gazdasági életünkre, azzal tisztában van mindenki, aki ismeri ennek a két intézetnek azt az aknamunkáját, amelyet a gazdasági élet minden terén ellentünk folytat. S annál sajnálatosabb, hogy nagyon tiszteletreméltó magyar férfiak engedik magukat a magyar gazdasági érdekek ellen Taussig lovag által eszközül felhasználítani.

Mert két dolog kétségtelen. Az egyik az, hogy a szindikátus mögött Taussig áll, a másik pedig, hogy ha a tervük sikerül s a rimamurányinál a döntő szerepet a kezükbe tudják kaparítani, akkor a vaskartell megújítása révén halálos csapást mérnek az egész magyar vasiparra s egy virágzó és nagy áldozatok árán megteremtett magyar iparágunkat teszik tönkre.

Olga grófnő oltára.

Írta: báró Nyáry Albert.

(Ülányomás tilos.)

„... Nem teheltem másképp. Elismerem, hogy örültem cselekedtem, de ennek így kellett történni. Ha adhattam volna jó tanácsot a szívemnek, úgy ebben a perczen nem állanék a bizonytalanság, vagy talán a kárhozát előtt. Akkor Beckers grófnak odanyujtanám a kezem, s azt mondanám neki: „A felesége leszek, mert becsülöm magát, Beckers gróf”. De hát a szívvel nem lehet alkudozni.

Tudom, hogy a maguk bocsánatát hiába kérem. Nem is untatom a könyörgéseimmel. Nem kérek mást, csak hogy feledjenek el. Vagy ha nagyon kegyesek akarnak lenni irántam, ha a régi szeretetnek egy szikrája él még szíveikben, ejtsenek egy könyvet értem... mintha... mintha meghaltam volna...”

A két öreg együtt ült az ódivatu szalonban, egymás mellett, s míg a gróf olvasta a lánya levelét, Agatha grófné sápadt arccal figyelt férje minden szavára. Az apa meg-megakadt az olvasásban s ilyenkor mindig igazított egyet aranykeretes szemüvegén. Aztán folytatta tovább az olvasást, igyekezve olyan hangon beszélni, mintha valami üzleti levelet tartana a kezében. Csak néha-néha csuklott meg a hangja. Mikor odaért, hogy: „a bizonytalanság, vagy a kárhozát előtt”, „mintha meghaltam volna.”

— Mi lesz most veled? — sóhajtott fel félénken a grófné, mikor végighaligatta az egész levelet.

— Kivel? — kérdezte gróf Gyergyó gépiesen.

— Hát Olgával... szegénnyel.
— Mi lesz vele? — felelt ingerülten a gróf. — Hát ki tudná, hogy mi lesz a halottakkal. Üdvözül-e, vagy elkarhozik, az az isten kezében van.

Az öreg grófné megint elhallgatóit. Ki tudja, min tépelődik, szegény. A maga szerencsétlensége nagyobb-e, vagy a leányáé. Magán busul-e jobban, vagy egyetlen gyermekén.

— Mondja, Péter, igaz ami történt? Vagy csak rossz tréfát akar üzni velünk az a csintalan leány?

— Igaz, — felelte komoran a gróf. — Nyugodjék bele, Agatha. Egyszer mindnyájunknak meg kell halni.

— Meghalni? Hát Olga meghalt, ugy-e?

— Meg!
— Akkor szabad meg is siratnom, ugy-e, édes, jó Péterem, — s az öreg grófné könyörgő tekintettel simult férjéhez.

— Szabad, — tört ki a szó rövid küzködés után gróf Gyergyóyból, s a következő perczen a szerencsétlen szülők egymásra borulva siratták meg elvesztett, meghalt, szegény lányukat.

Nem is tették le soha a gyászruhát. Ha egyik sírva találta a másikat, nem kérdezte, hogy mi a bánat oka. Az ő rövid, hátralevő életük kevés is már ahhoz, hogy lesirassák ezt a szörnyű szerencsétlenséget.

Pedig ha akarták volna, nem is kellett volna gyászolniok a lányukat sokáig. Az meghalt, az elveszett, a megszőkött Gyergyó Olga sápadtan, megtörve, rövidesen ott volt megint az ősi kastély küszöbe előtt. Az anya fuldokolva tekintett le rá, lopva, egy félrehuzott függöny nyílásán keresztül. Oh, az ő karja szívesen kitarult volna a lánya elé. De az öreg

gróf hajthatatlan maradt. Ő nem hisz a visszajáró holtakban. Ő már megsíratta, eltemette egyszer a leányát; az, aki ott áll, s bebocsátatásért, bocsánatért könyörög, csak csaló lehet, valami elvetemült személy, aki visszaél a Gyergyó Olga nevével. De hogy mégis ne hurcolja világcsufjára ezt a nevet, irgalomból kimutattat neki valahol egy elrejtett kis házat, ahová meghuzhatja magát.

Magányosan, embert is ritkán látva, élt itt elrejtve a világtól Olga grófnő. A csendes, nyugodt élet lassanként, legalább látszatra, visszadták megint régi egészségét, szépségét. A nyulánk, királynői termet kiegyenesedett ismét, s ha arcának rózsái elhervadtak is örökre, de kitellett megint a gödrös áll, s a rengő csipő. A világról kevés hírt hallott. Ő utána sem kérdezősködött senki, még az édesanyja is csak titokban mert hírt hallani felőle. Ő sem kérdezett soha többet semmit szüleiéről. Ő maga csakis annyit kért egyszer bucsuzás-kor, hogy sirassák, mint a meghaltat szokás, és a szegény szülők még ma is siratják.

Egyszer, váratlanul hintó állott meg a kis ház rácsos kapuja előtt. A grófnő reászorította kezét a szívére, úgy várta egy karosszékre roskadva, hogy ki fog belépni az ajtón. Csak a szülei lehetnek... vagy...

Magas, ősz férfi állott meg előtte. Ismerte őt, de más volt ez, mint akit még csak nem is rég életerős, daliás férfinak ismert. Beckers grófnak azóta összeroskadt a termete, szép csinos, hosszú hagyott szőke fűrtjeire fehér hó rakódott le.

— Ismer-e még, Olga grófnő, — kérdezte lágy, dallamos hangján, látva, hogy ez nem kél fel üdvözlésére székéből.

— Beckers gróf, — suttogá csendesen.

Két napos minisztertanács.

— A kormány lemondása előtt. —

A kibontakozási tervek.

Budapest, szeptember 11.

Két hónapos szünet után ma ismét összeült a minisztertanács, hogy ott folytassa a válságból való kibontakozás útjának keresését, ahol a nyári szünet előtt elhagyta. Mert a helyzet egyáltalában nem változott. Amint *Justh* Gyula az utolsó pártértekezlet után mondta, a szemben álló felek csak fegyverszünetet kötöttek, s most ismét ott folytatják a háborút, ahol akkor elhagyták. Már pedig ennek a belső háborúnak csak az ország iszsza meg a levét, s így érthető az az erőfeszítés, amelyet a nemzet hivatott vezérei fejtenek ki a békés kibontakozás érdekében. A kormányra hárul az a feladat, hogy most, amikor a nyáron megállapított terminus lejártával elérkezett az ideje annak, hogy ismét beadja lemondását, olyan megoldási tervben állapodjék meg, amelyet úgy a többség, mint a korona elfogad a további kormányzás alapjául. Ezzel a nagy feladattal foglalkozott a mai minisztertanács is, elintézvén előzőleg a szünet alatt összegyűlemlt adminisztratív ügyeket. A mai tanácskozáson, amely még nem vezetett végleges eredményre, abban a tekintetben már kidomborodott az egységes fölfogás, hogy a kibontakozást csak a választói reform megvalósítása idézheti elő. A válság megoldásának valóban ez az egyedül helyes módja és ha már megtalálták ezt az utat, remélhető, hogy nem is fogják többé elhagyni és hogy a hétfői folytatólagos minisztertanács már végleges eredményre fog jutni.

A mai nap hírei a következők:

A minisztertanács.

Délelőtt is, délután is tartott az első minisztertanács, amelyet ma délelőtt fél tizenegy órára hívtak össze a gyöngélgedő *Kossuth* Fe-

rencz kereskedelmi miniszter lakására. A miniszterek már délelőtt tíz órakor együtt voltak *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter kivételével, aki, mint később kitudt, családi okok miatt nem jöhetett el. A tanácskozás tíz és fél órakor kezdődött és délután két óráig tartott. A három és fél óra alatt azonban még idő sem jutott a politikai helyzet megvitatására. Ezért a tanácskozást délután is folytatták. A kormány elsősorban a *horvát ügyekkel* foglalkozott s a tanácskozásba mindjárt bevonta báró *Rauch* Pál horvát bánt és *Szterényi* József kereskedelmi államtitkárát. Horvát belügyi, kereskedelmi és földmivelésügyi dolgokat tárgyaltak fél egy óráig. Azután a miniszterek referálták sorra a nyáron fölgylemllett folyó ügyeket. A jegyzőkönyvet *Márffy* Albin államtitkár írta.

Negyed kettő után jött el a tanácskozástól *Szterényi* József államtitkár, aki az újságíróknak ezt mondta:

— Eddig csupán folyóügyeket tárgyalt a kormány és még annyi anyag maradt, hogy a tanácskozást délután is folytatják. Két órakor távoztak el a miniszterek *Kossuth* lakásáról.

Wekerle Sándor miniszterelnök ekkor ezt mondta az újságíróknak:

— A tanácskozást nem fejeztük be, sőt annyi még az adminisztratív dolgunk, hogy a *politikai helyzetet meg sem vitathattuk*. Délután folytatjuk a tanácskozást és lehet, hogy csak hétfőn fejezzük be. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert délutánra várjuk. Most kaptunk tőle értesítést, hogy miért nem jöhetett el.

Délután négy órakor a kormány tagjai ismét együtt voltak *Kossuth* Ferencznel és folytatták a tanácskozást. A még hátramaradt kormányzati ügyeket intézték el s ennek folyamán nagyjában megállapították a jövő évi költségvetést is, nehogy a következő kormány, esetleg a rövid idő miatt, budget-tervezet nélkül maradjon.

Amikor aztán a halaszthatatlan adminisztratív ügyekkel végeztek, a minisztertanács teljes terjedelmében tárgyalás alá vette a kriti-

kus politikai helyzetet. Ennek a tárgyalásnak természetesen nem lehet más a vége, minthogy a kormány, másodszori kinevezése alkalmával tett kijelentéséhez képest, *elhatározza lemondását* és azt a király elé terjeszti. Ugyanakkor azonban *kibontakozási javaslatot* is terjeszt az uralkodó elé, és éppen e kibontakozási javaslat megállapítása lesz a ma megkezdődött miniszteri tanácskozások legfontosabb tárgya. Mert ugyanis a tanácskozásokat ma nem fejezték be. Fél hét óráig folyt az eszmecsere, azután pedig folytatását *hétfő délelőtt fél tizenegy órára halasztották*.

A mai minisztertanácsról félhivatalosan ezt a jelentést adták ki:

Ma délelőtt fél tizenegy órakor *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakásán *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter kivételével a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács jegyzőkönyvét *Márffy* Albin államtitkár vezette. A tanácskozás első felébe bevonták *Rauch* Pál báró horvát bánt és *Szterényi* József kereskedelemügyi államtitkárát. A minisztertanács délután két óráig tartott, akkor félbeszakították és folytatását délutáni négy órára tűzték ki. A délutáni tanácskozáson megjelent gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter is, akit délelőtt családi okok akadályoztak a megjelenésben. A délutáni tanácskozás fél hétfőig tartott s folytatását hétfőn délelőtti fél tizenegy óráig tűzték ki. A minisztertanács elsősorban horvát ügyekkel foglalkozott, azután pedig folyóügyeket intézett el, délután pedig az aktuális politikai kérdések megbeszélését is megkezdték.

A kibontakozási tervek.

A kibontakozás módját illetőleg ismételtlen megirtuk már, hogy a kormány tagjai a nyári tanácskozások során abban állapodtak meg, hogy a válságot a választói reform sürgős megvalósításával kell megoldani. *Kossuth* Ferencz hozzájárult ahhoz a tervhez, hogy a bankkérdést egy évi provizóriummal elodázzák olyan deklaráció kíséretében, amely az önálló jegybank felállításának előkészítését jelenti be és azután a koalíció fönntartásával a

— Eljöttem magáért.

Eloolvastam a levelét. Abban azt írta, hogy ha szívének tudna tanácsot adni, a kezét *Berkes* grófnak nyujtáná, mert becsüli őt. Most itt vagyok, hogy arra kérjem, váltsa be a szavát. Most talán már tud tanácsot adni a szívének.

— De édes barátom, lehetetlent kíván. Nem én, de maga miatt. Az én kezemet nem fogadhatja maga el a megtörténtek után.

— Miért ne fogadhatnám, Olga? Tartozom én számat adni arról, amit teszek? Nézzen meg. A maga utáni bánat, szerelem, vágyódás öreg emberré tett néhány hónap alatt, idejekorán. Nem szabad nekem élni akarni? Nincs jogom hozzá? Én pedig úgy érzem, hogy maga nélkül még most sem tudok élni.

Olga grófnő zavartan, önmagával küzdöve állott a gróf előtt. Ennyi szerelmet, ennyi hűséget hogy lehet feltételezni egy férfiben! És még sem hallgatja meg, mert nem szabad azt a derék, igaz embert lerántania magához a mocsárba. Szeliden mosolyogva nyujtotta felé a kezét, könyein keresztül mosolyogva rá.

— Maga a világ legigazabb, legjobb embere *Beckers* gróf. Sohasem fogom elfelejteni, hogy maga milyen jószággal közeledett hozzám, akit a saját szülei elűztek házuknak küszöbéről. És igazuk volt, jól tették. Velem nem lakhatik együtt senki, aki embertársai becsülésére igényt tart. Ezért nem fogadhatom el az ajánlatát gróf *Beckers*.

— Nem ajánlatot fogad el grófnő, hanem kérést, esdést hallgat meg. Ne azért tegye meg, hogy kiszabaduljon mostani szomorú, lealázó helyzetéből, hanem tegye meg értem, akinek az élete függ a maga választától. Egyszer már eltaszított magától, akkor oka volt

reá, de most, mikor a szíve nem ad más tanácsot, mért üzne el megint. Tekintse azt, hogy mennyire szeretem, soha meg nem szűnő igaz szerelemmel.

— De a mult, elfeledi ami történt? — sóhajtott bánatosan a grófnő, szeméi elé emelve kezét.

— Feledje el maga is. Mint egy rossz álmot. En nem tudok semmit, ami történt. Nem hallottam semmit, ha pedig ezután halanék, megölném azt, aki rágalmozza. Elöttem maga a régi Gyergyó Olga grófnő, az udvar dédelgetett kedvencze. S mindenki előtt *Beckers* grófné lesz, akivel csak kalaplevéve szabad beszélni. Akkor talán el fogja hinni Gyergyó Péter is, hogy a leánya feltámadott.

Olga grófnő gondolkodási időt kért s mikor ez eltellett, betartotta szavát, amit bucsuzáskor mondott s gróf *Beckers*nek nyujtotta a kezét, mert becsülte őt.

— Még nem késő, gondolja meg még egyszer a dolgot — szölt vőlegényének a grófnő. — Ha elfeledi is a multat, nem fél a jövőtől? Együtt élni olyannal, aki olyan mértetlen könnyelműségre képes volt. Nem ismétlődhetik-e az életben bizonyos ballépés olyanal, akinél megvan a hajlam hozzá.

— Nem félek ettől Olga. Megbízom magában. Meg ha megtörténnék is újra, én úgy sem szenvednék amiatt. Nem élném tul, érzem. És látja, legalább magáról gondoskodva volna. Nem kellene félnie, hogy megint idegen küszöb elé viszi kálvária-utja. — A grófnő mosolyogva fogta be kis kezével vőlegénye ajkait.

Mikor mint a kastély urnöje megérkezett új otthonába, hízkelve fonta karjait férje nyaka köré. Mindent ott künt hagytam mult életemből, csak ezt az egyet engedje, hogy

magamnál tarthassam s egy letakart képre mutatott, amelyet vigyázva emelt le a hintóból a lakáj.

A gróf csodálkozva nézett nejeire, ennek a csudálatos kérdésnek a hallatára. Intett az inasnak, hogy menjen előre a képpel s udvariasan válaszolt: — tudja, hogy a kérése parancs nekem.

A grófné kiolvasta férje arcából, hogy bár nem kér, de szeretne valami magyarázatot s szemét lesütve, közömbös hangon szólalt meg újra. — Köszönöm, Péter. Tudja, ártatlan dolog az egész. Egy kedvencz szent képm az, amely előtt újabb időben imádkozni szoktam.

— Igen, Olga, tudtam mindig vallásos hajlamairól s meglepetésképen közvetlen szobája mellett egy kicsi kápolnát rendeztettem be a maga számára. A térdeplő ott van az oltárka előtt, az oltárkép hiányzik még, magára vártam, hogy tetszése szerint festessek oda egyet. Most lássa, éppen felakaszthatja az üres helyre a maga kedves képét.

Beckers gróf jól mondotta, Olga grófnő nagyon vallásos volt valamikor s az ma is. Minelyt csak szerét ejtheti, kinyitja folyton zárva tartott kis kápolnájának ajtaját s megáll az alacsony oltárka előtt. Előbb aggódva tekint körül, ha nem látja-e idegen szem, aztán félrelebbenti az oltárképet takaró selyem leplet. Lassan leroskad az imázmolyra és kigyuló arccal tekint fel a képre, amelyről egy hollófeke, selymes szakálu férfi mosolyog le reá. Csábító, önzetlen, éppen úgy mint akkor, midőn hazugul esküdzött az az ember, hogy mennyire igazán szereti.

A szegény grófné érzi ilyenkor, hogy azért a mosolyért képes volna újra megjárni azt a kálváriát.

választói reformot valósítják meg. Gróf *Andrássy Gyula* törvényjavaslatát több lényeges pontban módosítanák, nevezetesen oly módon, hogy az ösválasztók intézményének és a hármas szavazatoknak elhagyásával a pluralitás csak ketős szavazatokban nyilvánulna meg.

Ezt a tervet gróf *Andrássy Gyula* nem tartja helyesnek, mert neki az az álláspontja, hogy a választói reform korszakos művét csak tömör és hatalmas többségi párt valósíthatja meg és ezért most is az a véleménye, hogy a választói reformnak napirendre tűzése előtt a helyzetet a fuzió segítségével konszolidálni kell. Ha azonban gróf *Andrássy* meggyőződik arról, hogy a fuziót megvalósítani most nem lehet, nem ellenzi a *Wekerle-Szterényi*-féle megoldási módot, amelyet *Kossuth* is elfogad, csak hogy a paktumban vállalt legnagyobb feladatot, a választói reformot megvalósíthatják, — de már a saját személyében nem hajlandó, legalább ez idő szerint nem, ilyen körülmények között a kormányzásban résztvenni. Ha ettől az álláspontjától nem sikerül gróf *Andrássy Gyulát* eltéríteni, akkor — amennyiben ez a megoldási mód elfogadtnak — az újonnan kinevezendő kormányban az alkotmánypártnak egy másik tagja, esetleg *Náday Lajos* képviselőházi alelnök lenne a belügyminiszter, míg *Andrássy Gyula* gróf, mint az alkotmánypárt vezére, pártjával együtt megmaradna a kormány támogatói között.

Már a függetlenségi pártnak harcos része sokkal élesebben áll szemben ezzel a kibontakozási tervvel. Ennek a csoportnak az a főfogása, hogy ez a terv teljesen ellentétben áll azzal a határozattal, amelyet a függetlenségi párt a szünet előtti utolsó értekezletén egyhangulag meghozott és amely köti a párt minden egyes tagját; de ellentétben áll magával a képviselőházi határozattal is. Sérti a többségi elvet, mert eszerint a hatalom csak úgy hajlandó respektálni ezt az elvet, ha a többség az ő kedve szerint van összealkotva; teljesen figyelmen kívül hagyja a függetlenségi pártnak azt a jogos követelményét, hogy az önálló bank előkészítéssék, sőt elhelyett egy évi bankprovizóriumot irányoz elő. Ez a terv tehát — így mondják — abba a helyzetbe hozza a nemzetet, hogy az önálló bankkal szemben tanusított királyi megtagadásra: — a bankszabadság meghosszabbításával feleljen, ami oly nagy erkölcsi megalázkodás, amelyet önzéretes nemzet nem viselhet el.

Ezeket az ellentétes fölfogásokat és álláspontokat kellett összeegyeztetnie a minisztertanácsnak, hogy olyan megoldási tervben állapodjék meg, amely úgy a többségi pártoknál, mint a koronánál kedvező fogadtatásra találjon. A helyzet nehézségét jellemzi, hogy a mai minisztertanács, bárha egész napon át tartott, nem tudott eredményre jutni, hanem hétfőn délelőtt folytatja a tanácskozást.

Wekerle a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök előreláthatólag kedden délutánra várja Bécsbe. Utazása eredetileg hétfőn délutánra volt tervezve, mint-hogy azonban a minisztertanács ma nem fejezte be tárgyalását és hétfőn folytatni fogja, a miniszterelnök is csak kedden reggel utazhat Bécsbe. A közös miniszteri értekezlet után a miniszterelnök a király előtt fog külön kihallgatáson megjelenni. Ezen az audiencián fogja *Wekerle* átnyújtani a kormány lemondását és ugyanakkor teszi meg előterjesztéseit a minisztertanács határozatait értelmében. A helyzet további alakulása ezután a király elhatározásától függ.

Izgalom *Andrássy* miatt.

A mai nevezetes miniszteri tanácskozás iránt fölöttébb nagy érdeklődés mutatkozott. Egész sereg újságíró és képviselő gyűlt össze *Kossuth Ferencz* miniszter lakásán, ahol a tanácskozást tartották. Gróf *Andrássy Gyula*, elmaradása nagy felzúdulást keltett és a legkülönbözőbb kombinációra adott alkalmat. Arról is beszélt néhány politikus, hogy *Andrássy* már beadta lemondását, ezért nem jött el, holott nyilvánvaló, hogy e hír teljességgel alaptalan, mert a kormány együttesen adja be lemondását és *Andrássynak* a külön lemondásra most semmi oka sincsen. Amikor aztán a minisztertanácsot délután két órakor félbeszakították, *Wekerle Sándor* miniszterelnök a kormányra várakozó újságíróknak *Andrássyról* ezt mondta:

— *Andrássy* sógornőjét baleset érte, ezért nem jöhetett reggel a fővárosba.

Megemlítjük még, hogy a belügyminiszter délután egy órakor érkezett Budapestre, a Nemzeti Kaszinóban ebédelt és délután résztvett a miniszteri tanácskozásban.

Nehézségek a közös költségvetés körül.

A politikai világban igen élénk érdeklődést keltettek azok a hírek, amelyek a jövő évi közös költségvetésről szárnyra keltek és amelyek szinte legyőzhetetlen akadályt gördítenek a kibontakozás elé. A bécsi körök ugyanis — e hírek szerint — a jövő évi közös költségvetéssel kapcsolatban nagy anyagi követelésekkel lépnek a nemzet elé, amelyeket részben a boszniai annexió, részben az új fegyverkezések, hajóépítések tesznek szükségessé. A kinevezendő új kormány e követelésekkel szemben igen kényes helyzetbe kerül. Ha nem vállalja e követeléseket, fölfelé támadnak nagy nehézségek, ha pedig vállalja, akkor a parlamentben és a közvéleményben ütközik igen heves ellenzésbe. Mert hiszen azt csak nem lehet kivánni a nemzetől, hogy amikor világos, elismert jogainak teljesedése a bécsi konok tagadásba ütközik, ugyanakkor ez a nemzet óriási áldozatokat hozzon azért a nagyhatalmi eszméért, amelynek nevében jogait megtagadják. Hogy a magyar kormánykörök milyen álláspontot foglalnak el e követelésekkel szemben, azt ma még sűrű homály borítja.

A pártok hangulata.

A függetlenségi párt tagjai között ma a legkülönbözőbb kombinációk voltak forgalomban. A *Wekerle-Szterényi*-féle kibontakozási tervet, a amelyhez *Kossuth Ferencz* is hozzájárult, a párt tagjainak zöme helyesli, sőt még a *Justh-Holló-Batthyány*-csoportban sem tapasztalható már a régi merev álláspont, bár a hangulat még nem alakult ki teljesen. Erről a megoldási tervről beszélgetve, függetlenségi képviselők között a hír terjedt el, hogyha ezt a megoldási módot elfogadják, a belügyi és a földmívelési tárcaikat is függetlenségi politikussal töltik be, míg az alkotmánypártnak cserébe az igazságügyi tárcaikat engednék át. Már azt is beszélték, hogy a belügyminiszter *Tóth János*, a földmívelésügyi pedig *Mezőssy Béla* vagy gróf *Bethlen István* lenne, míg igazságügyminiszternek *Szivák Imrét* és *Nagy Ferencz*et emlegetik. Természetesen ezek csak olyan kombinációk, aminők most számszámra teremnek. A pártban a hangulat még nem alakult ki teljesen, azonban mindenki helyesli a választói reform sürgős megoldását.

Az alkotmánypártkörben ma este még nagyobb számmal voltak együtt a párt tagjai. Hosszabb időt töltött a körben gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter, a párt vezére, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter és *Nagy Ferencz*, a párt másodelnöke is. Gróf *Andrássy Gyulát* nagy érdeklődéssel vették körül a párt tagjai. Arra a függetlenségi képviselők körében elterjedt hírre, hogy gróf *Andrássy* visszavonulása esetében a belügyi tárcaikat a függetlenségi párt venné át, megállapították, hogy a párt ezt nem fogadhatja el, de nem is hiszik, hogy a király meg-

engedné, hogy nem hatvanhetes politikus legyen a belügyminiszter. Nagy nyomattal hangsúlyozták a választói reform megvalósításának köteleességét, amely elől nem szabad kitérni, már azért sem, mert eselleg olyan rendszer következhetik, amely a reformot a magyarság ellen használhatja ki. Gróf *Andrássy Gyulát* akkor is vezértüknek tekintik, ha a tárczáját át is engedi pártja egy másik tagjának.

Budapest, szeptember 11.

Gróf *Apponyi Albert* utazása. Gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter ma este a 10 órakor induló vonattal éberhardi birtokára utazott, honnan hétfőn tér vissza a fővárosba.

A román nyelvrendelet. Hír szerint a román főpapok és a kultuszminiszter között a konfliktus kiegyenlítése céljából folytatott tárgyalások végleg megszakadtak. A két görög egyház hivatalos lapjai ma már nyíltan kiírják, hogy a román egyházak konfliktusban állanak a kormányval. A balázsfalvi gör. kath. érsek lapja, az „*Unirea*”, mely eddig egy szóval sem emlékezett meg a konfliktusról, mai számának hivatalos részében közli a püspöki konferenciának azt a határozatát, hogy a kultuszminiszter rendeletét nem hajlja végre, azután pedig ezeket írja:

Egyházunk konfliktusba keveredett a kormánnyal. A konfliktus okai ismeretesek. A kormány azt követeli tőlünk, hogy a hittant az állami iskolákban magyarul tanítsuk. A mi egyházunk ezt a rendeletet nem hajthatja végre. Az egyház a kormánnytól vallásánál tekintetben semmiféle utasítást nem fogadhat el. Az egyház nem mondhat le Istentől eredő ama jogáról, hogy a hittanítás dolgában a saját belátása szerint rendelkezze. Az egyháznak ezt a jogát ezenkívül a fennálló törvények is biztosítják. Ki van zárva, hogy az egyház ebben a kérdésben engedjen. Itt a kormánynak kell engedni. Ha pedig nem enged és beváltja ama fenyegetését, hogy a kongruakiegszítést a lelkészektől megvonja, úgy küzdeni fogunk a véksőkig.

A gör. kel. egyház hivatalos lapja a „*Telegraful Roman*” azt írja, hogy ebben a kérdésben az egyház már azért sem engedhet, mert ez volna az első lépés, hogy a kormány beleavatkozik az egyház belső ügyeibe, amit az egyház pedig semmi esetre se tűrhet.

A kormánypárti „*Ungaria*” is megerősíti a konfliktus kitörését és ezeket írja: A konfliktus kitörését nem lehetett megakadályozni, mert a román egyházak fejei a tulzók táborra által terrorizáltak, az ellentállás intranszignens álláspontjára helyezkedtek.

A volt bánhelyettes politikája. Zágrábból jelentik: Itteni politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy *Crnkovich* horvát bánhelyettes belépett a haladó-pártba. Ez a hír már csak azért is nagy felzúdulást kelt, mert a haladó-párt az, amely báró *Rauch Pál* ellen a leghevesebb küzdelmet folytatja. A hírt még eddig nem erősítették meg.

A marosvásárhelyi függetlenségi nagygyűlés. A vasárnap, e hó 12-én Marosvásárhelyen tartandó nagygyűlésre eddig a következő függetlenségi képviselők jelentették be megjelenésüket: *Nagy Dezső dr.*, *Ballagi Aladár*, *Ráth Endre*, *Szokoly Tamás*, *Farkas Albert*, *Gyelmis Gerő*, *Zakariás János*, *Justh János*, *Hajdu Frigyes* és Marosvásárhely két országgyűlési képviselője: *Bedőházy János* és *Fenyvesi Soma*. Ugy értesültünk, hogy *Bethlen István* gróf és *Gál Sándor* képviselők is meg fognak jelenni. Az erdélyi pártkörök közül is sokan jelentették be részvételüket. *Justh Gyula*, a képviselők az elnöke a következő levelet intézte az elnökséghez:

Tornya, 1909. IX/6.

Igen tisztelt Elnök ur!

Hálás szívvel köszönve kegyes meghívásukat országos nagygyűlésükre, de ezidőszent elnöki állásomra való tekintettel nyilvános pártgyűléseken és népgyűléseken nem veszek részt, bár lelkem egész melegevel pártolom azt a hazafias mozgalmat, melyet a magyar nemzeti bank és közgazdasági önállóságunk, függetlenségünk érdekében a marosvásárhelyi függetlenségi és 48-as párt oly lelkesen megindított.

Isten áldását kérve hazafias, nagy és nemes munkálkodásukra, honfiai üdvözléssel vagyok készséges hiva: *Justh Gyula*.

Bolgár konzulátus Budapestu. A bolgár kormány röviddel ezelőtt lépéseket tett arra, hogy a királyság és valamennyi nagyhatalom a szomszéd állam közötti mielőbbi konzuláris szerződések kötésének, hogy azután a megkötött szerződések alap-

ján az államok kereskedelmi központjaiban konzuli képviselőket (főkonzulátosakat, konzulátusokat és konzuli ügyvivőseket) állítson fel, illetőleg a már előbb fennálló kereskedelmi ügynökséget konzuli képviselőkké emelje. Abból a célból, hogy e szerződéseknél az év végére várható megkötése idején a helykérdés már eldöntött legyen, a bolgár kormány az érdekelt hatalmakkal egyetértően valamennyi államban megállapította a bolgár konzulátus székhelyét. Magyarországon *Budapest*, Ausztriában pedig Bécs, Trieszt és Prága lesz konzulátusi székhely. A tervbe vett konzuli képviselők legnagyobb része költségkímélés okáért nem hivatásos, hanem tiszteltbeli konzulátus lesz.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár Bécsben. Egyes bécsi reggeli lapoknak ama híre kapcsán, hogy *Vilmos* császár még ebben az évben látogatást fog tenni Bécsben, beavatott részről közlik, hogy illetékes helyen semmit sem tudnak a német császár bécsi látogatásáról, ellenben lehetséges, hogy *Vilmos* császár el fogja fogadni valamelyik főherceg meghívását vadászatra és talán még az idén Ausztriában fog vadászni, de hivatalosan e részben nem jött közlés a bécsi udvarhoz.

A szultán és a császár. Konstantinápolyból jelentik, hogy a csári látogatás elhalasztása kinosan érintette a portaköröket. A szultán elrendelte, hogy *Rifaát* basa külügyminiszter vezetésével a császár üdvözlésére küldöttség menjen Livádiába. A küldöttség tagjai a külügyminiszteren kívül a szultán első hadsegéde és négy nagyállású ember lesz. A küldöttség nagyon értékes ajándékokat visz magával s meg fogja hívni a császárt, hogy a szultánt látogassa meg. A portára nagy hatást tett az is, hogy *Carikov* orosz nagykövet néhány nappal ezelőtt szinte tüntetően értékre adta az ökméni pátriárkának, hogy a császár újra elrendelte a szubvenció kifizetését, amelyet tizenkét esztendővel ezelőtt megszüntettek s rendelkezésére bocsátotta a tizenkét év óta visszatartott összegeket, úgy hogy a pátriárka most *egyszerre husz millió frankot kap készpénzben*, ami a mostani körülmények között nem csekély dolog.

Japán Oroszország ellen. A pétervári hivatalos körök figyelmüket a kelet-ázsiai események felé fordítják. A kínai-japán szerződésről szóló hír komoly aggodalmat kelt, amihez még az is járul, hogy *Japán titkos szerződést kötött Kínával s azt akarja, hogy Kína háborút kezdjen Oroszország ellen.* Azt hiszik, hogy az orosz kormány Tokióban komoly előterjesztést fog tenni.

György herceg és a szerb trón. Tegnap érdekes napja volt Szerbiának és Belgrádnak. Ezen a napon ugyanis tüntetéstől féltek a hivatalos körök, mert *György* herceg barátai és hívei a külföldi sajtóban azt a hírt terjesztették, hogy ezen a napon, mely a volt trónörökös születésnapja, fogják *György* herceget visszahelyezni trónörökös jogába. Szerbiában ugyan nem hitték ezt a hírt, mert *György* hercegnek a szkupstinában és a politika vezető köreiből nincsenek igazi barátai és a sajtóiroda is többször megczáfolta a külföldi sajtóval szemben, de azért mégis némi izgalommal várták ezt a napot, amely azonban teljesen zavartalanul és minden incidens nélkül telt el. Különösen Szerbián kívül álló politikai körökben azt hitték, hogy a haladó és a nemzeti pártiak fognak *György* herceg érdekében újra agitálni, de ez sem történt meg, aminthogy nem is történhetett, mert a volt trónörökös és a két párt között megszakadt az összeköttetés akkor, amikor *György* herceg jogairól lemondott és ez a két párt azóta minden törvényes eszközzel azon dolgozik, hogy a trónöröklés rendjét Szerbiában mai formájában tartsa fenn.

György herceg születésnapja alkalmából a 18. gyalogezred, mely a volt trónörökös nevét viseli, ez alkalommal házi ünnepélyt rendezett, amelyen *György* hercegen kívül Péter király is megjelent. Általános feltűnést keltett, hogy *Sándor* herceg, a mostani trónörökös az ünnepen nem jelent meg, sőt ezen a napon a konakot sem hazyta el.

A volt sah elutazása. Teheráni jelentések szerint, mikor a volt sah elutazott, tüntetően viselkedett. Az első állomásig, ameddig a perzsa katonák kísérték, nem akart senkitől elbucszni s mikor a kocsi kiszállott, gyorsan eltűnt háremében. Az orosz követségről eltávozva, egy csoport perzsa ovációt akart rendezni a volt sah mellett, de az orosz követ a tüntetőket kozákokkal szétkergette.

Bu-Bamara kincsei. *El Rogi*, akit Muley Hafid szultán tudvalevőleg egy vasketrecben tart s ily módon akarja kényszeríteni, hogy a külföldi bankoknál elhelyezett körülbelül 5-6 millió franknyi vagyonát neki kiadja, egy idő óta beteg és most angol orvos kezeli. *El Rogi* már kész kincseit kiszolgáltatni *Muley Hafidnak*, hogy megmentse életét.

A hanoveri angol választók. Nemcsak Németországban, de Angliában is nagy feltűnést kelt a legfelsőbb közigazgatási bíróságnak az az elvi döntése, hogy Hanoverben, amely 1887 óta önálló tartomány, közel 30.000 polgárt megilleti az angliai választói jogosultság. A döntés úgy szól, hogy az önállóság proklamálása előtt, tehát 1887. évet megelőzőleg Hanoverben született polgárok Angliában is választók, ha szavazás céljából Angolországba mennek. Hannoverben körülbelül 20.000 polgár él, aki 1837 előtt született.

A morvaországi hadgyakorlatok.

Budapest, szeptember 11.

A morvaországi hadgyakorlatok ma befejeződtek. A király a legmelegebb elismeréssel nyilatkozott a csapatok kiváló magatartásáról. A jelenvolt külföldi attasék is dicsőreleg emlékeztek az osztrák-magyar hadsereg minden fegyverneméről és különösen a legénység kitarását csodálták meg. Bizonyos az, hogy az egyes ezredek a hadgyakorlat folyamán példátlan menetképeségről tettek tanúságot. Hatvan kilométeres erőltetett menetelések nem tartoztak a ritkaságok közé. Már most csak az a kérdés, hogy a legénység fizikai erejének ekkora megpróbáltatása háboru idején nem bosszulná-e meg magát? Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az egyes parancsnokok akkor felelnek meg kötelességüknek leglelkiesebben ha, csapataikat olyan állapotban hozzák a harctérre hogy azok az ütközetben, a körülményekhez képest, még teljes intenzivitással vehessenek részt az olyan csapatoknak, melyek holt fáradtan érkeznek rendeltetési helyükre, nem sok hasznát veszi a hadvezetőség. A morvaországi hadgyakorlatokon néhány ezredet különösen a déli hadseregnél, harczon kívüli állapotba kellett helyezni, mert a legénység a végkimerültséggel küzdve érkezett a harc színhelyére. *Lipót Salvátor* főherceg lovashadosztályát pedig még a döntő harc megkezdése előtt kellett harczon kívüli állapotba helyezni. Elképzelhető, hogy háboru idején mi történne, ha egy egész hadsereg lovassága használhatatlan volna. Az olyan parancsnokot, ki csapatait így tönkre tette, bizonyára agyonlövénék. A vezénylő főherceg ezuttal nem volt oka csapatai tulmegerőltetésének, mert kötelességszerűen már előzőleg jelentést tett hadosztályának állapotáról.

Ha a modern hadgyakorlatoknak tényleg az a céljuk, hogy a lehetőségig megközelítsék a háborus viszonyokat, akkor első kötelessége legyen minden parancsnoknak csapatait lehetőleg kímélni. A céltalan emberkinzásért épp úgy felelősségre kell vonni az illető parancsnokot, mint más szolgálati hanyagságért. Ezt megkívánja a szolgálati érdek és a csapatok harc-készsége.

A tegnapi éj folyamán különben súlyos szerencsétlenség is történt. A hatodik dragonyos ezred négy százada a nyílt mezőn táborozott. Az ellenség fényzórókkal kémlelte a terepet, amelyektől a lovak megvadultak és végigszáguldoztak az alvó katonák sorain keresztül. Állítólag nagyon sok katona súlyosan megsebesült.

A hadgyakorlat színhelyéről a következő tudósítást kaptuk:

A döntő harcok.

Tegnap délelőtt 10 óra után a déli fél parancsnoksága elhatározta, hogy tekintettel a 9.

hadtest fenyegető előnyomulására, Budischau felé visszavonul. Meglehetősen erős küzdelmek között a 2. hadtest az Iglava mellett levő Vladislauig vonult vissza, ahol a három hadosztály egymással ismét egyesült. A harmadik lovassági hadosztály, amely a messze előretolt állásában Eisenbergnél csak csul tartotta magát, a déli fél zöménél törtétek folytán kényszerítve volt észak felé Krizanauig kikerülő mozdulatot tenni. Az északi fél által folytatott üldözés az I. hadtestnél Oszlavánál lett belejezve. A 9. hadtest, amely Pischelo vidékéig nyomult elő, a kapott utasítás értelmében a Budischau-Triawa-Grosswoslawits közt levő térére vonult vissza. A déli fél parancsnoksága szeptember 11-re elrendelte, hogy a csapat az Oszlava és Iglava között levő studenecki magaslatokon foglaljon állást. A 4. hadtestparancsnokság (északi fél), amely ismét megkapta a 9. hadtesten való rendelkezés jogát, elhatározta, hogy déli irányban Jameric felé támadóan előnyomul azzal a célzattal, hogy az Iglavától délre fekvő magaslatot megszállja. Ezek a diszpozíciók nagystílű támadást ígértek amaz állások ellen, amelyeket az éjjel a védelemre előkészítettek és amely állást a védők látszólagosan a tartalékkal végzendő oldalellentámadással akarták ellensúlyozni.

Reggeli 7 órától kezdve heves küzdelem fejlődött ki a Namiestől délnyugatra fekvő területen, ahol a déli fél (4. gyalog-hadosztály) jobb szárnyának védekeznie kellett a 12-ik gyalog-hadosztálynak egy jól keresztülvitt támadása ellen, amelyet a 7-ik lovas-hadosztály támogatott. Reggeli 8 órakor a 25-ik gyalog-hadosztály balszárnyán is megkezdődött a tüzéség működése, mégis világosan észrevehető volt, hogy az északi félnek közeledése azzal fenyeget, hogy messze tulszárnyalja majd őket, úgy hogy az északi fél parancsnoka 7 és 8 óra között szükségesnek látta a hadtest tartálékát (13. Landwehr-hadosztály) támadás céljából a Wadislau-tól délre fekvő magaslatokon felállítani.

Délelőtt 9 és 10 óra között az egész arcvonalon mind sűrűbb lettek a harczó sorok. A déli fél körüli széles körökben itt is, ott is az északi fél ütegei vonultak fel, amelyek állása azonban el volt rejtve, hogy még távcsövekkel is alig lehetett észrevenni.

A tábori tüzéség ágyuinak dörgésébe olykor a nehéz taracktütegek pukkanása szólt bele. A sok gépfegyver jellegzetes kattogása mégis kivált a tüzelés koncertjéből.

Délelőtt fél 10 órakor a déli fél jobb szárnya, a 4-ik gyalog hadosztály a 2-ik hadtest parancsnokság rendelkezésére hirtelen támadással előre tört a 12-ik hadosztály ellen. Háromnegyed 10 órakor a 13-ik landwehr hadosztály már elérte támadása célját: az 5-ik és 10-ik gyalog hadosztályt. Az északi fél központja a 46. landwehr hadosztály a hadállás közepén kezdte meg hathatós támogatását. Ebben az időben a király a hadgyakorlatok vezetőségének állomáshelyére tért vissza és megadatta a jelt a lefúvára délelőtt tíz órakor.

A király köszönete.

A király a morvaországi helytartóhoz a következő kéziratot intézte:

Kedves *Heinold* báró! A szeretett Morva Őrgrófságomban megtartott nagy hadgyakorlat újabb alkalmat szolgáltatott, hogy meggyőződjem az ősi hazafias szellemről, mely az országot lakó két nemzetet áthatja. Velem és házam tagjaival szemben a hűséges ragaszkodás sok jelét tapasztaltam mindenütt úgy utazásom, mint gross-meseritschi tartózkodásom közben s a lakosságnak csapataimmal szemben tanúsított rokonérzés és mindenütt egyforma áldozatkészsége nagy meglepéssel tölt el, miért is megbízom önt, hogy ez érzelmeimet, valamint köszönetemet és legteljesebb elismerésemet fejezze ki a lakosság mintaszere magatartásán. Gross-Meseritsch, 1909 szeptember 11-én. *Ferencz József* s. k.

A király a hadgyakorlat alkalmából magánpénztárából Gross-Meseritsch község építkező alapjának a jubileumi gyermekotthon és a városi árvaház számára 800-800 koronát, a Sachrana egyesületnek 400 koronát, az önkéntes tűzoltóság *Ferencz József* császár jubileumi alapjának 400 koronát, a városi szegényalapnak 1000 koronát, a katolikus plébánia és az izraelita hitközség szegényalapjának egyenként 300 koronát, továbbá a hadgyakorlatba benont községeknek, melyek Gross-Meseritsch és Trebitsch kerületben fekszenek, a szegények támogatására kerületenként 4000 koronát, végül Studence, Strelitz, Schönau és Grusbach községek szegényalapjának egyenként 500 koronát adományozott.

Szerencsétlenség a gyakorlaton.

Tegnap éjjel a gyakorlaton nagy szerencsétlenség történt. A hatodik dragonyos ezred az éjjelt a szabadban töltötte. Éjjelkor az ellenség fényzórói működni kezdtek. A rikitő

fénytől az ezred lovai megbokrosodtak és az alvó katonák fölött vad futásban eliramodtak. Egy szakaszvezető mellkasát és bordáit benyomták és tizenegy katonát veszedelmesen megsebesítettek. A lovak háromnegyed része a szélrózsa minden irányában eliramodott. Reggel hét órakor még mindig hatvan ló hiányzott. Gross-Meseritschben tulzott hírek voltak elterjedve és tizenkét halottról és harmincz sebésültről beszéltek.

A hadvezetőség a következő czáfolatot tette közzé:

A hadgyakorlatokon ma az a hír terjedt el, hogy gróf *Stepicki*, a bécsi lovashadosztály vezérkari főnöke öngyilkos lett. Ez a híresztelés teljeséggel alaptalan.

Több bécsi és budapesti lap azt a hírt hozta, hogy tegnap éjjel a gyakorlatok befejezése után a 6. dragonyosrezdben nagy szerencsétlenség történt, amennyiben a fényszórók éles világosságától megbokrosodtak a lovak, eltépték kötőfékeiket és végiggázoltak az alvó katonákon, miközben több katonára többé-kevésbé súlyosan megsértült. Ezzel szemben a Magyar Tudósító illetékes helyről nyert értesülés alapján megállapíthatja, hogy ezek a hírek tulzottak. Igaz ugyan, hogy több katonára ez alkalommal könnyen megsértült, de az a hír, mintha halálos eset is fordult volna elő, teljesen alaptalan.

A lefuvás.

Ferencz Ferdinánd főherceg, trónörökös ma reggeli fél hét órakor ment ki a hadgyakorlatok terepére, ahol később a király és *Károly Ferencz József* főherceg is megjelentek. A trónörökös az erdős oldaltól északra levő *Nakobcici* magaslaton várta a királyt, aki *Grossmeseritschtól* automobilon ment oda, itt lovára szállott és kíséretével lóháton ment a hadgyakorlatok vezetőségéhez, amely *Koneschintól* északra, a 475. számú magassági ponton helyezkedett el. A király első sorban *Conradot*, a vezérkar főnökét fogadta, aki a beérkezett jelentések alapján a csapatok állásáról tett jelentést neki. Azonnal utána lovogolva, kivont harddal jött *Hademari Versbach* tábornagy és jelentést téve a királynak, azonnal elhagyta a hadgyakorlatok vezetőségét. Ez délelőtti nyolcz órakor történt. Ezután *Ferencz Ferdinánd* trónörökös a *Nakopic* melletti magaslatról *Károly Ferencz József* főherceggel együtt automobilon szintén a hadgyakorlati fővezetőséghez érkezett, ahol később *Lipót Szalvátort* és *Frigyes* főherceget is megjelent, valamint a katonai attasék is megérkeztek lóháton. A hadgyakorlatok vezetősége ma eresztette fel a léggömböt. A király, aki a hadgyakorlatok vezetőségénél lováról leszállt, itt rövid ideig időzött, majd ismét lóra ült és kíséretével vágatva elhagyta a hadgyakorlatok vezetőségét és azután a leggyorsabb menetben másfélóráig lovogolt.

Féltíz óra volt már, amidőn az uralkodó viszaérkezett. Továbbra is nagy figyelemmel és látható érdeklődéssel kísérte a csapatok harcát. Tíz óra tíz perczkor a legélesebb tüzharc közepette a testőrségi kürtőssel lefuvatta a hadgyakorlatot. Ugyanekkor a léggömb kosarából fehér zászlót lengették. Az egyes csapatok kürtősei rögtön átvették a jelzést és tovább adták; mégis az ágyudörgés és jegyverropogás még vagy 15 perczig tartott az első jelzés után.

A lefuvás után elsőnek *Georgi* honvédelmi miniszter ment a hadgyakorlatok vezetőségéhez. Utána *Versbach* tábornagy érkezett oda, majd *Nyiry* altábornagy és valamivel később *Jenő* főherceg, az északi hadsereg parancsnoka kíséretével. A király megszólítással tüntette ki őket és hasonló megtiszteltetésben részesültek *Schanitzer* vezérkari ezredes, *Jenő* főherceg szárnysegéde, továbbá *Sarkovitz* vezérőrnagy és a vezérkari főnök. Eközben a trónörökös *Károly Ferencz József* és *Frigyes* főhercegekkel társalgott. A trónörökös ezután *Hoyen* alezredes és *Lusztig* őrnagyot szólította meg.

A király elismerése.

Nemsokára a harcban résztvett összes parancsnokok majdnem teljes számban odaérkeztek a hadgyakorlatok vezetőségéhez és nagy kört formáltak a király személye körül. Ott voltak *Ferencz Ferdinánd* trónörökös, *Károly Ferencz József*, *Lipót Szalvátort*, *Frigyes* és *Jenő* főhercegek, *Versbach* tábornagy, *Nyiry* altábornagy, a főhadiszállás tagjai, a hadműveleti iroda tagjai és a csapatok harcánál közreműködött tisztiek. Körbe vették őket a környékről nagy számban kirándult érdeklődők, akik között több hölgy feltűnt diszes automobil-kosztümjében.

A király, aki ma körülbelül 3 órát töltött részint lovon, részint gyalog a hadgyakorlatok terepén, nagyon jókedvű volt és örömeinek adott kifejezést a csapatokkal szemben. A következőket mondotta:

— Nagy örömmre szolgált, hogy néhány napot ismét hű hadseregem körében fölthettem. Köszönetemet fejezem ki *Ferencz Ferdinánd* főhercegnek, mint ezen gyakorlatok vezetőjének azért az odaadó, buzgó munkáért, amelyet ezen napok alatt kifejtett, valamint a vezérkar főnökének és a hadgyakorlatok többi vezetőjének. Kérem *Ferencz Ferdinánd* főherceget, sziveskedjék úgy a parancsnokoknak, valamint a csapatoknak is kifejezni elismerésemet nagy fáradtsággal járó kiváló működésükért.

A király ezután eltávozott a hadgyakorlatok színteréről és a *Harrach-kastélyba* ment *Ferencz Ferdinánd*, *Károly Ferencz József*, *Lipót Szalvátort* és *Frigyes* főhercegek kíséretében, ahova 12 óra 10 perczkor érkezett.

Hadi parancsot az ideai gyakorlatok alkalmából nem adnak ki.

A király elutazása.

Az étkező-sátorban délután ebéd volt, mely után öfelsége a várkastély udvarán az összes külföldi tisztekkel beszélgetett, azután az önkéntes automobilisták csoportjához fordult és azoknak köszönetét és elismerését fejezte ki. Azután öfelsége az összes főhercegeknek kezét nyujtott, az összegyűlteket üdvözölte és *Paar* gróffal kocsin a vasúthoz hajtatott. Midőn öfelsége nyitott udvari kocsiban a kastélyt elhagyta, mindenütt, az egész uton hasrógó hoch- és szlava-kiáltások hangzottak fel, melyekre öfelsége katonás tisztelegéssel köszönt. A pályaudvar előtt a tüzoltóság zenekara az udvari kocsit közeledtére a néphimnuszot játszotta. Öfelsége kocsija előtt báró *Haynold* helytartó ment kocsin. Hosszu kocsisorban követték a többek között gróf *Serényi* gróf tartományi főnök és *Harrach* gróf. A vasuton felállított sátorban *Csermák* polgármester és a város plébánosa várták ö felségét. A király a jelenlevőktől elbucszott és a szalonkocsiba szállt. Abban a pillanatban, midőn a vonat megindult, a zenekar rázendített a néphimnuszra és a pályaudvaron összegyűlteket lelkes szlava és hoch kiáltásokban örültek ki. Ö felsége a kocsit ablakából katonás tisztelegéssel köszönte meg az ovázcílokat.

A délután folyamán a főhercegek is elhagyták *Gross-Meseritschet*.

A király este 7 óra 10 perczkor érkezett Bécsbe s az államvasutak pályaudvaráról *Schönbrunnba* hajtatott. *Ferencz Ferdinánd* és *Károly Ferencz* főhercegek este 6 órakor udvari különvonaton érkeztek. A harmadik udvari különvonaton *Lipót Szalvátort* és *Frigyes* főhercegek, *Krajncianu* tábornok, a román vezérkar főnöke, az idegen katonai attasék és a svájci katonai küldöttség tagjai érkeztek meg.

TÁVIRATOK.

Witte emlékiratai.

Pétóvár, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) Gróf *Witte* befejezte emlékiratait, amelyek főleg arra a korszakra terjednek, amikor miniszterelnök volt, tehát a forradalmat, az alkotmány kihirdetését és az orosz-japán háborút ölelik fel. Az emlékiratokat gróf *Witte* külföldre küldte, ott fogja őriztetni haláláig és halála után fognak napvilágra kerülni.

Szerbia hadianyaga.

Belgrád, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.) A porta — mint Szalonikiból táviratozzák — megengedte, hogy a szerb kormány 50 millió patront szállítson át török területen, amelyek egy francia gyárban készültek az új géppuskák számára.

Közgazdasági táviratok.
Amerikai tőzsdék sárlatal.

	New-York.	szept. 11.	szept. 9.	szept. 10.
<i>Buza</i>	locobuza	112 ¹ / ₂	110 ¹ / ₄	112 ¹ / ₈
	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	110 ¹ / ₄	108 ¹ / ₄	110 ¹ / ₈
	decemberre	105 ⁵ / ₈	104 ¹ / ₂	105 ⁵ / ₈
<i>Tengeri</i>	juliusra	—	—	—
	szeptemberre	76 ¹ / ₄	76 ¹ / ₂	76 ¹ / ₄
	decemberre	71 ¹ / ₄	69 ³ / ₄	71 ¹ / ₄
	<i>Chicago.</i>			
<i>Buza</i>	szeptemberre	102 ¹ / ₈	101 ³ / ₈	103 ¹ / ₄
	decemberre	96 ⁷ / ₈	96 ³ / ₈	97 ³ / ₄
	<i>Tengeri</i> szeptemberre	67 ³ / ₈	67 ¹ / ₂	67 ³ / ₄

Newyork szept. 11. Gyapot Newyorkban helyben 12.65 (12.75 tegnapi), gyapot okt. 12.29 (12.32), gyapot decemberre 12.29 (12.36), gyapot Neworleansban helyben 12³/₈ (12¹/₁₆), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 12.70 (12.75). Zsir Rohe és Brothers 13.— (13.—).

A patronázs-kongresszus.

Budapest, szeptember 11.

Ma délelőtti folytatta tanácskozásait az országos patronázs-kongresszus az Akadémia heti ülés-termében. A tanácskozást ma is *Rickl Gyula* miniszteri tanácsos, a kongresszus elnöke vezette.

Az ülés első előadója dr. *Gáll* Endre királyi ügyész volt, akinek előadói véleménye a kongresszustól kitűzött következő kérdés körül forgott: Melyek a legalkalmasabb eszközök arra, hogy a szabaduló rabok elhelyezése még büntetésük kitöltése előtt biztosítva legyen és számukra a tiszteletes munka szerzését megkönnyítsék? Mily eszközökkel lehetne a patronázs-tevékenységre szoruló fiatalok elhelyezését megkönnyíteni?

Az előadó szerint a börtönből szabaduló raboknak munkával való ellátása kétségtelenül a legnehezebben megoldható feladat, amely a patronázs-tevékenységre hárul. A társadalom közönséggel és nemtörődömséggel viseltetik a kérdés iránt s legnagyobb részt ellenségeket lát a szabaduló rabokban. A kongresszus előkészítő bizottsága a kérdés czélszerű előkészítése czéljából véleményt kért olyan egyénektől, akik hosszabb idő óta foglalkoznak szabaduló rabok elhelyezésével vagy általában munkaközvetítéssel. Az előadó egyenként foglalkozott a fölvetett eszmékkel s különösen a szellemi munkával foglalkozók elhelyezésének kérdésével. Végül határozati javaslatot terjesztett a kongresszus elé. Fölkéri a kongresszus nevében a patronázs-egyesületek országos szövetségét, hogy ezeknek az elveknek czélszerű megvalósítása iránt intézkedjék.

A nagy tetszéssel fogadott előadást élénk vita követte. E kérdés további tárgyalásának megszakításával a kongresszus áttért ezután a napirendre tűzött harmadik kérdésre: Melyek a patronázsmunkásság vezérelvei a züllés veszedelmének kitett vagy erkölcsi romlásnak indult fiatalok leányok, illetőleg a nőrabok érdekében? Ennek a kérdésnek két előadója is volt.

Desseffy Emma, az első előadó, az erkölcs-telen élet veszedelmének kitett leányok megmentésére a gyári munkát ajánlja. Példaképpen fölhozza Olaszországot, ahol a leányokat, mikor az iskolából kikerülnek, rögtön gyárakban helyezik el. Ezt a módszert ajánlja nálunk is, különösen kiemelve, hogy a selyemtenyészés volna az a tér, amelyen ezek a leányok munkára foghatók volnának.

A második előadó *Farkas* Edith alapítványi hölgy volt, aki különösen a vallásos nevelést tartja fontosnak és nélkülözhetetlennek. Kifejtette azután, hogy az élet sikamlós útjain veszedelmeknek kitett leányok elhelyezésével még nem ért véget a patronázs-tevékenység. Ezeket a leányokat azután is állandóan figyelemmel kell kísérni, tanácsokkal ellátni és lelki pártfogásban részesíteni. Fölveti az eszmét, nem volna-e helyes, ha a nemes munkára vállalkozó patroneszek részére tanfolyamot tartanának, amelyeken az illetők munkásságuk módszerére vonatkozóan tájékoztatást nyernének.

Az előadásokat nagy tetszéssel fogadták, azután a kérdéstről megindult az eszmecsere. *Antal* Gábor püspök nagy tetszéssel fogadott beszédében a családi nevelés fontosságát hangoztatta. Nézete szerint csak a család keretén belül való neveléssel lehet igazán üdvös és szép eredményeket elérni. *Geöcze* Sarolta a cselédkérdésről szölt. *Giesswein* Sándor dr. országgyűlési képviselő barátja annak, hogy a leányokat munkára szoktassák, de egyúttal ellensége annak, hogy leányokat fejletlen korban, nyári munkára alkalmazzanak. *Rosenberg* Augustus szükségesnek tartja, hogy a patronázs-egyesületek az alkoholelőlen mozgalmat is fölvegyék programjukba. A tanácskozást délután folytatták.

A kongresszus délután folytatta tanácskozásait *Rickl Gyula* miniszteri tanácsos elnöklésével. A vita ismét visszaterelődött a szabaduló rabok elhelyezésének kérdésére. *Angyal* Pál pécsi jogliczeumi tanár azt a módot kulatta, amely alkalmas lehetne a szabaduló rabokkal szemben táplált előítéletek megszüntetésére. Szerinte az előítéletnek tápot ad az a körülmény, hogy nagy a visszaeső bűnösök száma.

Dr. *Bakonyi* Kálmán táblai bíró szólalt fel ezután. Előadása bevezetésében felemlítette, hogy a dán király még norvég királyi herceg korában Budapesten járt és megtekintette a gyermekmenhelyeinket. A szemle alkalmával elmondotta az előadónak, hogy ő minden esztendőben meglátogatja a fegyházakat és mindegyik fegyenczsel, aki közel állott kiszabadulásához, beszélget jövőjét illetőleg és felhívja őt, hogy kiszabadulásakor nyomokban jelentkezék nála kihallgatásra. Ő azután rendszerint ellátja az illetőt munkával.

Varga Nagy István pécsi kir. ítélőtáblai bíró szép szavakban méltatta Rickl Gyula elnök fáradhatatlan munkásságát a kongresszus előkészítése körül és hálásan említette fel, hogy csak az elnök lelkes buzgalmának köszönhető, hogy a kongresszus ilyen szépen sikerült. Az egész kongresszus köszönetét tolmácsolta az elnök iránt.

Rickl Gyula elnök ezután röviden összefoglalta a tanácskozás eredményét és konstataálta, hogy a kongresszus dr. Gáll Endre javaslatát magáévá tette, a többi előadói javaslatokat pedig, többek közt Szivák Imrét is, az elhangzott felszólalásokkal egyetemben a kongresszus elnökségéhez utalta megfontolás végett.

Az elnök a tanácskozás befejeztével kijelentette, hogy a kongresszuson csak egy kis töredékét végezték annak a nagy munkának, amelyet végezniök kell. A munka oroszlanrészre ezután következik. Erős a hite, hogy buzgalomuknak és lelkesedésüknek meglesz a kívánt sikere. Köszönetet mondott a miniszteriumoknak, a hatóságoknak és egyesületeknek, amelyek a kongresszusra képviselőket küldöttek és hálóját nyilvánított mindazoknak, akik előadásaikkal, hozzászólásaikkal és tanácsaikkal gazdagították a tanácskozást s ezzel a kitűzött célt közelebb vitték a megvalósuláshoz. Végül bejelentette az elnök, hogy a harmadik patronázs-kongresszusra Kassa városától érkezett meghívás.

A kongresszus az elnök lelkes éltetésével ért véget.

A kongresszus után a patronázs-egyesületek országos szövetsége tartotta meg közgyűlését, ugyancsak Rickl Gyula elnöklésével. A közgyűlés a bemutatott jelentést és számadásokat tudomásul vette és a felmentvényt minden irányban megadta.

A kongresszus tagjai este 8 órakor lakomára gyűltek Continental-szállóban.

EGYHÁZAK.

— (A bányai evang. egyházkerület közgyűlése.) A bányai evangélikus egyházkerület ma délben befejezte tárgyalásait. A péntek esti ülésen megválasztották azt a bizottságot, amely a lelkészválasztásoknál a hazafiság tekintetében nem megbízható egyéneket a jelölésből a kerületi elnökség után másodsorban és indokolás nélkül törli. A bizottság elnöke dr. Wagner Géza, tagjai egyházi részről Kaczián János és Raffay Sándor, világi részről pedig dr. Szelényi Aladár és dr. Zolnay Jenő. A közgyűlés dr. Zolnay Jenőnek és dr. Engel Sándornak, a lelkészválasztási szabályrendelet kidolgozóinak és előadóinak jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította. A reformáczióknak 1917-ben való méltó megünneplése, illetőleg maradandó emlékek alkotása tárgyában az egyházmegyétől beérkezett javaslatokat az egyetemes közgyűléshez felterjeszteni rendelte.

A mai, szombati tanácskozáson a közgyűlés mellőzte a békéscsabai egyházközségnek azt a kérelmét, hogy a szarvasi főgimnázium fenntartásához való további hozzájárulás alól felmentessék. A hozzájárulás az intézet alapjainak kellő megnövekedése idején szüntethető meg.

Geduly Lajos leányegyházak anyasítása és népiskolák állami segélyezése ügyében tett jelentéseket.

Vitális Gyula a lelkészi fizetéseknek 2400 koronára való kiegészítése ügyében referált.

A kerület Lombos Aliréd javaslatának módosításával kimondotta, hogy a lelkészi fizetéseknek 2400 koronára való kiegészítése, illetve a kongruatörvénynek ilyen értelemben való módosítása ügyében sürgetésre kéri fel az egyetemes közgyűlést. A javaslat szerint a lelkészek ezenkívül ötször 600 koronás korpótlékban és lelkenként 30 fillér stóladijban részesülnek. A lelkészi fizetések összege a 2400 koronás kongruális fizetés mellett 1,754.400 koronát tesz ki. A korpótlék átlaga 1,315.800 kor., a munkapótlék 320.681 kor. Az egyházközségek eddigi fedezete 1,281.317 korona, a hiány tehát 2,106.564 korona.

Dr. Liedemann Frigyes a zárszámadásokat terjesztette elő, melyeket a gyűlés tudomásul vett. A kerületi költségvetés 1910-re 149.120 korona szükséglet és 149.210 korona fedezet. A vándorgyűlések a kérdést hozzászólás végett az egyházmegegyekhez küldötték le. A budapesti egyházmegegy felterjesztését elfogadván, tudomásul vette, hogy a nagykereseti egyezés módosítása, illetve vitás kérdések eldöntésére a két protestáns egyház egyeteme részéről választott bíróság kiküldése folyamatban van.

Végül dr. Szehtlő Kornél indítványára a kerület elhatározta, hogy kívánatosnak tartja a protestantizmust hazánkban fenyegető veszéllyel

szemben a nagyobb tömörülést a hazai két evangélikus egyház között és felkéri az egyetemes gyűlést, hogy ez irányban czélszerűnek látszó intézkedések tárgyalására a mindkét evangélikus egyházat közösen érdeklő ügyekben kiküldött bizottságot kérje fel. Az elnöki megnyitó beszédben kifejezett azt az indítványt, hogy az egyház megerősítésének érdekében a kellő módok keresését és megbeszélését a missziói bizottságra bizza, az egyetemes orvoslás érdekében pedig felir az egyetemes közgyűléshez.

Dr. Zsilinszky Mihály elnök zárszavai után Scholtz Gusztáv püspök, egyházi elnök a közgyűlés köszönetét tolmácsolta Zsilinszky Mihálynak a tanácskozások szép sikerét biztosító és tapintatos vezetéséért. A négynapos közgyűléssel véget ért.

A lövöpetrii dráma.

— Tanúkihallgatások. —

Budapest, szeptember 11.

A lövöpetrii dráma titkainak kibontogatásában, a mai nap a védelem napja volt. Csaknem valamennyi kihallgatott tanu amellet bizonykodoit, hogy a férj nem bánt olyan brutálisan az asszonnyal, mint ahogyan a rokonok vallomása festi. Még az összezdördülésekben is mentik a férjet a mai tanuk. Azt mondják, hogy az asszony beteges, ideges volt s ez okozta jórészt a boldogtalanságot. Méregről, karbolról egyik tanu se tud. A tanuvallomások ilyen sorrendje pedig nagyon kedvező a védelemre nézve, mert holnap már a perbeszédre kerül a sor, s így az utolsó szó a védelemé volt.

A mai tárgyaláson elsőnek folytatólagosan kihallgatták Dávid Hermina cselédeányt. Azt vallotta, hogy Róth és felesége nagyon rosszul éltek egymással, de arról nem tud, hogy a férj feyvert fogott volna a feleségére. Az asszony beteges volt.

Gansfried Samuné bábaasszony kihallgatása következett ezután. Ő kezelte az asszonyt, mert súlyos baja volt. Látott egyszer olyan orvoságot az asszonynál, melynek erős karbolszaga volt. A halottasszobában jelen volt, de ott nem látott orvoságot. A halott arcán sem vett észre elváltozást. Dávid Herminával nem beszélt a dologról. Neki az volt a benyomása, hogy Róthék elég jó házaséletet éltek. Igaz, hogy össze-összekocczantak, nehányszor az asszony el is hagyta férje házáat, de megint csak kibékültek. Róthné ideges természetű asszony volt, a cselédek se igen maradtak nála.

Gansfried Ábrahám lényegtelen vallomása után Batta Istvánné tanu azt vallotta, hogy ott volt a halottasszobában. Róthné szája nyitva volt, egészen fehér volt a szája.

Balla József kocsis szintén próbálta életre kelteni Róthné. Az asszony szája egészen fehér volt, karbolszagot azonban nem érzett. Az asszony családjá kereste az orvoságot, de nem találta meg.

Gál Jolán, Róth gazdatisztjének leánya szintén ott volt a halottasszobában, orvoságot nem látott, a halotton eltávozást nem vett észre.

Katz Mózes szomszédja volt Róthéknak. A kérdéses alkalommal Róthtal együtt jött a templomból. Róth hívta magához, de ő nem ment. Mikor hazaérkezett, akkor hallotta, hogy Róthné meghalt. Odasietett Róthék udvarára, de a halottasszobába nem ment be. Férj és feleség szerette egymást, az asszony szeszélyes volt. Sokszor ő békítette ki őket. Az asszony beteges volt, gyógyíttatta magát.

Nagy Kálmán református lelkész kihallgatása közben rosszul lett, úgy, hogy orvosi segítségre volt szükség.

Batta István tanító vallomása nem egyezett mindenben a szolgabíró előtt tett vallomásával. Batta volt az, aki az asszony állapotáról ennek családtagjaihoz küldött táviratokat fogalmazta.

A délután folyamán Nagy ref. lelkészt hallgatták ki, ki előadja, hogy csak hallomásból tud a dologról, mert Gansfriedné beszélt neki azt, amiket a cselédektől hallott.

Bartsch Béla kisvárdai kir. közjegyző bizonyítja, hogy Róthék ő előtte kötötték az örökösödési szerződést és hogy Róthné sem rábeszélte, sem kényszeríteni nem kellett a szerződés elfogadására. Ugyanily értelemben vall tanuként kihallgatott segédje is. Fontos tanu még Kun Samu kisvárdai kereskedő, az Adria Biztosító Társaság főügynöke, ki Róthékkal 100.000 koronás kölcsönös életbiztosítást kötött. Az üzlet megkötésekor a férj nem is volt otthon, jelen volt azonban özv. Weiszné, Róth anyósa, ki helyeselte a biztosítást és a mikor a férj hazajött, az üzlet már készen volt és ő is aláírta. Róth később

zemplénmegeyi birtokának parcellázásánál sokat vesztett és a fizetést abban hagyta. Rágalomnak mondja azt, hogy Róth nejevel szemben fukarkodott, mert emlékszik rá, hogy az ő házában adott át Róth Albert egy izben feleségének ezer koronát ruhákra és fürdőre, ami miatt köztük szóváltás és veszekedés támadt, mert a férj a ruhát Budapesten kívánta megrendelni, amit neje ellenzett. Mindig jelentéktelen dolgokon szólalkoztak össze, de csakhamar ki is békültek.

A következő tanu Kemény, kisvárdai gyógyszerész, aki hat év óta szállít gyógyszereket Róthék gazdaságába.

Az elnök kérdésére, hogy küldött-e karbolt is, nemmel válaszolt, de utóbb észbe jut, hogy egy idegen orvos receptjére kreolint és clysolit szolgáltatott ki, amelyek erősen méregiartalmuak. Róthékkal jó viszonyban volt, mert egyszerre házasodtak és az asszonyok sokat beszéltek egymással betegségeikről.

Nagy mozgás és zugás közt lép be a terembe a következő tanu, dr. Raditsch gyürei orvos. E tanunak kihallgatását holnap folytatják és holnap szakértő orvosokat is hallgatnak ki. A védelem lehozatta a tárgyalásra dr. Minnich Károly egyetemi tanár, törvényszéki orvost is.

UJDONSÁGOK.

Cook és Peary.

Budapest, szeptember 11.

Peary kiméltelen és tudóshoz semmi körülmények közt nem méltó magatartásával elérte azt, hogy mindig többen és többen csapnak át Cook pártjához. Cook adatai valódiságában a közvélemény majdnem teljesen bizik. Peary most fejezte be közleményeit a Matinban, ahol érdekes dolgokat mond el az utjáról.

Mai hireink ezek:

A Matin mai száma közli Peary jelentésének utolsó fejezetét. A közlemény czime: Harmincz óra az északi sarkon. Ebben a részben leírja Peary, hogy kitűzte az északi sarkon a csillagos lobogót, mellette sátrat ütött s ebből a sátorból tiszta, felhőtlen s szélcsendes időben nyolcz-tíz tengeri mérföldre elkalandozik. A hőmérő a fagy-pont alatt 36° Celsiust mutatott. Sem állati életet, sem szárazföldet nem talált. Még félálmban is az a gondolat foglalkoztatta, hogy az ő első ember, aki az északi sarkra eljutott. Harmincz óra hosszat tartózkodott az északi sarkon, aztán fölkerelkedett, hogy visszatérjen, de előzetesen lefényképezte a sarkvidék jéghegyeit és a csillagos lobogó mellett lévő tábort.

A Newyork Heraldban nyilatkozat jelent meg ma Pearytól, amelyben azt mondja, hogy be tudja bizonyítani kétségtelenül és megdönthetetlenül, hogy Cook jelentése az északi sark fölfedezéséről hamisítvány.

Peary barátjait keserű csalódás érte azzal a hírrel, hogy Peary kísérői az északi sarkon egy Hansen nevű szecrecsen és négy eszkimó volt és hogy ennél fogva egyetlen fehér ember sem volt Pearyvel. Elismerik, hogy ily körülmények között egy fehér embernek szava egy másik fehér ember szavával szemben egyenlő értékkel bír és hogy azok az okok, amelyeket Cook állításainak valódisága mellett fölhoz, épp oly megbízhatók vagy megbizhatatlanok, mint a Peary által fölhozott okok. Az Egyesült-Államokban napról-napra szaporodik Cook hiveinek száma s ma már azt lehet mondani, hogy mind a ketten körülbelül egyforma számú hivekre számíthatnak.

A hangulat teljesen Cook javára fordult. Mindinkább megérlelődik az a meggyőződés, hogy Peary eljárása a legillójalisabb Cookkal szemben, akinek az önfeláldozása és szívóssága a sarkkutatók nehéz munkájában nem érdemelte meg ezeket a gyanúsításokat. Nagy meglepéssel vesznek itt tudomást Rysselberghe, jelenleg Santiago de Chileben időző belga mérnök nyilatkozatáról, ki annak idején Cookot délsarki expediciójában kísérte. Cook, mondja a belga mérnök, a leglelkesebb sarkkutató és törhetlen energiájú ember. Csak a rosszindulat kétkelkedhetik abban, hogy Cook az északi sarkot elérte.

Dr. Cook tegnap délután 4 órakor a Melhior gőzösön elutazott. Indulása előtt a hajón elbuszított a földrajzi társaság elnökségétől, az

amerikai követtől és számos személyiségtől. A közönség még sokáig éltette Cookot és kendőket lobogtatott a hajó után, míg csak azt látták.

A „Daily Post”-ban egy skót tengerész elmondja, hogy 1908-ban a „Dublin” gőzösön utazott. Tudja, hogy Cook összesen három napig volt távol. Lehetetlen tehát, hogy ez idő alatt felfedezte az északi sarkot.

Pierpont Morgan följajánlotta Cooknak, hogy minden kiadását hajlandó fedezni avégből, hogy expedíciót szervezzen és bebizonyítsa adatainak hitelességét. Cook udvariasan bár, de határozottan visszautasította az ajánlatot.

NAPIRENŐ. Naptár. Vasárnap, szeptember 12. — Róm. kat.: Mária. — Prot.: Guido. — Görög-orosz: aug. 30. Sánd. p. — Zsidó: El. 28. — A nap két reggel 5 óra 33 perczkor, nyugszik este 6 óra 19 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 45 perczkor, nyugszik délután 5 óra 56 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A Budai Tánckedvelők Társaságának szüreti mulatsága a Fácán-vendéglőben. — Nemzetközi uszósverseny a millenaris pályán d. u. 6 órakor. — Löverseny Alagon d. u. fél 8 órakor. — A Magánalkalmazottak Sportegyesületének turistakirándulása Piliscsára. — Football match a légymányosi pályán d. u. 4 órakor. — Angol istentisztelet a Hold-utca 17 szám alatti tereben d. e. fél 11 órakor. — A „Magyarok bejövetele”. Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 60 fillér. — Allandó kiállítás a „Könyves Kálmán” szalonjában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—1-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum délelőtt 9 órától délután fél 2 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok délelőtt 10 órától délután fél 2 óráig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum délelőtt 9-től fél 1-ig. Nyitvalevő könyvtárak: A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Naptár: Hétfő szeptember 13-án. — Róm. kat.: Amát. p. — Prot.: Mandula. — Görög-orosz: aug. 31. B. A. övén. A. — Zsidó: El. 27. — A nap két reggel 5 óra 34 perczkor, nyugszik este 6 óra 17 perczkor. — A hold két éjjel 3 óra 55 perczkor, nyugszik délután 6 óra 17 perczkor.

— Az „Egyetértés Vasárnapja” ez alkalommal első helyen a király utazásával foglalkozik. Sajnos, a király ezúttal sem magyar földön járt, hanem a tiroli fölkelés százados ünnepein vett részt és Innsbruckból a Bódeni-Tó környékén tett kirándulást, mely alkalommal

Zeppelinel is találkozott Friedrichshafenben. Mindezen eseményekről képeink adnak számot. Az északi sark fölfedezése a tartalmas melléklet másik főtárgya.

Dr. Cook F. A. és vetélytársa Peary Róbert, aki a felföldözés dicsőségét a maga számára követeli, három érdekes képen szerepelnek. A hazai tudomány egyik neves művelője.

Dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső arc képe egy lapra került a csoportképpel, melyen Hüttl Hümér az orvoskongresszus tagjai előtt egy szenzációs találmányt mutat be, egy gépszerű varrókészüléket, mely a különböző betegségeknek alkalmazni szükséges kézzel való gyomorvarrást helyettesíti igen szellemesen. E készülék főelőnye, hogy a gyakorlott operateur kezével 85—95 percig tartó operáció időtartamát 45—50 percire redukálja, másrészt az infekció elleni immunitásnak biztosabb eszköze az emberi kéznél. A varrókészülék, melyet Fischer műszerész készített Hüttl tanár előírása nyomán, a magyar orvosi ipar fejlettségét dicséri. Egyik képünk az internacionális tudós hallgatóságot ábrázolja, a készüléket bemutató előadás kezdetén, a másik kép pedig Fischer műszerész Hüttl tanár előírása nyomán készült varrókészülékének modelljét ábrázolja.

A képek egész sorozata következik még így a tiszadobi Andrassy-szobor, melynek a múlt héten volt ünnepélyes leleplezése; Roghi marokkói trónkövetelő elfogatása; a párisi Bois de Boulogneban; kedvencz farkasával sétáló Trubetzkoji hercegnő;

a Magyar Történelmi Társulat liptóvár-

megyei vándorgyűlésén résztvevő tudósok csoportja;

a sárospataki atlétikai viadal két legbizalmasabb mozzanata, s végül a csepeli robbanás áldozatainak temetése négy drámai hatású képen.

A szépirodalmi közlemények között Miklós Jenő „A nagy tábor”, Köveskúti Jenő „Ódon templom” és Kürthy György „A keresztuton” című költeménye, továbbá

Várkonyi Titusz „Karsay”, Level Maurice „Egy bűn” és Balla Marcell „Hat szem többet lát” című elbeszélése irodalmi színvonalával emeli a melléklet értékét.

A „Tarka mozaik” hasznos és szórakoztató apróságai foglalják el az utolsó oldalt.

— **Petárda Vilmos császár vonatja alatt.** Münchenből jelentik, hogy amikor a császári különvonat Iglauból jövet Nürnberg felé haladt, Cham állomás előtt egy kisebb petárda föltrobbanása következtében kénytelen volt megállni. A bajorországi vasutakon föl szoktak robbantani ilyen petárdákat, amikor sűrű köd van vagy egyéb veszedelem fenyeget, amelyre a lokomotív vezetőjét figyelmeztetni akarják. A császári különvonat rövid idő múlva folytatta útját. Az eset nagy izgalmat keltett s nem tudják: gyerekesiny volt-e az egész dolog vagy merénylet.

— **Új egyetemi tanárok.** A király dr. Winkler Lajost, a budapesti tudományegyetemen a vegytan nyilvános rendkívüli tanárát ugyanazon egyetemen ugyanazon tanszak nyilvános rendes tanárává, dr. Buchbök Gusztáv budapesti tudományegyetemi magántanárát és adjunktust pedig a nevezett egyetemen a vegytan nyilvános rendkívüli tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

— **Györgye és Sándor véres kontroverziája.** Lapunk tegnapi számában adtunk hírt róla, hogy az izgága, körében megférti nem tudó, botrányokra éhes Györgye extrónörökös milyen új galibákat okoz Szerbiában. Most újabb az alábbi, szinte szörnyűséges híradás érkezik Györgyeről Belgrádból:

Tegnap és tegnapelőtt óriási izgatottság uralkodott. A „Zvono” csütörtöki számában György hercegről megjelent közlemények, bár azokat tegnap hivatalosan megczáfolták, azzal a feltűnő körülménnyel kapcsolatban, hogy Sándor trónörökös a György herceg születése napja alkalmából csütörtökön rendezett ünnepekről távolmaradt, a legkülönbözőbb kombinációkra és híresztelésekre adtak alkalmat, amelyek sok helyen teljes hitelt is találtak. Egyesek azt is állították, hogy a testvérek között véres összejöttetés keletkezett és hogy az éjszaka folyamán a minisztereket sürgősen a palotába hívták. Az eddigi megállapítások szerint ténynek tekinthető, hogy György herceg Spalajkovic külügyminiszeri osztályfőnökné járt és hogy ez a látogatás összefüggésben áll György herceg szándékával, hogy trónöröklési jogát újból érvényesítse. Hasonlóképpen megállapították azt is, hogy Protics és Pasics minisztereket a csütörtöki minisztertanács előtt a palotába hívták és ezt a körülményt ugyancsak György herceg törekvéssel hozzák összeköttetésbe. A „Zvono”, amelynek egyébként úgy a csütörtöki, mint a pénteki számaikat elkobozták, ismétellen foglalkozik György herceg üzelmeivel, de egyúttal támadást intéz Péter király ellen is, akit azzal vádol, hogy erkölcstelen fiának minden dolgát hallgatással fogadja és ezzel azokat még elősegíti. A lap aztán egy külön jegyzetben azt fejtegeti, hogy a fiu erkölcstelenségeiért elsősorban az apa felelős és így elsősorban azt kell elítélni. A jegyzetben, amely kétségteletlenül György hercegre és Péter királyra vonatkozik, a fiu haszontalan naplopónak, tékozlónak és csalónak van feltüntetve. A jegyzet azzal végződik, hogy a lap másnap az apával fog foglalkozni.

— **Gépkocsi-szerencsétlenség.** Londonból jelentik: Lonsdale lord által vezetett automobil West-Morelandban lejtős uton a falhoz surlódoit. A kerekek eltörték, az automobil felfordult, s a bennülők kiestek. Lonsdale sértetlen maradt, a két soffőr azonban, aki a kocsiiban ült, súlyosan megsérült.

— **Román orvosok fiaskója.** Az orvoskongresszus konstantinápolyi kirándulása alatt rövid jelentés szerint a román orvosok tüntetést rendeztek a magyarok ellen. A kiránduló-csoport magyar tagjai dr. Váli Ernő, Tanárky Árpád, Ráskai Dezső, Szabó Sándor és Laky Árpád előkelő fővárosi orvosok voltak, akik közül most dr. Váli kórházi főorvos a tüntetés részleteit így adja elő: A kiránduló társaság vasuti akadályok folytán nem d. e. 11 órakor ért Bukarestbe, hanem d. u. 3 órakor és már 4 órakor tovább is utazott. A társaság tehát nem szállt ki. hogy Bukarestet megtekintse, holott a román orvosok várták ezt és czélatosságnak vették. A perionon megjelent egy orvosbizottság és magyarellenes brosúrát osztogatott ki. Néhány román orvos lekiúsította a kiránduló társaságot a tengerig és utközben a magyarok kivételével mindenkit meghívtak egy bankettre, amelyet Constanzában egy hajón tartottak volna. Amikor a magyar orvosok ezt megtudták, tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy az összes ismerős külföldieket lebeszéljük a banketten való részvételtől. A magyarok akciója részben sikerült is, a francia orvosok kivételével a többiek kijelentették, hogy a lakomán nem vesznek részt. A magyar orvosok más oldalról is gondoskodtak arról, hogy a románok bankett-tervét megghusítsák: szigorúan megkövetelték a menetjegyirodától, hogy a menetidőt pontosan tartsa be. Így történt aztán, hogy amikor Constanzába ért a társaság, a hajó nem várhatta be a szomszédhajón berendezkedett bankett kezdetét sem és azonnal folytatta útját Konstantinápoly felé. A román orvosok ilyenformán a bankettjükhez egyetlen külföldi vendéget sem kaptak. A francziák ugyan elégedetlenkedtek a rögtönös továbbutazás miatt, de a magyar orvosok érveléseinek sikerült őket is teljesen megnyugtaniok.

— **Horvát iskola Fiumében.** A fiumei horvátoknak már régi vágya, hogy a magyar kikötővárosban horvát nyelvű iskolához jusson. Ez a törekvés azonban mindeddig a magyar kormányon és Fiume város hatóságán megtörtött azzal a megokolással, hogy ha horvátok saját anyanyelvükön való oktatásban kívánják részesíteni gyermekeiket, úgy küldjék őket a Fiumével szomszédos Susák iskoláiba, ahol az elemi iskolán kívül gimnáziumuk is van. A horvátok állhatatosan ragaszkodnak eredeti tervükhöz és minthogy a hivatalos körök engedélyét, illetve hozzájárulását nem tudják maguknak megszerezni, elhatározták, hogy magánúton létesítik a horvát tannyelvű iskolát. Erre a célra nemrégiben újabb mozgalom indult meg, amelynek élén a radikális elveiről híres Barcsics Erasmos fiumei ügyvéd. horvát tartománygyűlési képviselő áll. Barcsics a közeli napokban gyűlésre készül egybehívni Fiume horvátóságát, hogy megbeszélje a horvát iskola létesítésének módjait. A terv az, hogy a horvátok közadakozásból annyi pénzt hozzanak össze, amennyi elégséges volna az intézet fenntartására s azt mint magániskolát vezetnék. Az akció iránt a horvátország körében nagy kétség mutatkozik, amely minél előbb valóra akarja váltani a rég táplált vágyat, hogy Fiumében horvát iskola is legyen.

— **A D. M. K. E. fölbivása.** A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület gróf Apponyi Albert, Rákosi Jenő, Justh Gyula, Perjessy László és Gallovich Jenő aláírásával fölhívást intéz az egész ország nagyközönségéhez a délmagyarországi kultuszmozgalom támogatásának érdekében. A magyarosodás ügyét a déli nemzetiséglaktá vármegyékben tudvalevőleg a D. M. K. E. szolgálja, a magyar értelmiség tehát nagy és erős nemzeti érdekeket istápolna, hogyha mennél tömegesebben lépne a kulturegyesület tagjai sorába. Ez a célja a fölhívásnak. Az évi tagsági díj 2 korona.

— **Magyar tudós sikere Amerikában.** Buenos Ayresből Carlos Agotte az illetékes hatóság képviselőjében ma arról értesítette dr. Lendl Adolfot, a kiváló magyar természettudóst, hogy Buenos Ayres városa őt hívta meg egy nagyszabású tengeri aquárium létesítésére. Az aquárium terveit Fischer József budapesti műépítész készítette, aki a megbízatást több konkurrens külföldi vállalkozóval szemben kapta meg. Dr. Lendl Adolf a meghívást elfogadta és mielőtt Buenos Ayresbe utazik, nagyobb tanulmányutra indul a nevezetesebb európai apuáriumok megtekintése céljából.

Va
pozsor
Kovács
fogták
zött, fe
a pozs
Csölös
személ
Csölös
a legé
osztrák
Budape
kongre
sének
Ország
herceg
gatóság
születé
vözi,
amelye
mos ta
mácsol
A IX.
lyiségei
vannak
szerződ
tér 15.
lejár s
doskodt
jelenleg
járt sze
Gyula
rektor,
holnap
meghos
ben az
menyze
négyze
nyian,
határid
késétt
közást.
most ép
mával e
kások.
lomboc
eredeti
négyzö
hez ball
helyiség
tömr é
melynek
helyen
nagyobb
szöglete
van. Elő
répdarat
mivel p
részen,
tások al
csontok
pesti gy
tudomár
olyan sz
emberne
Az élelm
vagy ké
hirdet!
fukarság
tés a leg
elolvasn
kalauz
ezen mil
M
kész
B
Vidél
A ra

— A pozsonyi robbanás harmadik áldozata. A pozsonyi ekrazitrobbanás harmadik áldozatának, Kovács utászkatona holttestét Csölösztőnél kifogták a Dunából. Minkét lába, jobbkarja hiányzott, feje teljesen össze van ronsolva. Ma reggel a pozsonyi utászszázalóajtól bizottság ment ki Csölösztőre és kétségtelenül megállapították a személyazonosságát. Kovácsot holnap temetik Csölösztőn az utászszázalaj összes tisztjeinek és a legénység részvételével.

— Bourbon Alfonz ünneplése. Bourbon Alfonz osztrák-esteti herceg, spanyol infáns, aki a tavaly Budapesten tartott első nemzetközi párbajellenes kongresszus elnöke volt, holnap ünnepli születésének hatvanadik évfordulóját. Ez alkalomból az Országos Párbajellenes Szövetség, amelynek a herceg tiszteletbeli tagja, legutóbb tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy a herceget születésének évfordulója alkalmából feliratilag üdvözlí. A régi korvína mintájára készült okirat, amelyet Desseffy Arisztid és az igazgatóság számos tagja irt alá, magyar és francia nyelven tolmácsolja a párbajellenes szövetség hódolatát.

— A IX. kerületi kapitányság — hajlékot keres. A IX. kerületi kapitányság, amelynek hivatali helyiségei most a Ferencz-tér 15. számú bérházában vannak elhelyezve, új hajlékot keres. A bérleti szerződés, amelyet az államrendőrség a Ferencz-tér 15. számú ház tulajdonosával kötött, rövidesen lejár s a kapitányság számára most sürgősen gondoskodni kell új hajlékról, miután a kapitányság jelenlegi házigazdája nem akarja megújítani a lejárt szerződést.

— Az egyetemi beírások meghosszabbítása. Sággy Gyula udvari tanácsos, a tudományegyetem új rektora, az egyetemi beírások határidejét, mely a holnapi vasárnapon lejárt volna, szeptember 15-ig meghosszabbította. Az egyetemi beírások különben az idei csonka határidő alatt kitűnő eredménnyel jártak, amennyiben három nap alatt négyezernél többen iratkoztak be, körülbelül annyian, mint előző évben tíz beírási nap alatt. A határidő meghosszabbítása lehetővé teszi a megkésett hallgatóknak a rendes úton való beíratkozást.

— Régiségek Kispesten. Kispesten tudvalevőleg most építik a munkásházakat. Az ásatások alkalmával egy régi épület alapfalait ásták ki a munkások. Az alapfalak egy alig egy méter magas lombocská alól kerültek elő. A rom igen régi eredetű lehet és három részből áll, egy nagyobb négyszögletes helyiség képezi a főépítményt, amelyhez balfelől egy kisebb, ugyancsak négyszögletes helyiség van hozzáépítve, míg a harmadik rész egy tömör építmény, — nyilván egy torony alapja, — melynek szögletét faragott kövek szegélyezik, több helyen pedig támpillérek alapjai látszanak. A legnagyobb helyiségben találtak még néhány négyszögletes követ is, amelyek közepén vésett lyuk van. Előkerült számos, egészen ép téglák és cserépdarab-töredék. A téglák állítólag Árpád-koriak, mivel pusztá szemmel is lehet látni az eltörött részen, hogy nem géppel vannak gyurva. Az ásatások alkalmával öt koponyát is találtak és egyéb csontokat nagy mennyiségben, de ezeket a kispesti gyerekek széthordták. Lehet, hogy a romnak tudományos értéke is van.

— Mindenki tudja, hogy minden vállalkozáshoz olyan szükséges a nyilvánosság, mint levegő az embernek! Az ügyes kereskedő feltétlenül hirdeti! Az élelmes kereskedő hirdeti! A ki jó árut tart vagy készít: hirdeti! Aki olcsó és versenyképes: hirdeti! Aki nem teszi kockára üzleti érdekeit fukarságból: az hirdeti! Aki tudja, hogy a hirdetés a legjobb tőkebefektetés: az hirdeti! Tessék elolvasni lapunk mai számában a Magyar Fürdőkalauz hirdetését, határozottan előnye lesz, ha ezen milliók által olvasott munkában hirdeti!

— Rémos paraszt-történet. A szatmármegyei Mérik községben lakik Kakas Mihály földműves, akinek néhány hold földje és egyéb vagyona is van. Nem különb, mint a többi falusi ember, naiv babonákban hívő, ahol kivált az asszony nép föltétlen hisz a bűbájban, meg a cigányok csodátevő rendelkezésében. Ez a magyarázat annak, hogy egy fosztogató cigánybanda négy esztendőn át fosztogathatta a szegény parasztembert, családját és őt magát a halál és a pokol minden kinszenvedéseivel rémitgette. A bárgy ember azonban a legutóbbi napokig nem mert szólani. A csodák a paraszt ember házában azzal kezdődtek, hogy a felnőt leánya valami különös betegségre esett. Éjjel felkelt, éktelenül jajgatott; majd órákra eltűnt a háztól és senki sem tudta hová. Ilyenkor egy nagyobb pénzösszeg is eltűnt rejtélyes módon a háztól. A csodák pedig akként folytatódtek, hogy a kereskedők perelni kezdték Kakast, mert nem akarta megfizetni azt a halom árut, amit a leánya tőlük vásárolt. A leány azt a felvilágosítást adta, hogy ő az ördög rendelkezésére vette meg az árut és átadta nékik. Így ment ez a rejtélyes és rettenetes fosztogatás négy éven át. E hét elején, hétfőn virradóra meztelenül találták Kakas Máriát ágyában, a ruhája nem volt sehol. A teste körül volt fonva széles, olcsó, falusi boltból vásárolt szalaggal, amelyre olyan aranybetűk voltak ragasztva, aminőt a temetések alkalmával használatos koszorúkon látni. Az aranybetűs írás a következőket mondta:

— Bocsássátok ezt a leányt a másik országba, mert csak ott szabadul meg az ő kínjaitól és gyötrelmeitől.

A szalag másik oldalára tentával voltak odavetve nagy, idomtalan betűk, amelyek alig kiolvasható, hibás írással a következőket mondták:

— Te férfi, Mihály és hűséges neje, Rozália kövessétek parancsaimat. Adjatok el mindent és menjetek el ismét Amerikába, ott a lányotok egészséges lesz, ti pedig boldogok és meg fogtok gazdagodni, nem úgy mint első ízben, mikor kintjártatok. Ha nem követitek az én szigorú parancsom, borzasztó véget vetek nektek. Leányotok szenvedni kint fog, nemsokára meghal és követni fogjátok őt ti, a szülők is.

Ettől a rejtélyes és borzalmas fenyegetéstől már nagyon megijedtek Kakas Mihályék és így szánták rá magukat végső kétségbeesésükben nagy félelmek között, hogy elmennek a paphoz. A pap rögtön jelentette az esetet a rendőrségnek. A rendőrség megindította a vizsgálatot és a rendőrorvos megállapította, hogy a leányt hypnotizálták és a bűnös emberek így kormányozták az akaratát. Faggatták a leányt, aki elmondotta, hogy az „ördög” és a czimborái szakállas, rongyos emberek. A rendőrség azt hiszi, hogy kóbor cigányok közt keresendő a tettes.

— Házasság. Teodorovics Katiczát eljegyezte Szustsák Nándor tb. főszolgabíró Máramaroszigeten.

Özv. Talabér Gyuláné, szül. Schmidt Hermina és Kenézy kir. p. ú. tanácsos, győri pénzügyigazgató-helyettes Nagykanizsán, szeptember 4-én házasságot kötöttek.

Dr. Schwöder Ervin, miniszteri titkár, ma tartotta esküvőjét a somogyi ág. ev. templomban Károly Margittal, Károlyi Antal nyug. alispán és volt orsz. képviselő leányával.

Dr. Csilléry Endre dr. magy. kir. honvéd főorvos a Kálvin-téri ref. templomban ma délelőtt vezette oltárhoz Pállik Margitot, elhunyt nagynevű állatfőművészünk, Pállik Béla és neje szül. Stefkó Riza leányát.

— Nászajándékok. jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerüzletében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Tövedés. ha valaki azt mondja, hogy osztrák zég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint ratelli Deisinger fiúmei cég Budapestén, a királyi érpalotában.

— Éhező munkások. Resiczától Delinyestig bányavasutat építenek, amely munkáit egy budapesti cégnek adta ki, ez viszont több alvállalkozónak adta a munkákat. Több nagy alagutat is kell építeni, amelynél nagyjából horvát és olasz munkásokat alkalmaztak. Mikor a munkások a fizetésüket kérték, azt a választ kapták, hogy a vállalkozónak nincs pénze. Erre a szolgabíró elé vonultak s a szolgabíró minden munkásnak egy-egy koronát adott azzal az utasítással, hogy menjenek vissza a barakokba, pár nap alatt megkapják majd a pénzüket. Hetedikén megint három koronát kaptak. Az éhező munkások egy csapatban ismét bementek tegnap reggel Resiczára s ott tanyáznak az utcán. A kiéhezett, kétségbeesett alakok megjelenése nagy rémületet keltett Resiczán, mert maguk a csoportvezetők kijelentették, hogy nem bírnak a topronyos, kétségbeesett tömeggel, amely mindenre képes éhségében. Holnapra a legrosszabbtól tartanak. Hatvan csendőr őrzi a munkásokat.

— Rendőrségi Lexikon. A budapesti államrendőrségnek két buzgó tisztviselője, Rédey Miklós tanácsos és Laky Imre felügyelő Rendőrségi Lexikon címmel igen hasznos könyvet adott ki hat esztendővel ezelőtt. A rendőrséget, csendőrséget, közigazgatási hatóságokat és a közönséget egyformán érdeklő könyv azóta elfogyott s a szerzők most jelentékenyen kibővítve újra kiadták. A betűrendes rendszerű könyv röviden és könnyen érthetően ismerteti a büntetőket, vétségeket és kihágásokat megállapító törvényeket, a büntető novellát, a bünvádi perrendtartásról szóló törvényt, a közigazgatás más ágaira vonatkozó törvényeket, rendeleteket és más jogszabályokat, eljárás utasításokat, tájékoztatókat, elvi jelentőségű döntvényeket, mindent magyarázattal ellátva. A komoly ambícióval és lelkiismeretes pontossággal összeállított könyv sok hivatalos és magánembernek tesz hasznos szolgálatot s a szerzők elismerést érdemelnek azért a bámulatos szorgalomért, amelyvel munkájukat elvégezték. A könyvet könyvkereskedésekben is meg lehet kapni. Ára tizenöt korona.

— Béke a fuvaros-iparban. Három heti meddő harc után a vereséget szenvedett fuvaripari munkások több gyűlésükön elhatározták, hogy újból szervezkednek és az őszi nagyobb munkaidő idején ismét felveszik a harcot a fuvarosgazdákkal. Ez az elhatározás most már feleslegessé válik, meit a fuvarosgazdák és a munkások néhány napon belül békét kötnek. A béke létrehozása érdekében másfél hét óta tartapok a bizalmas tárgyalások. A tárgyalások szerencsésen eredményre is vezettek. Ezt a döntő fontosságú körülményt tegnap este jelentették be a munkásoknak, akik közül közel hatszázán gyűlésre jöttek össze a Váci-ut 31. szám alatt lévő Concordia-étterem udvarán. A megállapodás szerint, a kocsisok, a fuvarosgazdák és a fuvaripari munkások hároméves kollektív szerződést kötnek minimális 16 órai munkaidővel és a mai heti bérfizetéssel. Ezenkívül a munkaközvetítő paritásos lesz, amennyiben vezetőségében egyforma számú taggal képviseltetik magukat a munkaadók és a munkások. A kollektív szerződés többi pontjai a munkaadó és a munkás közötti jogviszonyok egyéb jelenségeit fogják szabályozni. A szerződés végleges szövegén most dolgoznak a kiküldöttek s mielőbb készen lesz, — jóváhagyás és aláírás végett a munkaadók és a munkások plénuma elé terjesztik. A következő héten minden bizonynyal erre is sor kerül s ezzel ez az utóbbi időben sokat hányatott iparág is tartós békét fog vehetni.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmúlhatatlan házi szer mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

— **A szobafestő és a takarítónő.** A Majláth-utca 31. számú házában körülbelül egy esztendeje élt közös háztartásban Müller József szobafestő Bódi Margit takarítónővel. A szobafestő az utóbbi időben fölhagyott a mesterségével s egy kávéházba járt harmonikázni. Az asszonynak nem tetszett ez az új foglalkozás, mert Müller rendszerint leitta magát s hajnalutján, amikor hazavetődött, mindig nagy botrányt csinált. Tegnap is ittas volt, amikor hazatért. Összevesztett kedvesével, aki szemrehányást tett neki. A czivakodás hevében aztán Müller előrántotta flóbert-pisztolyát és rálőtt a takarítónőre, aki súlyosan megsebesült. Az asszonyt a mentők a Rókus-kórházba vitték. A szobafestőt a rendőrség letartóztatta.

— **Különös öngyilkosság.** Münchenből jelentik, hogy Albrecht Henrik, a „Fliegende Blätter“ rajzolója, sajátzerű módon vetett véget életének. Tegnap meglátogatta a starenbergi tónál üdülő anyósát s délután csónakon kirándulást tett. A csónakban kövel megrakott hátizsákját magára csatolta, azután a csónak szélére ült s revolverből golyót röpített halántékába. Albrecht a tóba esett s azonnal elmerült. Albrecht boldog házasságban élt és több gyermeknek atyja volt. A művész idegbajos volt.

— **Vakok műhelye.** Néhány vak iparos dicséretes vállalkozásba fogott tavaly. Műhelyt nyitottak, amelyben nádból és vesszőből kosarakat, virágállványt, kerti butort, kottatartót, nádszékeket, papír- és fakosarakat készítenek. Elvégeznek ezenkívül mindenféle fonó- és javítómunkát. A vakok műhelye az Óvoda-utca 30. szám alatt van. Megrendeléseket levélben és telefon útján is elfogadnak. A telefonszámuk 115-99.

— **Óriási tinhal.** A Quarneróban nemrég kezdődött a tinhal halászat. Nap-nap után óriási mennyiségű tinhalat fognak a tenger melléki halásztelepeken, amelyeket ezerszámra hoznak Fiuméba, ahonnan külön hajókon tovább szállítják őket Triesztbe és Velenczébe. A minap Skomerza János lukovói halásztelepen ritka nagyméretű tinhalat fogtak ki. A hálóból került halszálak hossza meghaladja a 3 és fél métert és súlya 2 és fél métermázsa. Hasonló nagyságú tinhal fogására még nem is emlékeznek. Hir szerint ezt a ritka példányt valamelyik muzeumnak fogják eladni.

— **A Folies Caprice** zsufolt háza abban a körülményben lelik magyarázatukat, hogy az évadnyitó műsor minden egyes számá páratlan a maga nemében. A „Falusi erkölcsök“ című magyar bohózat-ujdonság könyekig kacagattatta a közönséget, az „Actien-Republik“ című szatirikus álmokép pedig aktualitásával és a Folies Capriceben szokatlan nyílt változásaival lepi meg a nézőket. Mindkét darabban Rott Sándor remekel a vezetőszerepekben. A szülő számok közül Werner Teresi, Trebitsch, Springer és Gerő magánjelenetei tetszenek különösen. Az első emeleten levő Casino de Paris előadásai ugyancsak mintaszépek, a tánckülönlegességek elsőrendűek, annak a nézőtere is zsufolásig telik meg minden éjjel. A Folies Caprice előadásai este fél kilenczkor, a Casinoé a Folies Caprice előadásainak befejezte után kezdődnek.

— **Bendőri hírek. Szélhámos ügynök.** A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Keszler Lajos ügynök ellen, aki a Zunik-féle katonai konzervgyártól és Buchholz Albert kereskedőtől hamisított megrendeléssel négyezernyolczszázharminczhárom koronát kicsalt, azután megszökött. A rendőrség keresi. — **Összegegt leány.** Lux Mária házileány Jázmin utca 28. számú lakásán petroleumszesszel mosta a haját. Közben az égő gyertyától meggyuladt a haja s a szerencsétlen leány súlyos sebeket szenvedett. A mentők bevitték a Rókus kórházba. **Sikkasztó könyvkötőseged.** A rendőrség keresi Hagelmann Béla budapesti születésű 24 éves könyvkötősegedet, aki Perl Henrik budapesti képkereskedőtől nagyobb összeget elsikkasztott, azután megszökött. — **Életunt asszony.** Az Erzsébet-köruton lévő köruti fürdőben hasba lötte magát Veresti Gyuláné, egy fehéremmütszárító 27 éves felesége. A szerencsétlen asszony súlyos sérüléseket szenvedett, a mentők a Rókusba vitték. Tettének oka felől kihallgatni még nem lehetett.

— **Haiázás.** Gergyószárhegyi Veress Albert posta- és távirtda-ellenőrt tegnap temették el nagy részvétellel. A temetésen a budapesti postaigazgatóság képviselőjében megjelent Demény Károly postafőigazgató. A halottat kartársai nevében Kiss Ferencz postafőtiszt bucsuztatta el.

× **Tamassy Park-Szanalórium** Dunaharasztiában, Pest megye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

× **Új czimba om.** Magyarórssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legalkalmasabb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

× **Szolgálatot** vélnék teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasóink figyelmét Gutermuth János (Baross-tér 20.) mai hirdetésére. E fogspezialista szápadlás nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

× **„Ki akar egyetemes önkéntes lenni?“** című hirdetésre felhívjuk az olvasóink figyelmét.

× **Olvasza figyelemmel** mindenki lapunk mai számában a Brázay Mentool-szesz ismertetését tartalmazó hirdetést, mely kitűnő gyártmány országos nagy kelendőségnek örvend. E czikk kedveltségét annak köszönheti, hogy hazánk e régi czége súlyt helyez arra, hogy a közönséget mindig a legmegbízhatóbb készítményekkel lássa el.

× **Bob hashajtó** a legkellensebb, 10 fillér.

× **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 8. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermekturna- és vivásra.

× **Czipőre** ha szüksége van, első sorban gondoljon a Moskvits-féle anatómiai czipőkre (VII., Rákóczi-ut 6. szám.)

× **A Parisiana-mulatóban** egyre nagyobb sikerek mellett lép föl *Mabe Mayl Jong*, a mesés kigyótánczosnő, akinek művészi tánczért valóságos rajong a főváros közönsége. A gyönyörű mulatóhelyt különben ma már legkedvesebb szórakozó helyévé vált a főváros közönségének, amely rendkívül olcsó belépődíjak mellett élvezheti a pompás műsort, amelynek mindegyik száma elsőrendű attrakció. A szépen, izlésesen átalakított téli kertben minden éjjel nagy és előkelő közönség ad találkozót. A Parisiana belépődíjai: páholy 12 korona, belépőjegy 2 korona, míg a téli kertbe éjjel 1 óra után nincs belépődíj.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Tökfilkó.

— **Fulda Lajos** öt felvonásos vígjátéka. Bemutaták a Magyar Színházban. —

A tökfilkóknak az a fajtája, melyből Ludwig Fulda ma este bemutatott hőstét szeszszabta, számtalan, jól-rosszul kifejlődött példányban él közöttünk. Lágy érzésű, éhletellen, puha fogású és rendszerint mélyen szentimentális érzésű emberek, akiket azonban az élet rikoltása hamarosan felébreszt s akkor idegenül, nagy féléssel és bizonytalansággal tekintenek szét ebben a világban. Az ilyen felriasztott tökfilkók aztán örökre corbalelkűek maradnak s azokhoz a viharvert, megtépett tollu, szomorú madárhímekhez hasonlatosak, amelyek legszebb és legerősebb szárnytolait vesztették el. Fulda nem ezt a típust írta meg. Neki külön álma volt ezekről az álmemberekről, akik minden csalódásuk és az élet minden durvasága mellett is javíthatatlanul élhetetlenek, jóhiszeműek és tiszta szívűek maradnak s valami gyermeki primitívességgel engedik magukra zuhogni az emberek minden gonoszságát.

Fulda Dummkopfja nagy vagyont örökölt egyik nagybácsijának különös ötlete révén, aki a család legélhetlenebbjére hagyja fukarul összekuporgatott kincseit. A többi ugyis megél a maga lábán. Az ilyen végrendelet szerencsés vígjátékötlet de inkább a bohózatos fajtából. A magnak terebélyes öt felvonásosá váló növesztése azonban már közönséges bohózatá fajul s a pompásan megírt első felvonás után zene nélküli operetté sekélyesedik. A tökfilkót rokonsága kifosztja. Kicsi állásból kitarjék s ő hunyt szemmel, melegen lüktető szívvel járja kálváriáját, melynek utolsó stációjáról, az örültek házából egy gazdag és önálló amerikai lány szabadítja ki, mert megkéri a fiu kezét.

A vígjáték első felvonását sok apró és igaz megfigyelésű ember játszsza végig. Emberek, akik

közöttünk is élhetnének, akik tehát a színpadon is élnek. De már a többi felvonás alakjai — néhány igen igaz jelenetet leszámítva az ötödik felvonásból — csak figurák, amelyeket Fulda fantáziája próbált és nem tudott lábra állítani. Az egyre sűrűsödő torzvonások megfosztják a darabot színpadi illúziójától és csak a színház kiváló gárdáján múlott, hogy a kacagás kételkedő csenddé nem halkult.

A Tökfilkót Z. Molnár játszotta megvesztegető melegséggel és kedves ügyefogyottsággal. Az alak német vaskosságát, vándorlegényes szentimentalizmusát nagy okossággal finomította elfogadhatóvá. Alakításának szép és nagy sikere volt. *Rátkai* egy külvárosi költő szerepében remekelt. Öletes, öszszeíró játéka rendkívül tetszett. *Papp* és *Sebestyén* szinte belefotrtak a darab hangulatába és *Sebestyén* játéka különösen magas minőségű volt. *Rátkai* meg *Körmendi* alig néhány szavas szerepükben kabinetalakítást adtak. A hölgyek közül *Forrai* Rózsának volt óriási sikere. Öreg, kapzsi, házsártos — olyan valamivel finomabb házimesterné — szerepet adott ragyogóan. Állandó kacagás és tetszés volt a kísézője. *Báthory* Giza feltűnést kellett őt sor toalettijével és tán ezeknél is tökéletesebb szépségével. Végül *Tóth* Irma és *Gombaszögi* Frida kis szerepekben ügyesek voltak.

A közönség rendkívül rokonszenvesen fogadta a darabot. A szerző ötleteit, melyeket a színészek igen szépen kiélezték és ügyesen helyeztek el, hangos, alig megszakadó kacagással kísérte s felvonások végén igen sűrűn hangzott a taps. Vig jó és kedves estéje volt a közönségnek, melynek megszerzésében hasonlíthatatlanul több érdeme van a színháznak, mint magának Fulda Lajosnak.

Miklós Jenő.

(*) **Az iglói diákok.** (Bemutató-előadás a Budai Színházban.) Már sok-sok alakban feldolgozott darab volt a budai Nyári Színházban ma este színre hozott ujdonság. *Farkas Imre* „Az iglói diákok“ című színjátéka. Tárgya a már jól ismert könyvnyelmu, gondtalan diák-élet és diák-szerelme, mely örökre emlékezetessé teszi az ifju éveket. A tárgyat már annyira kimerítették, hogy senki sem várható újat a szerzőtől. Nem is várt, talán csak újra akarta látni azokat az alakokat, akiket már jól ismer a német színpadi szerzők munkáiból. A darab nem is más, mint a Flotte Burschen, a Heidelbergi diákélet, vagy a Hoffmann meséi alakjainak magyar földbe való áttülete, minden különösebb jellemzés nélkül. Az iglói diákok vigan mulatoznak az érettségi előtt s az együttérzést nem is zavarja semmi, csak két diáknak a professzor ur lányára iránt érzett szerelme. A két diák eleinte verseng az elsőségért, amint azonban a lány kijelenti, hogy ki felé huzza a szive, a vesztes visszavonul s azt tűzi ki céljául, hogy barátja boldogságát minél tökéletesebbé tegye. Együtt mennek el mulatni, hogy megszenteljék a nevezetes napot. A lány titkos imádója azonban, kit a lány szintén visszautasít, följelenti boszúból a mulatókat, kik közül azután a tanári kar a lány választottját kizárja az iskolából. A diák érzékeny bucsuval távozik s megígéri, hogy visszajön érte. A lány hűségesen várja is tíz évig s a diák ígéretét be is váltja. Az élelm. motívumokkal teli s rendkívül szépen összeállított zenéjű darabot a közönség igen melegen fogadta. A szereplők közül *Fóthi* Frida, *Latabár*, *Ternyei*, *Kiss* és *Vajda* járultak hozzá a jó összejátékhoz.

(*) **Az Operaház programja.** Az Operaház a jövő 26. évad munkatervét a következőkben ismerteti. Ujdonságokul (magyar szerzőktől) készülnek ifj. *Abriányi* Emil „Paolo és Franceska“ című három felvonásos dalművének bemutatására, melynek szövegét a fiatal szerző atyja *Abriányi* Emil írta. Majd *Szabados* Béla a „Bolond“ című *Rákosi* Jenő szövegével az Operaház részére átdolgozott dalműve következik soron. Nagyonbzsabásu ballett gyanánt *Szirmai* Albertnek

Ha fáj a feje ne tévóvázzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 20 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készítte Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postai szállítás.

Meglehet 73 kg (Tulajd.) 2. Lipthay B. 46 sk Windsbraut 72 és fél kg (Czárán). 3. Gr. Orsich P. 56 stpk Tinkabelle 75 kg (Neimans). Futott még: Klowm (Krause). Egy és fél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:22, 21.

III. Moloch-gátverseny. Díj 1600 korona. Táv. 2400 méter. 1. Br. Neimans R. 46 sk Blanche 68 kg. (Stehno). 2. Egyedi A. 36 pm Avar 67 és fél kg. (Kapousek). 3. Issekutz Gy. 36 sk Pillinga 67 és fél kg. (Neimann). Futottak még: Hester (Kollár), Temeraire (Tam), Rugany (Fries), Okos (Csompóra). Könnyen öt hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:48, 20:32, 33, 35.

IV. Akadályverseny handicap. Díj 1600 korona. Táv 3200 méter. 1. Jankovich-Bécsán Gy. sk Fincos 65 és fél kg (Fries). 2. Gróf Sigray A. sm Random 67 és fél kg (Csompóra). 3. Gróf Orsich P. stpm Dunios 61 kg (Stehno). Könnyen három hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:19.

V. Magyaródi-díj. Díj 1500 korona. Díj 1400 méter. 1. Gr. Pálffy J. 36 pk Edna 67 kg (Kiss). 2. Lukács E. 36 pk Szerény 71 kg (Baich). 3. Petanovits J. 36 pk Virginia 67 kg (Issekutz). Futottak még: Rosebud (Neimans), Paraber (Czárán), Amor (Krause), Gyöngyvér (Kiss), Grand Seigneur (Vay). Könnyen öt hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:28, 29, 37.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Söllinger R. sk Tabula 50 és fél kg (Ruze). 2. Br. Baich I. sk Fricska 52 és fél kg (Smejda). 3. Gr. Pejacevich A. pk Linda 52 és fél kg (Klimscha). Futottak még: Faise (Pusztér), Dózsa (Tausz), Merion (Schersin), Szökevény (Sas), Segantini (Szegedi). Egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:29, 39, 25.

Negyedik nap.

A sok érdektelen futam közül megemlíthetjük a háromévesek számára fenntartott 3200 méteres Ujonczok akadályversenyét, melyben mi Colette pártjára állunk Paff előtt, továbbá a Czipész-akadályversenyt, mely handicap jellegű, négyéves és idősebb steeperek számára. A mi véleményünk szerint Edömér a legjogosultabb pályázó, míg hozzája legközelebb Ifjasszonyt várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Hát Te—Orgazda.
- II. Colette—Paff.
- III. Edömér—Ifjasszony.
- IV. Jankovich-ist.—Campanila.
- V. Tilos—Fixstern.
- VI. Segantini—Fuss.

Bécsi versenyek.

Harmadik nap.

Az alagihoz hasonlóan, az összes favoritok lemaradása képezte a nap szenzációját. A Bencur handicapban végre győzelemhez jutott Menotte, melyet már hetek óta favorizáltak minden futamban, ahol starthoz állt, de csodálatos, hogy éppen ma nem számítottak arra, hogy nyerjen. A Kladrubi díj matché törpült és Egeria játszva hagyta maga mögött a Helenenthalit díj nyerdjét: Cynthiát.

Részletes eredmény a következő:

I. Grabeni-díj Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Geist G. 36 stpk Motolla 48 és fél kg. (Baumgartner). 2. Fáy I. 46 pk Katz im Sack 50 kg. (Blades). 3. Br. Springer G. 36 sk Folyta 48 és fél kg. (Witthalm). Futottak még: Pipere

(Jones), Vincenz Albert (Toma), Tábornok (Miles). Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, holtverseny. Tot.: 10:95, 20:54, 31, 34.

II. Elsősztályú eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1800 méter. 1. Batthyányi E 46 sm Rouquin 61 és fél kg (Hewitt). 2. Mautner V. 36 pm Kaiseruhlan 56 és fél kg (Carlake). Igen könnyen háromnegyed hosszal nyerve. — Tot.: 10:12.

III. Kladrubi-díj. Díj 4000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Báró Harkányi J. pk Egeria 54 és fél kg (Janek). 2. Oroszvári ménes pk Cynthia 54 és fél kg (Krouzil). Könnyen egy hosszal nyerve. Tot.: 10:11.

IV. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. Redgrey stpm Tesabouk 57 kg (Carlake). 2. Szemere M. Menkő 54 és fél kg. (Spencer.) 3. Hg. Lubomirski L. pm Karmazyn 57 kg (Krouzil). Futottak még: Ladoga (Aylin), Almeria (Hewitt), Tété de Chien (Schima), Michoacan (Vivian.) Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, 20:30, 40, 55.

V. Benczur-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Gr. Batthyány E. 46 pk Menotte 55 kg (Baumgartner). 2. Egyedi L. 36 stpk Sympathy 49 és fél kg (Paul). 3. Rohonczy Gy. 46 pk Belle Reine 53 és fél kg (Pretzner). 3. Gr. Lamberg H. 36 sk Krikerl 50 és fél kg (Seiler). Futottak még: Arvaleány (Carlake), Lappalie (Aylin), Bácsi (Hewitt), Midshipman (Broadwood), Kamp (Krouzil), Bisamberg (Gulyás), Jüda (Guttmann), Livisu (Brachacsek), Hanum (Kozuch), Palatinszki (Janek F.) Küzdelem után nyakhosszal nyerve, holtversenyben harmadik. Tot.: 10:94, 20:54, 83, 28, 34.

VI. Eladók gátversenye. Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Szemere M. 36 pm Angyal Bandi 61 kg (Fejes). 2. Aresin Fatton J. Polpetta 62 és fél kg (Huxtable). 3. K. W. szöv. 36 sher Mirabeau 57 és fél kg (Maas). Futottak még: Mafalda (Sinn), Maricza (Vajda). Könnyen két hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:26, 22.

VII. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. Egyedi L. sm Cap Horn 49 kg (Broadwood). 2. Petanovits J. pm Ruszt 55 kg (Carlake). 3. Mautner V. sm Hansard 53 és fél kg (Hewitt). Futottak még: Oberbayer (Janek), Alfa (Szilágyi), Kord (Krouzil), Dummer Keil (Baumgartner), Vacant (Aylin), Rubberneck (Vivian), Jóság (Hollinger). Biztosan egy és fél hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:166, 20:65, 48, 52.

Negyedik nap.

Az érdeklődés középpontján a Gróf Esterházy Miklós emlékvésény áll, melynek 50.000 koronájért kétéveseink színejava pályázik.

Indulók: Mátra (Cockeram), Kopie (Aylin), Balaton (Miles), Icy Wind (Hewitt), Taranto (Janek), Péponnet (Carlake), Paradenia (Blades), Madhub (Spencer), Rascal (Pretzner). A verseny első favoritja Icy Wind, míg másodsorban Kopie és Péponnet a fogadók kedvencei. Az esélyek vizsgálásánál Kopie neve öltik először szemünk elé. A Pardon-kanca folyton javul és így egyik legrealisabb kombattánsnak kell őt tartanunk. Azonban veszélyes ellenele lesz neki is a Planner-istálló két kiküldöttje: Icy Wind és Balaton. Sőt úgy vélekedünk, hogy ezek egyike meg is fogja verni. A többi pályázó közül még Péponnet érdemel figyelmet, míg a meglepetés lovát Tarantóban sejtjük.

Az Amaranthus-verseny 2800 méterén csak

kis mezőny indul s jelöltünk első helyen Lángoló Floridsdorf előtt.

A Falb-handicap kétéveseké s 900 méterén nagy field fog indulni. A Harkányi-istálló elég jól van benne képviselve s amelyiket kiküldik, az meg is nyerheti a versenyt Ikbal előtt, míg a frontban Vielleichtet és Lizet várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Hüon II.—Pelote—Doper
- II. Rengeteg—Rieuzi
- III. Lángoló—Floridsdorf
- IV. Hewitt lov.—Kopie
- V. Janek lov.—Ikbal
- VI. Dillon lov.—Ferronière
- VIII. „1000”—Tschabouk.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az októberi tüntetés. A törvényszék több mint egy heti tárgyalás után tegnap este befejezte a bizonyítási eljárást az októberi tüntetés miatt vád alá helyezett szociáldemokraták bűnpörében. Tegnap este László Jenő dr., ma délelőtt pedig Pető Sándor dr. és Laányi Ármán dr. mondták el védőbeszédeiket. Landler Jenő dr. Rónay Zoltán és dr. Gál Jenő szólalt fel a védelemben. Miután az ügyész nem élt a replika jogával, az elnök a vádlottakat kérdezte meg, mit kívánnak még védelmükre előadni azokon kívül, amit a tárgyalás folyamán előadtak. Csak egynehány vádlott hangoztatta újból, hogy őt ártatlanul tartják már 11 hónap óta fogva s kérték felmentésüket. Az elnök ezután délután 3 óraker berekesztette a tárgyalást és az ítélet kihirdetésének határidőjéül hétfő délelőtt 9 óráját tűzte ki.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. LIII

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lümlámpa fürdők szívhaj és veredényelmesedés ellen.	Általános idegesség (nem rasthénia, hystéria).
Elektromágnesesgyógyítás	Időgyengességi állapotok
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Almatlanság, Fajfájás.
Nagyon feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Hűdések (Paralysis).
Kék fényvel való kezelés.	Időfajdalom, Idegesség (Neuralgiák, Ischiás).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Gerincvelő-sorvadás (Gubus).
Villamos fényfürdők.	Szívbetegségek.
Villamos masszázs (Vibratio).	Veredényelmesedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Köszvény és csusz, reuma, izületi és csontbajok.
Villamos vízfürdők.	Székrekedés, Baganatok.
Szénsavas fürdők.	Anyagcserebajok (Bihisz cukorbeteg, vörösvérnyomás).
	Bőrnyajok, Bőrviszketeg.
	Lupus.
	Najhullás, kopaszodás.
	Szörtyelenítés (nőknél és arozon).
	Aranyeres események.

— Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektum.

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Föv. Városligeti Színház	Föv. Nyári Színház	Uránia
13 Hétfő	Makrancos hölgy	—	Zsíros ügy	Mohamed paradicsoma	A tökfűlkő	Az erdészleány	Az iglói diákok	A francia forradalom
14 Kedd	Falusi verebek	—	Az ördög	Mohamed paradicsoma	Hivatalnok urak	Az erdészleány	Sulamith	Megölt országok
15 Szerda	Constantin abbé	—	Zsíros ügy	Jánoska	A tökfűlkő	A Smokk-család	Himfy dalai	Megölt országok
16 Csütörtök	Boldog mátkaság	Sába királynője	Tatárjárás	Mohamed paradicsoma	Forradalmi nász	A Smokk-család	Az iglói diákok	Megölt országok
17 Péntek	A lilom	—	Zsíros ügy	Mohamed paradicsoma	A tökfűlkő	Az erdészleány	Az Aranykakas	Megölt országok
18 Szombat	Francillon	A hegyek alján	A hivatás	Az elvált asszony	Hivatalnok urak	Lili	Trobadour	—
19 Vasárnap	Érber tragédiája Dolovai nábob leánya	Lakmé	Az edes teher A hivatás	Jánoska Mohamed paradicsoma	A sasiók A tökfűlkő	A Smokk-család Lili	A dollárarányú A bőregér	—

KÖZGAZDASÁG.

A magyar gazdák és gabonakereskedők egyaránt elismerik, hogy a gabona adásvételi forgalmát szabályozni kell Magyarországon. A Lajthán-tulröli hadüzenetnek súlyt nem szabad tulajdonitanunk, hiszen annak az éle a magyar finom liszt kivétel ellen irányul. Pedig úgy a magyar buza termelő gazdának, mint malmosnak és gabonakereskedőnek egyaránt érdeke ennek a kivitele. Tudjuk mi fáj odaát! Ne vesszünk hát össze a saját portánkon, hanem a börze reformját csináljuk meg mind a két fél érdekeinek kielégítése és figyelembe vétele mellett, mert ez — hazafias érdek!

A Kereskedelmi Részvénytársaság új üzlete. Mint ismeretes, az értéktőzsdén már napok óta a Rimamurányi részvények mellett a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság papírosai iránt nyilvánul nagy érdeklődés. A papírosok napról-napra tetemes árajulást mutatnak fel. Megirtuk azt is, hogy ezt az áremelkedést a tőzsdén részint a kitűnően sikerült félévi mérlegével, részint pedig a társaság legújabb nagyszabású üzletével indokolják. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ugyanis egy nagyobb pénzügyi konzorciummal, amelyben francia és német bankok vannak érdekelve, tárgyalásokat folytat d'Harcourté, született Sina bárónő magyarországi birtokainak megvételére. Ezeknek a birtokoknak nagyrésze Trencsén vármegyében van, ahol azok törzsét a dubniczai uradalom képezi, amely egészen Trencsén városáig nyúlik el, s magába foglalja a régi trencsényi várát, valamint Trencsén-Teplíczi fürdőt is. Idetartoznak továbbá a báni, a tornyai, Mária-tölgyesi a Vág-teplíczi, a kalocsai birtokok is. Ehhez járulnak a torontáli birtoktestek. E birtokok megvételére mintegy 20—25 millió forintot jelentene s az alkudozások — értesülésünk szerint — annyira előrehaladt stádiumban vannak, hogy az üzlet megkötése már csak rövid idő kérdése. A beavatók azt tartják, hogy ezzel az óriási birtokvételrel a Kereskedelmi Részvénytársaság oly pompás üzletet köt, amelynek hatása az ideai és következő évek mérlegében erősen látszani fog. Ezt honoralja előre a tőzsde akkor, amikor a társaság papírosait sürgősen keresi, s értük nap-nap után nagyobb árt fizetett, úgy hogy a papírok árfolyama egy hét leforgása alatt 35 koronával emelkedett s ma 622 koronán záródott.

Felemelik a Kereskedelmi és Incasso-bank alapítóját. A minap megemlékeztünk arról, hogy Kereskedelmi és Incasso-bank részvénytársaság címmel 10.000, azaz tízezer korona alaptőkével új bank alakult. Akkor mindjárt kifejeztük abbéli aggodalmunkat, hogy aligha lesz elég ez a 10.000 korona alaptőke a banknak arra, hogy azzal megfelelő üzleti tevékenységet fejtsen ki. A bank igazgatósága ugyanis — mint értesülésünk — szeptember 20-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek napirendjén az alaptőke felemelésének kérdése szerepel.

A Rimamurányi papírosok óriási emelkedése. A Rimamurányi részvények iránt ma is rendkívül nagy volt a kereslet. Az ismeretes két csoport vásárolta a papírokat s ezek árfolyamát ma újból 50 koronával hajszolták fel, úgy hogy a papírok árfolyama ma 753 koronán záródott. A papíros árfolyama szeptember 4-étől a mai napig, tehát egy hét leforgása alatt, 11950 koronával emelkedett. A részvényekért folytatott küzdelem most ért tetőpontjára, hogy a jövő hét mit hoz, azt senki sem tudja, de tekintve, hogy a drága kölcsöndíj miatt (ma ötven koronát igényel a Rimamurányi részvény egy darabjért kölcsöndíj mostantól október végéig) senki sem meri kontremínálni e papírost, a hausse utja beláthatatlan. Hír szerint a jövő hét döntő eseményeket fog hozni a Rimamurányi dolgában.

Új malomrészvénytársaság. A tavaly csődbe került Pannonia gőzmalom Temešváron *Herzmann Bertalan* budapesti gabonakereskedő cég megvásárolta. A malomból most a cég részvénytársaságot alakít és azt rövidesen üzembe is fogja helyezni.

A cukor-kartel és a cukoripari részvények. Megemlékeztünk már arról, hogy az osztrák és a magyar cukorgyárak között beható tárgyalások

folynak a cukorkartel érdekében. E tárgyalások eredményre is vezettek s a kartel létrejötté már biztosítottak vehető. Hogy mit jelent ez a kartel, elég utalni arra, hogy a legutolsó kartel ideje alatt Magyarországon a cukor árát nem kevesebb mint öt koronával emelték. Az új kartel — hír szerint újabb 2 koronás áremelés jegyében születik meg. Ez magyarázza azt, hogy a tőzsdén a Magyar Cukoripar R.-T. papírosait az utolsó héten annyira szorgalmazták, hogy azok 25 koronával emelkedtek.

A gyáriparosok gyűlése. A Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága *Chorin Ferencz* elnöke alatt ma tartotta meg a szünidei első ülését. Ezen az ülésen a Szövetség igazgató tanácsstagok nagyszámmal jelentek meg s végig élénk érdeklődést tanúsítottak a napirenden lévő ügyek iránt. E tárgyak legnagyobb része már ismeretes a nyilvánosság előtt, mert hiszen azok a mindennapi közgazdasági élet nagyobb kérdéseit ölelik fel. A tegnapi igazgatósági ülést egyébként ünneppé avatta az a meleg elismerés és öröm, amelylyel a szövetség igazgatósága *Hatvany-Deutsch Sándor* ünnepele abból az alkalomból, hogy a király magyar bárói rangra emelte. Ez a kitüntetés nagy ipari munka jutalma volt. *Chorin Ferencz* elnök üdvözölte a kitüntetettet meleg szavakkal méltányolva nagy érdemeit. *Báró Hatvany-Deutsch Sándor* meghatottan mondott köszönetet a nem várt ovációért. A napirendre áttérve, elsőben *Chorin Ferencz* dr. elnök vállalta röviden a Szövetség nagyarányú őszi munkaprogramját. Kiindult az iparosok és kereskedők választási ligája szervezési munkálatainak a nyár folyamán tett előhaladásából s előterjesztése szerint nagy feladat vár a Szövetségre az új adótörvények végrehajtási utasításainak kibocsátása körül is. Az államvasuti tarifák reformjánál a Szövetség nagy munkát teljesített. A legfontosabb és legsürgősebb dolgai közé tartozik a még függőben levő külkereskedelmi szerződéses ügye, valamint a közszállítások ügye is. *Chorin Ferencz* dr. előadását az igazgatóság feszült érdeklődéssel hallgatta s annak minden egyes pontjához egyhangulag hozzájárult. Az igazgatóság ezután a Bosnyák Hercegovinai Gyáriparosok Egyesületével létrejött megállapodások szerint megalakította a magyarországi bosnyák osztalet, mely még az ős folyamán megkezdte működését. *Fodor Ferencz* titkár bemutatta azután a gyáripar különböző szakosztályainak az 1911-iki olasz kiállításon való részvétel tárgyában beérkezett nyilatkozatait, az igazgatóság tudomásul vette azt, hogy a felhívásának széles körökben viszhangja támadt. Az elnök által előterjesztett munkaprogrammal kapcsolatban dr. *Hegedüs Loránt* ügyvivő igazgató előterjesztette a legközelebbi hónapok részletes munkatervét, amely szerint: a Szövetség a közúti törvény reformjára vonatkozó kész emlékratort felterjeszti Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez, a szabadalmi, védjegy és mintavédelmi törvények reformja tárgyában szakértők bevonásával megkezdte a bizottság a tárgyalásokat. A Szövetség egyik legfontosabb teendőjeként említi az ipari hitel nagyjelentőségű kérdésének tisztázását s ebből a célból több kiváló bankszakértő bevonásával október havában ankét rendezését ajánlja, mely elé a kiszemelt előadók konkrét terveket terjesztenek. Az igazgató indítványainak egyhangulag történt elfogadása után örömmel vette az igazgatóság tudomásul azt, hogy az újonnan csatlakozott gyárakkal a Szövetség tagjainak száma a hétszázat meghaladta.

Az értéktőzsdéről. Az értéktőzsdén, amint azt nap-nap után, megirtuk, igen élénk, kedvező irányzat uralkodott. A haussemozgalom egyre terjed, az árfolyamok hatalmasan törtenek felfelé, az igazgatóság nőttön-nő és a forgalom óriási arányokat ölt. Habár az összes értékekre nézve rendkívül szilárd az irányzat, olyan ölületes hajszá, mint a Rimamurányi körül volt, még csak megközelítőleg sem tapasztalható egyik érték körül sem. Az a két hatalmas érdekcsoport, amely az intézet vezetésében a hatalomért verseng, élethálál harcot vív egymással és ez a harc, nálunk

eddig még egészen ismeretlen, igazi amerikaias méreteket ölt. A többi papíroknak is élénk volt a forgalom, amit különben az utolsó három hét szombali zárlati kurzusainak alábbi kimutatása legkésebben mutat be.

	aug. 28.	szept. 4.	szept. 5.	utolsó heti különb.
Aranyjáradék	113.50	113.50	113.50	—
Koronajáradék	92.65	92.65	92.45	— 20
Magyar hitel	761.—	767.50	775.—	+ 7.50
Osztrák hitel	655.—	664.25	668.25	+ 4.—
Allamvasut	758.—	759.50	759.50	—
Déli vasut	116.—	126.50	126.—	— 50
Adria tengerrh.	408.—	415.—	414.—	— 1.—
Közúti vaspálya	585.50	593.50	596.50	+ 3.—
Városi villamos	288.—	286.75	283.75	— 3.—
Hazai bank	286.—	287.—	288.50	+ 1.50
Leszámitolóbank	481.50	485.50	490.—	+ 4.50
Jelzálogbank	443.—	447.25	448.—	+ 75
Keresk. bank	3485.—	3492.—	3483.—	— 9.—
Keresk. r. t.	586.—	587.—	622.—	+ 36.
Rimamurányi	607.—	632 1/2	752.—	+ 119.50
Ganz és tsa	3090.—	3090.—	3040.—	— 50.—
Salgótarjáni	589.—	590.—	595.—	+ 5.—
Köszénbánya és téglagár	548.—	549.—	546.—	— 3.—
Északm. egy. kö- szénbánya	314.—	314.—	314.—	—
M. cukoripar	2040.—	2030.—	2055.—	+ 25.—

Abol kevés az osztalék. A pénzpiacot egy nem mindennapi érdekességű hír foglalkoztatja. Az *Egyesült Gipszgyárak r.-t.* 1909. évi közgyűlésének ama határozatát ugyanis, amely a nyereség-felosztásról intézkedik, a részvényesek egy része megfélebbizte. A felebbezésnek a cégbíróóság helyt is adott s nem hagyta jóvá a közgyűlés határozatát, úgy, hogy a részvénytársaság most kénytelen volt szeptember 20-ára új rendkívüli közgyűlést hívni egybe s annak új javaslatot tenni a nyereség felosztására nézve. Ez az érdekes eset a részvénytársaságokat, különösen azokat, amelyek ismeretes óvatos elveiknél fogva első sorban is a nagy tartalékok összegyűjtésére törekszenek, gondolkodóba ejtik, mert a példa mindenesetre jó arra, hogy az osztalékkal igen gyakran elégedetlen részvényesek kövessék és a közgyűlések idetartozó határozatát a cégbíróóság döntése alá juttassák. Bizonyos azonban az is, hogy ennek a mostani döntésnek gyakorlottan való felidézése éppen nem örvendetes általános gazdasági szempontból, mert hiszen a részvényesek zöme tudvalevőleg nem mindig képes arra a magaslatra emelkedni, mely a részvénytársaság pénzügyi politikájában kell hogy érvényesüljön. Egyébként az *Egyesült Gipszgyárak Részvénytársasága* 1907-ben alakult 400.000 korona alaptőkével. Gyárai vannak Bányfőnyadon, Gyulafehérváron és Szigetkamarán.

Csemege Újság. Ilyen cím alatt *Lenkei Zsigmond* szerkesztésében ma egy új lap indult meg, amely a csemege, fűszer, déligyimölcs stb. valamint az egész élelmiszer-kereskedelem érdekeit fel fogja emelni.

Huszonnégy millió kiviteli többlet! Ez a huszonnégy millió korona, ha valóban reális számítás eredménye, nemzetgazdasági életünkre nézve igen nagyjelentőségű, mert azt jelenti, hogy *külkereskedelmi mérlegünk 1908-ban is aktív volt*, még pedig 24 millió koronával. Így jelentette ugyanis be dr. *Vargha Gyula* min. tanácsos, a központi statisztikai hivatal kitűnő igazgatója, a magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottság tegnap tartott teljes ülésén.

A végleges külkereskedelmi adatok szerint 1908. évi összes behozatalunk értéke 1.560 millió korona, összes kivitelünk pedig 1.584 millió korona volt; a forgalom mélege tehát 24 millió koronás kiviteli többlettel zárul. Az előző évvel szemben a behozatal értéke több mint 92 millió koronával csökkent, amely csökkenést elsősorban a legtöbb áru árhanyatlása idézte elő. A kivitel 1907. évi összegével szemben csak 33 millió koronás csökkenés mutatkozik, mert a kivitel mennyiségének közel 5 millió méterhátszával történt visszaesését az export legfontosabb áruinak: a gabonának és lisztnek áremelkedése jórészt ellensúlyozta. Az elmúlt évben is a forgalom zöme — a behozatalba az érték 77%-a, a kivitelben 73.4% Ausztriára esik, amely országgal szemben a forgalom ez évben is több, mint 46 millió koronával passzív. Kiviteli cikkeink áremelkedése és behozatali cikkeink árhanyatlása javította Ausz-

Ujdonság!

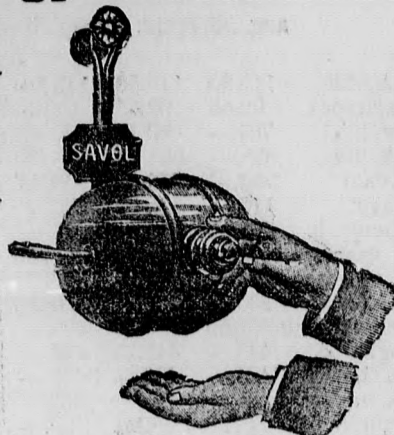
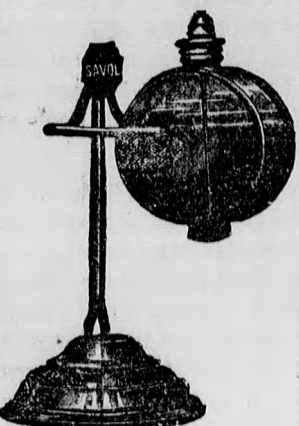
Egyszerű!

Ujdonság!

Czélszerű!

Olcsó!

A készülék automatikus pedállal is kapható.

A
Savolitehigiénikus folyé-
kony- szappan-
tartó - készülék.

A készülék automatikus pedállal is kapható.

- A „Savolite” nélkülözhetetlen szállodákban, kávéházakban, vendéglőkben, sanatoriumokban, kórházakban, középületekben, iskolákban, gőzhajókban, irodákban, gyárakban valamint a háztartásban.
- A „Savolite” különösen ajánlható orvosoknak, minthogy a „Savol” antiseptikus anyagokkal keverhető, mely antiseptikus anyagok sokkal jobban kifejlődhetnek és hathatnak folyékony keverékben, mint kompakt szappan darabokban.
- A „Savolite” esetenként nem fogyaszt többet a „Savol” folyékony szappanból, mint a mennyi egy mosdóhoz szükséges.
- A „Savolite” mindig kifogástalanul működik.
- A „Savolite” nem csepeg soha.
- A „Savolite” nem tartalmaz oly anyagot, mely a benne levő folyadékban oldódna, vagy azt bármilyen befolyásolhatná. Ennek folytán
- A „Savolite” a legegyszerűbb és legjobb folyékony szappantartó.
- A „Savolite”-hoz csakis az általunk e célra preparált folyékony szappan, a „**SAVOL**” alkalmazható.
- A „Savol” kitűnő fertőtlenítő szer, amennyiben helyettesíti a darabszappant, mely többnyire használata (különösen nyilvános helyeken) gyakran vezethet ragályos betegségek szerzésére.
- A „Savol” sokkal gazdaságosabb, mint a darab szappan, minthogy igen lassan fogy a használatánál a szappanpazarlás (mint a darab szappannál, melyet gyakran nedves helyen hagynak) ki van zárva.
- A „Savol” nagyszerűen tisztít.
- A „Savol” rendszeres használata a bőrnek finomságot és fehérséget kölcsönöz.
- A „Savol” a legjobb anyagokból gyártatik és tetszés szerint parfümözhető. Egy kilogramm „Savol” 1200 mosdóhoz elegendő.

A függő készülék ára K 6.50. Az álló készülék ára K 8.50. A cseppfolyós szappan ára kgként min. szerinti K 2.60-5.80-ig.

A „Savol” és „Savolite” cseppfolyós szappan és készülék magyarországi vezérképviselete és raktára:

Budapest, VIII., Vay Ádám-utca 6. sz.

Képviselőket kerestetnek. — Kívánatra vétkötelezettség nélkül bemutatjuk.

triával szemben is külkereskedelmünk mérlegét, mert 1907-ben behozatali többletünk Ausztriával szemben még közel 68 millió koronát tett.

Ezek az adatok — sajnos — teljes megnyugtatást külkereskedelmi mérlegünk aktivitására nézve nem nyújthatnak, mert hiszen az értéklés igen nagy változásoknak van alávetve. Mindenesetre akkor lenne csak nagy értéke ennek a 24 millió kiviteli többletnek, ha ez nem pusztán a magasabb agrikultúr áráktól függene.

Az őszi luxus lóvásár. Október 3-5. napjain rendezti XLIII. luxus lóvásárját az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a budapesti Tattersall. A díjazás október 4-én lesz. Az OMGE részéről delegált jury ez alkalommal 12 rendes és a földművelésügyi miniszter nagy díja felett fog dönteni. A bejelentési határidő e hó 22-én jár le. Közvetlen a vásár után lesz, október 8. és 9-én, az állami ménésintézetekből kisorsolt tenyészlovak árverése. Kisbériől, Mezőhegyesről, Bábólnáról, Fogarásról nem kevesebb mint 96 lovat jelentettek be, melyet október 7-én mutatnak be az érdeklődőknek. Október 11-én telivér lovak árverése, október 12-14-ig a XXX. ménlo-kiállítás és vásár lesz a Tattersallban.

Magyar Lloyd. A napokban megirtuk, hogy a Magyar Keleti Tengerhajózási r.-t., a Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. és az Oriente egyesülésével Magyar Lloyd cég alatt új hajózási társaság van alakulóban, amely a magyar kiviteli érdekeknek megfelelően bonyolítaná le a magyar levantei forgalmat. A keleti szolgálat ellátására már régóta terveznek új magyar hajózási társaságot. Az eszme tehát nem új. Néhány évvel ezelőt a szabadhajózási társaságok tettek ajánlatot a kereskedelmi kormányknak, de a közbejött politikai zavarok megakadályozták a levantei hajózási társaság megalakulását. A Magyar Lloyd hajózási társaság létesítésére kezdeményező lépések eddig nem történtek, bár

hajózási körökben rokonszenvenvel fogadnák a vállalat megalakulását. A legfőbb akadály az, hogy a hajózási viszonylatokra vonatkozóan egyezményünk van az osztrák Lloyd hajózási társasággal s ha a Lloydnak a keleti viszonylatban támasztanánk konkurencziát, a Lloyd viszont a magyar járatokra vonatkozó egyezményt rugná fel. Ez pedig a magyar kereskedelmi tengerészet súlyos megpróbáltatását jelentené.

Harryman utóda. Alig hogy az amerikai vasutkirály lehunyt szeméit, folmerült az amerikai sajtóban az a kérdés, hogy ki lesz Edward H. Harryman utóda. Ezt a rejtélyt oldja meg a New York Journal of Commerce, aki azt írja lapjában, hogy megkérdezte Robert S. Lovettet, Harryman volt jobbkézét, hogy ő lesz-e a jövő vasutkirály. S erre Lovett nyíltan azt válaszolta, hogy „a valószínűség igen nagy”. Lovett ur teljesen ismeretlen férfi volt, amikor Harryman fölfedezte. Mint jó hírű vidéki fiskális a Harryman ellen indított pörökben nagyon ügyesen vezetett. Harryman erre gondolt egyet s maga mellé vette az erélyes jogászt, gondolván, hogy aki ilyen jól tud nekitámadni, még jobban tudja majd az érdekeit védelmezni. Amikor Lovett New Yorkba került, teljesen alávetette magát Harryman rendszerének s távollétében ő intézte a nagy finánczkapacitás dolgait. Az erős, szívós munka azonban megviselte s ma ő sem tartozik a legegészségesebb emberek közé. Pénzügyi körökben befejezett tényként tekintik, hogy Lovett lesz Harryman érdemes utódja. Azonban nem teljesen lehetetlen, hogy a rangban utána következő Krutchnitt, Harryman pályafutató igazgatója ül a vasutkirály székebe. Most már csak az a kérdés, hogy Harryman fiából mi lesz?...

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 11.

A készáru piacra ma kedvtelen volt a hangulat. Kielégítő kínálattal szemben a malinok kissé tartózkodók voltak, kezdetben nagynehezen, később pedig sehogysem voltak hajlandók tegnapi árat fizetni. Elkelt mintegy 38000 q buza, — túlnyomólag idegen áru, — a tegnapiaknál néhány fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 28.40 korona volt 80 kilós tolnai buzáért, a legolcsóbb pedig 25.40 korona 75 kilós úszkös, szerb buzáért. Egyéb gabonaneműk, a rozs néhány fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került 500 q rozs, 18.95—19 koronás áron, 700 q árpa, 14.35—14.40 koronás áron és 400 p zab 14.60—14.80 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet majdnem 2 czenttel magasabb tengerentúli jegyzésekre igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indul meg, a forgalom folyamán azonban nem tarthaták magukat a magas kezdő kurzusok, mivel a vételkedv hamar megcsappant, míg a kínálat egyre fokozódó realizálási hajlandóság következtében egyre jobban tulsulyra került. Az októberi buza 14 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 27.32 koronán indult, fokozatosan 27.08-ig szorult vissza és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tíz fillérrel, az áprilisi buza négy fillérrel, az októberi rozs tíz fillérrel, az áprilisi zab nyolcz fillérrel, az októberi zab tizenkét fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel, a májusi tengeri szintén hat fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tozszaen a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.20—28.60
”	78	—	80	28.30—28.80
”	77	27.60—27.85	81	—
”	78	27.80—28.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.90—28.10
”	76	—	80	28.10—28.50
”	77	27.40—27.90	81	—
”	78	27.70—27.90	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.—28.30
”	78	—	80	28.20—28.65
”	77	27.60—27.80	81	—
”	78	27.70—28.—	82	—
Bánsági	75	—	79	28.10—28.35
”	76	—	80	28.30—28.65
”	77	27.60—27.85	81	—
”	78	27.80—28.10	82	—
Bácskai	75	—	79	28.20—28.60
”	76	—	80	28.30—28.80
”	77	27.60—27.85	81	—
”	78	27.80—28.10	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.10—19.30
középmínőségű uj	—	—	—	18.90—19.—
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.35—14.65
II-rendű	—	—	—	14.—14.20
Zab I-rendű	—	—	—	15.20—15.40
II-rendű	—	—	—	14.60—15.—
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.20—15.40
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza: Bánsági: 500 q 78 k 28.20 K, 1000 q 78 k 28.20 K, 1000 q 78 k 28.20 K, 1200 q 78 k 28.15 K, 1000 q 77.5 k 28 K.

Bácskai: 2000 q 76.5 k 27.80 K, 1100 q 76.5 k 27.60 K.

Becskereki: 4000 q 77.7 k 28 K, 1000 q 77.5 k 28 K.

Tolnai: 200 q 80 k 28.40 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 28.25 K.

Román: 5000 q 79.5 k 28 K, 8000 q 78.5 k 27.70 K.

Szerb: 1880 q 78.3 k 26.80 K 10.000 q 75 k 25.40 K úszkös.

Rozs: 350 q 19 K, kp par, 150 q 18.95 K kp par.

Zab: 150 q 14.80 K kp par, 200 q 14.60 K kp par.

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol béléssel **45,** prima ölt. vagy átmeneti kabát **30 frt.**

Csakis mérték szerint, elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., 1. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 116-59.

A határidőzárásban kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
Buza októberre 27.10-27.34-27.12.
Buza áprilisra 27.56-27.54-27.58-27.40.
Rozs októberre 19.14-19.32-19.10.
Rozs áprilisra 19.76-19.78-19.70.
Tengeri májusra 14.06-14.12.
Zab októberre 14.66-14.68-14.60.
Zab áprilisra 15.24-15.26 K.

Éjszaka 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre 27.10-27.12
Buza áprilisra 27.40-27.42
Rozs októberre 19.12-19.16
Rozs áprilisra 19.66-19.68
Tengeri májusra 14.20-14.12
Zab októberre 14.54-14.56
Zab áprilisra 15.22-15.24

Budaapesti gabonaforgalom.

1909. szeptember 9-10-11 1909 szeptember 10-ig.

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Lisz, Korpa) and values for received (Ekekezett) and shipped (Elszállított) quantities.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdéről lapunk közgazdasági rovatában számolunk be.

Az alant jegyzett értékeken kívül forgalomba került még: Danubius 342-350 koronán, Magyar aszfalt 171-177 koronán, Salgó 596-597-595 koronán, Kereskedelmi r. t. 627-632-626 koronán, Drasche 556 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 663-665-664.75, Magyar hitel 774-776-774.75, Osztrák-magyar államvasut 760-759, Jelzálogbank 446-448-447.50, Rimamurányi 711-740-727-737, Városi villamosvasut 285-285, Közuti vaspálya 596-597.50, Déli vasut 126-125.50,

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 665.75-668.25-667.50 Magyar hitel 775-776-776, Osztrák-magyar államvasut 759-759, Leszámitolóbank 490.50-490.50, Jelzálogbank 447.50, Rimamurányi 742-756-755-755, Városi villamosvasut, Közuti vaspálya 597-597, Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 8-4 korona, nyolc napra 8-10 korona, szept. hónap végére 16-18 korona.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, szeptember 11. (Saját tudósítónktól.)

Tegnap az északamerikai tőzsdéken jelentékeny áremelkedés állott be, amely azonban nem volt képes az itteni piacon föllendíteni a vásárlási kedvet. A konzum nem vásárolt és buzában a forgalom nagyon szerény korlátok között maradt s még így is orosz buza volt előtérben. Az árak rendszertelenek s átlag 5 fillért tett ki a javulás e héten buzában, rozs csekély kötések mellett 5 fillérral drágult, tengeri 15 fillérral lett olcsóbb, míg zab még 5-10 fillérral emelkedett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.65-15.05, bánáti 14.40-14.70, mosoni 13.60-12.80, tótfelvidéki 13.55-13.85, déli vasuti 13.40-13.80, marchfeldi 13.20-13.65, orosz 13.85-14.25 korona.

Rozs: tótfelvidéki 9.55-9.75, csepeli 9.50-9.65, pestmegyei 9.75-9.85, déli vasuti 9.50-9.70, különféle magyar 9.45-9.60, osztrák 9.50-9.75 korona.

Arpa: Morvaországi 8.10-9.-, marchfeldi 7.50-8.50, tótfelvidéki 7.10-9.-, csepeli 7.10-8.-, közp-dunai állomások 6.90-7.30, déli vasuti 7.10-8.50, északmagyarországi 6.75-7.30, tiszavidéki 6.80-7.20, maláta 7.25-7.50, takarmány 7.-7.25 korona.

Magyar tengeri 7.95-8.15, Cinquantin 10.35-10.65 korona.

Magyar zab 7.75-8.85, válogatott 8.25-8.55 korona.

Lisztben e héten nagyon csekély volt a forgalom és az átvételek korábbi kötésekre egyáltalán nem kielégítők. Az árak általában nem változtak. Takarmányliszt és korpa gyöngült árak mellett némileg keresetletti.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, szeptember 11. A mai előtőzsdén ismét nagy hausse uralkodott, mert a külföldi piacokról jelentékenyen magasabb ártíolyamokról érkezett hír. Magánrészirol nagy terjedelmű vásárlások fordultak elő vasbányaértékekben. Viharos volt a mozgalom rimamurányi értékekben és a fedezet meg volt rémulve. Rimamurányi részvény rohamosan emelkedett 30 koronával. Alpési részvény javulása 5 koronát tett ki. Korlátok közt prágai

vasmű és egyéb bányáértékek keresettek. Török sorsjegy ismét 4 koronával emelkedett. A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat szilárd volt és különösen hitelrészvények tüntek ki nagy élénk-ségükkel. Rimamurányi értékek ismét 7 koronával javultak. A forgalom későbbi során a kedvező irányzat még határozottabban érvényesült, mert Berlin további áremelkedést jelentett. Hitelrész-vényekben élénk forgalom fejlődött ki. Rimamu-rányi értékek erős hullámzásokkal 654-ig emel-kedtek.

Tizenegy óraker: Osztrák hitel 664, Laenderbank 473.-, Államvasut 759, Déli vasut 125.50, Alpési 720, Rimamurányi 734, Prágai vasmű 2840, Török sorsjegy 207 korona.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 668, Magyar hitel 776.-, Anglo 304, Bankeszesület 541.50, Föld-hitelintézet 1182, Landerbank 473.50, Union 570.50, Államvasut 758.75, Déli vasut 125.-, Alpési 720, prágai vasművek 2842, Rimamurányi 754.-, Orosz járadék 100.50, Török sorsjegy 207.-, Galicziai Kárpát-petro-leum r. 777.- korona.

Bécs, szept. 11. (Magyar értékek zárlata). 4 száza-lékos arany-járadék 113.40, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 148.-, Magyar hitelbank részvény 775.-, Magyar leszámító és váltó részvény 491.-, Adria hajó-zási részvénytársaság -, Magyar koronajáradék 92.40, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény - Magyar nyere-m.-kötv. sorsjegy 213.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény -, Magyar Jelzálogbank 447.- Magy. kereskedelmi bank -.

Bécs, szept. 11. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 száza-lékos papír-járadék 95.65, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.35, 1860-as sorsjegy 163.75, Osztrák hitel-sorsjegy 501.-, Angol-osztrák bankrészvény 201.50, Bécsi Bankverein 540.75, Osztrák magyar bank 1770, Déli vasut 124.50, Dunagőzhajózási társ. 1017.-, Dohány részv. 375.-, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.40, Osztr. Lloyd 504.-, 4.2 száz. ezüst jár. 95.55-80 Osztr. koronajáradék 95.55, 1864-es sorsj. 296.-, Osztrák hitelintézeti részvény 667.20, Union-Bank 561.90, Osztrák Landerbank 471.50, Osztrák-magyar államvasut 758.25, Elbevolgyi vasut -, Alpési részvény 718.75 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.80, Lipótkohó 480.-, Török sorsjegyek 206.75 K. Szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, (Zárlat.) szept. 11. (Saját tudósítónktól. Zárlatok jegyzeteltik: 4.2 százalékos papírjáradék -, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.70, osztrák hitelrészvény 210.50, Déli vasut 24.50, orosz bankjegyek 218.20, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.90, Disconto Commandit 194.40, Dinamitruszt 171.50 Harpeni 207.86, Unifikált török járadék 94.-, 4.2 százalékos ezüst jár. 95.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.40, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar államvasut 162.20 Bécsi váltóár 850.75, Olasz járadék -, Ált. villamos-sági Edison 238.70, Gelsenkircheni 204.20, Laurakohó 192.90, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) szept. 11. 4.2 száz.-os papírjáradék -, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.20, Magy. ar.-jár. 95.30, Osztrák hitelint. részv. 208.30, Osztrák-magyar államvasut 161.40, Északnyugati vasut -, Busstie-hrad vasut -, Londoni váltóár 20.45, Bécsi Bank-verein 137.-, Villamos részvény -, 3 százalékos magyar aranykölcsön -, 4.2 százalékos ezüstjáradék -, Osztrák koronajáradék 45.70, Magyar korona-járadék 92.75, Osztrák-magyar bank 127.-, Déli vasut részvény 24.-, Elbevolgyi vasut -, Bécsi váltóár 85.08 Párisi váltóár 811.75, Union bankrészvény -, Alpési bányarészvény -, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) szept. 11. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.80, 1860. sorsjegy 165.-, Déli vasut 24.80, 4 százalékos aranyjáradék 99.50, Osztrák hitelrészvény 210.50, Osztrák-magyar államvasut 162.-, Olasz jára-dék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.60, Szilárd.

London, szept. 11. Angol consol 83 1/2.

Paris, (Zárlat.) szept. 10. 3 százalékos francia járadék 98.40, Osztr. aranyjáradék 101.80, Magyar arany-járadék 98.-, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 505.-, 3/4 százalékos Olasz járadék -, Déli vasut elsőbbségi kötv. 296.-, 5 százalékos marokkói járadék 519.-, 4 százalékos 1890. román kölcsön -, 4 százalékos kons. amort. román jár. 94.50, 4 százalékos amort. román járadék -, 5 százalékos orosz járadék 103.97, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97.50, 4 százalékos spanyol jár. 98.95 4 százalékos unifikált török jár. 95.75, Török sorsjegy 186.50, Török dohányrészvény 395.-, Osztrák földhitel-intézet 185.50, Osztr. Landerbank 510, Magyar jelzálog-bank -, Banque de Paris 17.24, Banque Ottomane 783.-, Osztrák-magyar államvasut -, Déli vasut -, Merdionálisvasut 696, Hartmann gépgyár 572.-, Rio Tinto 19.39, Sucrerie d'Égypte 38, Tula 351, Uríkányi kőszén 165, Chartred 48.-, De Beers 440.-, East Rand 139.-, Jagersfontein 181.50, Trans. Land Comp. 76.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.93, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 8.-, Olasz aranyváltó (rov.d) 2/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csekk Londonra 2515, Magánkamatláb 1/2. Nyugodt.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Legajánlatóbb beszerzési források
Budapesten.

Elővezetési cikkek.

Wikus Tára tejcsokoládé gyára Budapest. V. Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyar, teafütemény készítése. Megrendeléseket a cég a leg-pontosabban eszközli.

Frischmann Lipót szalámi és füstölt húsgyára Buda-pest, Király-utca 11. Telefon 27-03. Keleti Export. Értékesítés naponta 17.000 pár Allandóan 31 munkás.

Biztosítás.

Associazione Generali (Társasági biztositó társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371.42 korona. Budapest, Dorottya-utca 19. az intvzet saját házában. Biztosítás minden mó-dozat szerint, valamint fuellátást és leánykiképzé-sítési biztosítások. - Tűz- szállítvány, belőrezo-lópás elleni és üvegbiztosítások. - Jegyzetelt a Magyar jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Bu-dapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371.42 korona. Bányászati és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti baleset-biztosítások díjvisszatérítéssel is) az Elő o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Elő Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermek- és élet-biztosító Intézet Budapest, VI. Teréz-körút 49-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyer-mek és mindenmü életbiztosításokra, havi befizeté-sek mellett is. - Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogbank Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorszáék főelárusító helye: VI. Andrásgy-utca 5. Kézi zálogüzle-tek: IV., Károly-körút 18; IV. Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. kor., József-körút 2., VIII. Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalmi kaszkavörös (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg-tökéletesebben kielezi. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kíméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelen-tékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jóság-utca 12. sz. esatornázási vállalkozó, építőhadogon műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, Arnyékszék, vizeldék, minden-nemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, melegviz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyivel. Am-bergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mű-szaki célokra. Saját légszesz-készülék minden ház-ban. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

Villamossági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villam-osvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavagyu-generátorokat és motorokat, vezetéklanyagot, kábe-leteket, iv- és izzólámpákat, kapcsolószekrényeket, biztosítókat, wattórászámlálókat (Schuckert-rend-szer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket, izzólámpa-szeneket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányá fűrógépek, villamos berendezések, mezőgazda-sági és ipari célokra.

Küszttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pa-zar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaltisz. tá-lak, fénvüzei c'kek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül nagy választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon látha-tóan föl vannak tüntetve.

Selyemruhá.

Szenássy, Hofmann és Társa selyemruházása IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választék-ban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú 'Szenássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki-írást, Szécsy, Hoffmann és Társa selyemruház* kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvárosi jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága) Szeptember 11-én. Előző napi eladatlan maradvány 401 drb sertés, 31 drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás 83 drb. sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai felhajtás 336 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 820 drb sertés, 31 drb süldő, 0 drb malacz. Eladatott 433 drb sertés, 8 drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 357 drb sertés, 28 drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felül ételsúlyban 110—114 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogramm 104—110 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül élős. — fillérig, ételsúlylevonással 140—146 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. ételsúlylevonással 140—144 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogramm — fillérig, levonással 142—148. Huszsertés, nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő 120 — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak 4 fillérrel hanyatlottak.

Szerkesztői üzenetek.

B. Elekúé, Győr. Temesvárott és Pancsován, de ezek csak nagy mennyiségben árusítják.

Iris. Igen. Az egyiket közzöltük annak idején.

V. N. Zálnok. Ha megkaptuk volna, mindenesetre felelünk is rá.

Kis mama. Már pedig mégis úgy van, hogy a gyermekeket többé-kevésbé elpáholják.

V. T. Nincs tudomásunk róla, hogy hasonló állami intézmény lenne.

Törökbalinti előfizető. A kérvényhez a születési, illetőségi és az erkölcsi bizonyítványt kell csatolni. Az erkölcsi bizonyítványt itt Budapestén a rendőrség szolgáltatja ki.

K. M. Kispest. Nagy tévedésben van, ha azt hiszi, hogy mindazoknak, kiknek a neve a lapban előfordul, közelebbi címével is szolgálhatunk.

Dr. B. Ezt csakis a cikkek írja tudná megmondani, ő azonban jelenleg szabadságon van.

Torontáli előfizető. Az illető ellen semmit sem lehet tenni.

S. I. Mai levelére sem mondhatunk mást, mint a multikorára. Ha kevés türelemmel lesz, hamarosan hozzuk.

Kivonat a hivatalos lapból.

Pályázatok. A budapestvidéki pénzügyigazgatóságához a monori adóhivatalnál betöltendő pénztárnoki állásra két hét alatt; Ung vármegye alispánjához a szerednyei szolgabírósnál betöltendő egy-egy irnoki és hivatalsszolgái állásra két hét alatt; a makói pénzügyigazgatóságához gyakornoki állásra 15 nap alatt; a trencsényi pénzügyigazgatóságához számtiszt állásra két hét alatt; a nagyszéchenyi állami elmeorvosi intézet igazgató-főorvosához főorvosi állásra október hó 9-ig; a sátorajauhelyi pénzügyigazgatóságához állami végrehajtói állásra két hét alatt; a rimasombati pénzügyigazgatóságához a tornaújfalui adóhivatalnál betöltendő pénztárnoki állásra két hét alatt; a pestvidéki törvényszék elnökéhez a gödöllői járásbírósnál betöltendő ideiglenes végrehajtói állásra két hét alatt; a székyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához gyakornoki állásra két hét alatt; a máramaroszegeti törvényszéki fogház vezetőigazgatójához egy fő-felügyelői és egy fogházormesteri állásra négy hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (méter), date (szept. 11, szept. 10, szept. 9, szept. 10), and various measurements for different locations like Ina, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Szava, Szamos, Kraszná, Laborca, Latorca, Ung, etc.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában az utóbbi 24 óra alatt sem történt lényeges változás. A hőmérséklet többnyire még kissé emelkedett és nappal a 25 C-ot jobbra megaladta, a maximum pedig Eszéken meg Verseczen 30 C- és a minimum Tátrafüreden meg Késmárkon 6 C- volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható semmi, vagy csak elvélve némi esővel.

(Sürgöny-prog.: Enyhe, elvélve csapadék.)

Table with columns: Állomás, Helyzet, Szélirány és ereje, Sebesség, Hőmérséklet. Lists various stations like A-Szlatina, Ungvár, Késmárk, Losonc, Gyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zsárbó, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvár, Kolozsvár, Vajdahunyad, Nagyszécheny, Szatmár, Eger, Arvaváralja, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Kerkvenica, Dabrecen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MATYÁS

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Lists various types of wheat and their prices.

Table with columns: Államadósság közhitelesítők, Bankok részvényei, Takarékpénztarak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Különléle vállalatok. Lists various financial and industrial entities.

Table with columns: Ujlaki téglák és mészégetők, Sorsjegyek, Pénzmekek és váltók. Lists various commodities and financial instruments.

S Z I N H Á Z A K

Vasárnapon, 1909. szeptember 12-én

Nemzeti Színház

Délután fél 3 óraker

A cigány,

Várazeg földesur	Horváth Z.
Kurta	Barlón
Gyuri	Bakó
Márton	Kovács
Rebeka	Csillag T.
Evi leánya	V. Molnár R.
Zsiga cigány	Gabányi
Peti	Mészáros
Rózsá	Hegyesi M.

Este 1/8 óraker

A boldog mátkaság.

Vígjáték 3 felvonásban, írta: Auernheimer Raoul. Fordította: Nádai Pál.

Hochstädler	Hajdu
Amalia	Csillag
Tilla	V. Molnár R.
Arabella	Váradi
Max	Nádai
Vilmos	Horváth
Jeanv	Nagy
Dr. Augerer	Odry
Evald	Dezso

Várszínház

Zárva

Vigszínház

Délután 3 óraker

A tanítónő.

Színmű 3 felvonásban. Írta Brody Sándor.

A tanítónő	Varsányi
Óreg Nagy István	Szerényi
Nagyasszony	Haraszti
A tanító	Tihanyi
Kántor	Vendrey
Kántorkisasszony	Komóssy
Főúr	Hegedűs
Kaplán	Bárd O.
Szolgabíró	Tapolczai
Törvénybíró	Balassa

Este fél 8 óraker

Zsiros tity.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Hennequin és Veber.

La Chamotte	Szerényi
Mária Zeppa	Góthé
Robert	Vendrei
Róbertin	Haraszthy
Yvett a leányuk	Abelovszky
Briffaut Gaston	Góth
Chabory Michel	Tapolczay
Le Camut	Sarkady
Suzanne	Komlóssy L.
De Rocamadour	Tihanyi
Pumard	Balassa
Vinoche	Gyöző

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Georg Neumüller

müncheni kómikus.

PALMA-NATHAL

??? Ember-e vagy majom ??? továbbá 10 különlegesség.

Az előadás kezdete 8 óraker.

A téli kertben reggeli öt óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenysz. Jegyelvétel 10-1 és 8-6 óráig, péntektől, augusztus 13-ától kezdve, a nappali pénztárnál.

" A bécsi TONKÜNSTLER "

Orchester a következő évadban

6 FILHARMONIAI

hangversenyt rendez **bérletben** a Vigadó termeiben

Nedbal Oszkar

zeneigazgató és

Weingartner Félix

a bécsi udv. Opera igazgatójának vezénylete alatt.

Bérleti árak 6 estélyre: 48, 40, 30, 24, 20, 15, 12 és 8 kor. Jegyek kizárólag **Méry Bélánál** Andrassy-ut 12. szám.

Royal terem 5. Kamarastély vegyes bérletben a

Brüsszeli Sevcik

vonós négyesek és az

Orosz Trio

közreműködésével. Bérleti árak: 40, 24, 16 és 8 kor. Jegyek kizárólag **Méry Bélánál** Andrassy-ut 12.

1909. december 10 és 11-én és 1910. február 18 és 19-én a föv. Vigadó összes termeiben

Wiener Konzertverein

zenekarának

négy filharmoniai hangversenye

Löwe Ferdinand vezénylete alatt.

Jegyek: négy estére K. 14-40; két estére (I. és III. vagy II. és IV. hangverseny) K. 7-20; egyes estére K 4-12 kaphatók a „Harmonia” részv.-társ. zenemű- és zongorakereskedésében Váci-u. 20.

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok).

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIONOK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-acézból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szíjke-rekek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrű-kenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivitelben. Kötélkerekek kender- és sodrony-kötelek számára.

Kitűnő és pontos kivittel!

Rendkívül olcsó árak! Prospektusok díjmentesen!

Stewart Ferencz Laird, Murrayville-ben

a 37315. számú

„Eljárás cukornak, szörpnek és cellulozének tengeri-ből való előállítására” című magyar szabadalom tulaj-donsa szabadalmának gyártása céljából magyar gyá-rosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el-is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szí-vesen szolgál bővebb felvilágosítással **Kelemen M. István** mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodája, Budapest, Royal szálloda B.

FOGAK

és fogsorokat szápadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

műfog specialista

Budapest, VII., Baross-tér 20. I. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erkezőskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot meg-nyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

MOSKOVITS

ANATOMIAI CIPŐGYÁR

R.-T.

cs. és kir. közöshadsereg szállítói

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 6. szám (Kerepesi-bazár).

Csak kizárólag a közösem sze-rint készült (nem anatómiai)

cipők árusítása!

Ieszállított egységárakban folyó évi december 31-ig maradnak érvényben.

Valódi sevró-v. boxbőrből férfi- és női ci-pők fűzős, gom-bos vagy csattos kor. 10.-, 13.-

Amerikai Goodyear végig varrott kor. 16.-

Gyermek-cipők kor. 4.-, 5.50, 6.50

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1909. szeptember 12-én
Király Színház Magyar Színház

Délután 3 órákor
Jánoska
Fantasztikus zenés vígjáték 3 felvonásban. Írta Martos Ferencz és Jacobi Viktor.
A nagymama Ócley Flóra
Margit Harmath I.
Bosko Fürth E.
László Szirmai
Jánoska Kényes A.
Kazimér Németh
Rózsika Jakos Vilma
A naru Otyés
A tanár ur Papir S.
Kovács Döme Csizsér
Dobos

Délután 3 órákor
A császár katonái.
Óráma három felvonásban. Írta Földes Imre.
Kardós István
Kardós Zoltán
Kardós Erzsébet
Schneider Lajos
Marjay István
Szilassy Ernő
József Géza
Szarossy Apósi
Keller Gyula
Szedlacsák János
Pintér István
Ferenccs
Vágó Turóczy
T.-Halmi M.
Z. Molnár
Róthay
Törzs
Csontos
Vándori
Rátkay
Papp
Tarnay
Körmeny

Este fél 8 órákor
Mohamed paradicsoma.
Operett 3 felvonásban. Zenejét szerzezte Pianquette.
A herceg Király
Radaoum a titkára Németh
Mabul korcamaros Boross
Sajka feleségül Ócley Flóra
Boszorbanárulajd. Baskó
Norsztán Csizsér
A nagyvezér Kiss
Fatime Harmath I.
Sabus Kosary
Surah Fürth
Nemcsa Oszlérné
Bengalind Komlóssy E.

Este fél nyolcz órákor
Tőkfilkó.
Vígjáték 5 felvonásban. Írta Földes Lajos.
Schlörneré Forrai R.
Lisbeth Tóth I.
Hachorlin Jusztusz Z. Molnár
Engelhard Kurt Papp
Bock Wilibard Rátkai
Beck Gerhard Sebestyén
Wiegand Doris Báthory G.
Hensel Lucy Gombaszögi
Dr. Ihanóius Róthay
Oelschlager Körmeny
Bohrmann Czobor

A min. v. 28 kőz. miniszter előterjesztésével
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTEZETE
Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések aranyhidak, koronák,
Fogműveletek (altatásban is) Jól használható fogorvosok el-
készítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat

NAGY ENDRE CABARETJA
(MODERN SZÍNHÁZ) — ma és minden nap
nagy előadás.
Magánzámok, színpadi tréfák és „Esti levél” az év revüje
Jegyek előre válthatók a pénztárnál (VI. Andrássy-ut 69.)

CIRKUSZ BEKETOW
Városliget. Telefon 107-46
Ma, vasárnap, 1909. szept. 12-én
2 Ünnepi Disz Előadás
Délután 4 és este 7-8 órákor.
Mindkét előadásban a teljes új műsor. Gyermeknek a délutáni előadásban féltárat fizetnek.

FOLIES CAPRICE
Igazgató: tőli helyiségei Révay-utca 18. Főrendező: Leitneres Keleti TELEFON 14-22. Rott Sándor
Ma este fél 9 órákor! Megnyitó ünnepi előadás.
10 órákor
Falusi erkölcsök
tréfás vidéki történet. Írta Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órákor:
Die Actien Republik
alompé. Írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Továbbá Werner Terezi és Springer Armin ügyintéző Trebitsch Sándor új szülő műsorával.
Nappali pénztár Révay-utca 18. d. e. 6-14-g és d. u. 3-6-ig, ugyint Sopronyi nagytársada Rákóczi-ut 1. sz.
12 óra után az I-6 emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső ének-tánc-atrakkciók fellépte.

STEINHARDT-MULATÓ
Rákóczi-ut 63. Telefon 64-23.
Ma és mindennap
A FEKETE FRANCI. Bohózat, írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt.
11 órákor:
CSINGILINGI! Bohózat, írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt.
Továbbá Steinhardt és Gváfás fellépte teljesen új magánzámokban, valamint Madame Darlay et Son Danseur Bady spache-lánczosok, Becaruson olasz utcai énekesek, Lefines komikus tornászok.
Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Sav. Kert J.-né dohánykülönlegességei áruházaiban, Andrássy-ut 29. kaphatók.
Esti pénztárnyitás 7 órákor. A remek tállakban cabaret és tánc. — Belepódi nincs. — Isletes magyar könyv a híres Balóné vezetésével.

Cecelits Benő
államilag képesítettokl. zenetanár vezetése alatt álló
Budai - Zenede
II., Zsigmond-utca 24., I. emelet 5. sz.
(A budai Margithidő tőzsomszedságában.)

Előkészítő tanfolyammal az Országos Magyar Királyi Zeneakadémiára.

Tanfolyamok: (Teljesen megegyeznek az Orsz. m. kir. Zeneakadémia tanfolyamaival.)

FŐTANZSÁKOK: Zongora, hegedű, ének, gordonka, zeneszerzés — **MELLEKTANZSÁKOK:** (Teljesen díjtalanok) Zongora, zeneelmélet, mélyhegedű, kamarazene, zenetörténet, karének, zenediktálás.

Tanári kar: (kizárólag az Országos m. királyi Zeneakadémián végzett tanerők)

ZONGORA: Cecelits Benő áll. kép. okl. zenetanár, középiskolai énektanár, Hacker Mária áll. kép. okl. zenetanár, Tóth Alice áll. kép. okl. zenetanár. — **HEGEDŰ:** Hajkai Károly, az Orsz. m. kir. Zeneakadémia tanárjelöltje, Foksz Lipót, az Orsz. m. kir. Zeneakadémia tanárjelöltje. **GORDONKA:** Fink Jenő, az Orsz. m. kir. Zeneakadémián végzett gordonkaművész. — **MAGAN-ÉNEK:** Feliciani Charotta a milánói opera volt magánénekesnője. — **ZENE-ELMELET:** Cecelits Benő, áll. kép. okleveles zenetanár.

TITKAR: Heckl Odön.

A beiratások folyó év augusztus hó 25-től kezdődőleg eszközöltenek. Beiratási díj 8 K. Az igazgató vezetésével az egész tanári kar együttesen határozza meg, hogy a növendék melyik osztályba vétetik fel. A felvételi vizsgálatok díjtalanok. — Tandíj a főtanzsákokon évi 120 K. az akadémiai előkészítő tanfolyamon évi 200 K. Zongora és hegedű tanzsákon 3. ének, gordonka és zeneszerzési tanzsákon 2 a heti órák száma. A 120 K tandíj mellett legfeljebb 6, a 200 K, tandíj mellett 3 legfeljebb 4 növendék nyer egy óra alatt oktatást.

BUDAI-ZENEDE
II., Zsigmond-utca 24., I. emelet 5.
(A budai Margithidő tőzsomszedságában.)

ÖN BÉRETEL
egy ócska zongorát vagy pianót és **KIDOB**
havonta 10 vagy 16 korona kölcsönadíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb érzépanozdított kesszűrhuros új zongorát vagy pianót, nem ir-ala változ, nem állit kezoz, nem lekötelezoztje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA” részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Dezső)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eufon tölesernélküli legfőkétezebb gramofon- és művész-
lemezek foelárusitása.
Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák beoszerlése, javítása, hangolása legkülansabban.
Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Az Orsz. m. kir. Zeneakadémia előkészítő tanfolyamára a beiratások megkezdődtek
SZEMERE JÓZSEF államilag képesített okl. zenetanár személyes vezetése alatt
Budapest, Király-utca 60., I. emelet
(az Orsz. magy. kir. Zeneakadémia mellett.)
Tanzsákok: Hegedű, zongora, gordonka, ének, cimbalom, zeneszerzés. — Az intézet tanairól kizárólag az orsz. Zeneakadémián végzett okleveles zenetanárok és művészek.
TELEFON 44-68. TELEFON 44-68.

CIMBALMOK,
legújabb szabadalmazott acél bélső szerkezettel, melynek hangja, hangtartalma rendkívül jónak bizonyult, részletfűzetésre is legmesszebbmennyi jótállást kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, citerák, okarinok stb. olcsón legjobbak. Kintenteve elismert jó munkáért.
Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7L
Telefon 58-26.

Eredeti Meidinger töltő-, szellőztető és szabályozó-kályhák. Meidinger kaloriferék, cseréppel való burkolásra vagy légűtések részére való befalazására.
♦♦ Szellőző díszrácsok minden nagyságban. ♦♦
Elismert elsőrendű gyártmány!
Arjegyzékek, költségvetések és tervek díjtalanul és bemenetve.

Azonnal jogos tulajdona!
A zongora vagy pianó ha REMÉNYI MIHÁLY
legújabb rendszerű hitelosztályából veszi azt meg. Nem bért a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal sajátja a megvett hangszer. Ugyanazon árak mintha készpénzért venné.
Előleg nem kell
10 frt havi részletfizetés mellett a legjobb zongorát v. pianót. Részletes árjegyzék és prospektus díjtalanul küldetik
Budapestről, Király-u. 58.
Nemcsak Budapesten, de vidéken is bárkinék rendelkezésére áll ezen eddig még nem létezett alkalom ilv könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszert vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a legképzettebb szakmunkások által.

XVI. évfolyam.
SOMOGYI MÓR
zongoraművész,
államilag képesített okleveles zenetanár igazgatása
alatt álló ZENE-
Konzervatórium
(akadémiai előkészítő-tanfolyamokkal)
Budapest, VII., Erzsébet-körut 44.
Beiratások naponta 9-6-ig.
Az ország legelőkelőbb művész-paedagógusai.
Allamilag diplomált tanárok.
TELEFON 63-45. TELEFON 63-45

A rózsza
jut az eszünkbe, mikor a Magyar Lányok-at kezünkbe vesszük, mert hide, kedves, friss és változatos tartalmával a rózsza emlékeztet. Rózsza és fiatal leány — mily szípen illesnek össze. A Magyar Lányok egy-egy évfolyama valódi rózsabokréta. — Negyedére 3 kor. Kiadóhatal Bpest, VI., Andrássy-ut 10.
Az új évfolyam július 1-én indul meg. — A ki csak egy előfizetést gyűjt a MAGYAR LÁNYOK részére, viszont azonnal megkapja a MAGYAR LÁNYOK díszes Emlékalbumát.

„Matteine” vállalat 6 óra alatt végleg kiirtja **poloskáit** egy évi jótállással Videkre gép és Király-u. 10. Telefon 161-38. anyagszállítást

SZINHÁZAK

Vasárnapon, 1909 szeptember 12-én

Főv. nyári színház

Délután 3 óraker.
Ép van Winkle.

Este 1/8 óraker
Az iglói diákok.
Operett 3 felvonásban.

Főv. Városligeti Színház

Délután fél 4 óraker
Nebántsvirág.
Operette 3 felvonásban

Este fél 8 óraker
A Smokk család
Bóhozat 3 felvonásban.

Uránia Színház.

Délután 4 óraker
Orosz Japán háboru

Este 1/8 óraker.
Az élet komédája.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Telefon 68-39.
Naponta minden előadásban
bemutatásra kerül: □
Dr. Cook, az északi sark
felfedezőjének fogadtatása
Kopenhágában.

(Eredeti nyelvi felvétel).
Azonkívül a szenzációs
attrakciókkal bővült heti
műsor újdonságai.
Az előadások hétköznapokon d.
u. 6 óraker, vasár- és ünne-
pnapokon 8 óraker kezdődnek.

PARISIANA MULATÓ

Márványpalota. Szerecsen-utca.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Ma és mindennap MABEL MAY-YONG

a világhírű kigyótáncosnő
és még 15 elsőrendű attrakció.
Előadás este 10-1 óráig. Reggel 5-ig táncmulatság.
Helyrak: Páholy 12 K. belépőjegy 2 K. Éjjel 1 óra után
szabad bemenet.

Jegyek egész nap előre válthatók a PARISIANA pénztáránál.

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap, szeptember 12-én 2 előadás

Délután 1/4 óraker, mérsékelt helárrakkal. **Családi**
monstre műsor. Este 8 óraker rendes helyárrakkal
a kolossalis sikerű szeptemberi műsor, **Faun és**
rimfa. A szerecseszám. 12 óriási attrakció.
Éjjel 12 óraker a ragyogó tükörteremben: **Royal-Cabaret**
Enek és tánc előadás. Keringő-verseny. Cigányzene 5 óráig.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE

Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Bálint Dezső igazgatása alatt.

Ma és minden este 9 óraker

az óriási sikert aratott szenzációs szeptemberi műsor.

legújabb
rendszerű

hangverseny gramofonok

óriási választékban

kaphatók a minőségért elvállal
teljes szavatosság mellett

csekély havi részletfizetésre.

Legújabb kimerítő hangszer- és lemez-
jegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Elek és Társa

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

WINDISCH-GRAETZ

herceg

tokaj-hegyaljai borpincészete Sárospatakon.
Eredeti töltésű palackozott

TOKAJI BOROK.

A hercegi jószágkormányzás saját kezelésében.
Szállítás a sárospataki várpincékből,
bármely posta- vagy vasuti állomásra bér-
mentve. A megrendelt borok vételára, ha
előre be nem küldetik, utánvételeztetik.

Megrendelések címzendők:

Herceg Windisch-Graetz Lajos központi iro-
dája Budapest, V. ker., Bálvány-utca 12. sz.
Telefon-Interurban: 91-5.7

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

perzsa-

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Kapható: minden jobb
rövidáru- és felférnemű-
üzletben.

GIYARI RAKAT NAGYBAN:
WIEN, I., Kohlmarkt Nr. 8.
Képes árjegyzék ingyen.

A gyári jegyre és aláírásra figyelni tessék!
W. BENDER SÖHNE. Aláírás: Prof. Dr. G. Jäger.

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők
a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád

Budapest, Dohány-utca 1b.

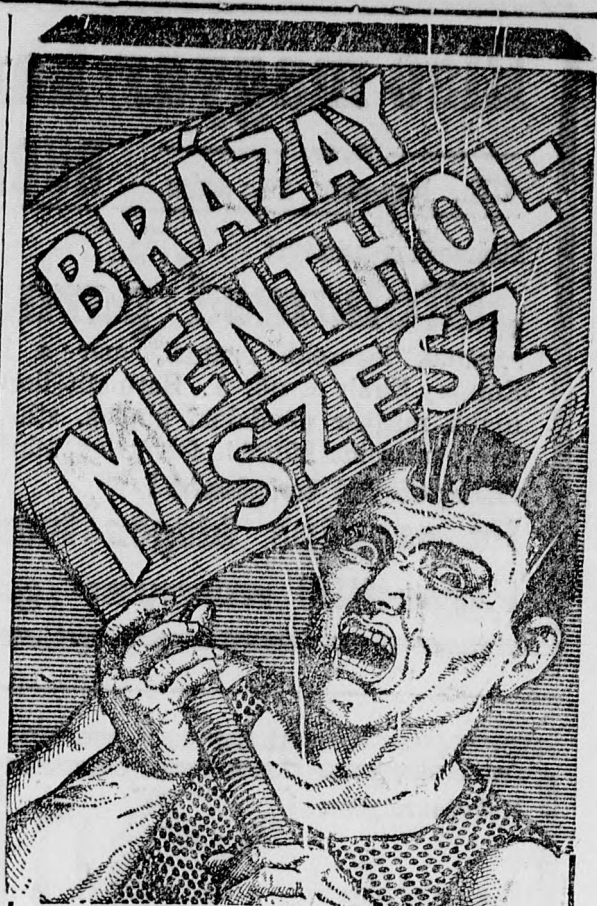
Aetherikus olajok, kompositiók, eszenciák, rum, likör
és pálinkák, továbbá cukrászati kellékek és méreg-
mentes italestékek iparelepe.

Árjegyzék és mintákkal kívánatra szolgálunk.
Nagyobb megrendelésnél utazómat küldöm ki.
Versenyképesség bármely külföldi és hazai hason-
nemű gyárral.

Övakkodjunk silány utánzásoktól.

KI AKAR ÖNKENTES LENNI?

Mindazon ifjak, akik az előírt iskolákat nem végezték, előké-
szítéssel a foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik
az egyéves önkéntesi jogot.
Aki már sor alatt volt, elkészett.
Születési év skvotlen közlendő.
Ertesítőt ingyen és bérmentve küld:
Lárossy Lajos, Lichthaus-telep katonai előkészítő
tanfolyamigazgatója Debreczenben
Az intézet átfiumi felügyelet alatt áll.

Megszűnnek fájdalmi és megszabadul
sok bajától, ha a

Brázay Menthol-Szeszt

használja, mert e páratlan háziszser
**Egészségének
Üdeségének és
Testi erejének**

fenntartásában utolérhetlen hatása. Mint
üdítő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek,
ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos
és hivatalnok, városn, falun, erdőn,
mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron
egyaránt mindenütt és mindenkor biztos
sikerrel használhatják a könnyen meg-
szerezhető és mindig kéznél levő

Brázay Menthol-Szeszt

Legbiztosabb háziszser az élet
ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

Egy próbaüveg . . . 40 fillér
Nagyobb üveg . . . 1 korona
Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

Első magyar hanglemezzgyár r. t.

Gyár: **BUDAPEST, VIII., Nap-utca 29. szám.** Vezérképviselet: **BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 40.**

Elsőrendű gyártmány!

Elsőrendű gyártmány!

„Mohamed paradicsoma“

a »Király-Színház« nagyszerű ujdonságának legszebb számai, már a bemutató előadástól kaphatók. Komlóssy Emma, Király Ernő, T. Harmath Ilona főszereplőktől beénekelve, Összes legújabb magyar népdalok, kuplék, stb. már kaphatók. Kitűnő cigányzene, zene-kari, valamint külföldi felvételek, mint német, orosz, román, szerb, tót, horvát stb.

Mindenütt kapható!

Mindenütt kapható!

Ne vegyünk idegen iparczikket, ha jobb a hazai!

Egyedüli magyar gramophon lemezzgyár!

Hol vásároljunk

Porcellán-háznál

Bp. Baross-tér 4.

Arambámulatos elegsők

Legújabb választék üveg, porcellán lámpa, románcz edény egész konyhabereendezés, mennyezeti lámpák, nappali lámpák. Minden vidéki megrendelőnek jogában áll az árak kicsomagolni és nem felszámolás előtt saját költségére visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak **3.50**
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fazon, festve és aranyozással, beégetve **6.50**
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stilus, díszes festés, elsőrendű minőség **7.95**
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stilus, pecsenyétál, elegáns festéssel **10.-**

Logosabb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon kétszer beégetve, finom minőségű porcellán árai

2 ovál levestál	2 mártás alja	25
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál	
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál	
2 nagy tésztátál	2 sórtartó	
2 kis tésztátál	12 mély tányér	
2 főzeléktál	36 lapos tányér	
2 salátátál	12 kis tányér	
2 mártástál		

FORINT

- Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stilus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve **12.50**
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stilus **3.25**
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett ós aranyozással, rokokó-stilus szép festéssel **4.-**
- 6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással **7.75**
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással **1.75**
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet **4.50**
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos **1.10**
- Vizes vagy boros pohár **1.06**
- 1 asztali lámpa ernyővel, díszes **1.50**

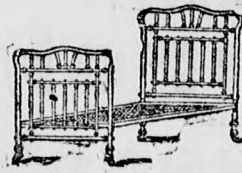
6 személyes finom üveggészlet v. ott, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6.50
6 boros pohár	1 vizes kancsó	
6 likörös pohár	1 boros butella	
6 sörös pohár	1 likör-üveg	

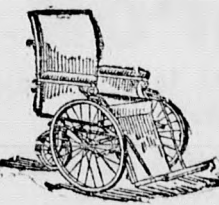
1 románczozott kávédaráló csak **2.25**
Videkre ingyen láda, csomagolás, vasúthoz szállítva.

Takács Ferencz

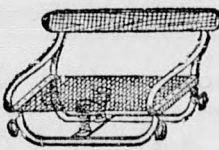
Budapest, VIII., Baross-tér 4.
Rákóczi-ut végén.

Ész- és vaságyak minden kivitelben.

Betegtolókoscsk.

Fedronyos koscskák minden méretben.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpítozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

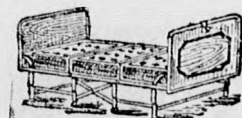
részlettörlesztésre

is kapható.

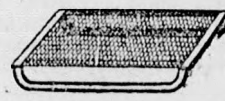
Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL

Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.
Arjegyeket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

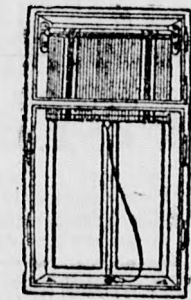
Összecusuható vaságyak legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkoscsk nagy választékban.

Boletták, Jaulousnik és nádroletták minden méretben kaphatók.

KÁSZONI FÖKÜT

(SALUTARIS)
JÓD ÉS LITHIUM TARTALMÚ
KIVÁLÓ GYÓGYVIZ
TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.
FŐLEKART:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illeték olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, huygyszó, hólyag-, ideg- és hátgerincbajokat, az únfertőzés és szifilisz-utbajait, magánlétet, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőket kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. a. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Ismeri ön már a RICHTER VINCZE-féle haj- és szakállnövesztő kenőcsöt?

Utolerhetetlen hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszóves előidőzése. Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbéllyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétküldés a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországba utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

Legmagasabb kitüntetés Párisban.

den részébe. Ausztria és Magyarországba utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza, L. Tuchlauben No. 9.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZTES MŰRÁSA
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szerezheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butorabumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-84.

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Utmutató a Magas Tátrába és a tátravidéki fürdőkbe. — A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette dr. Szontagh Miklós, átnézte dr. Jármay László. Térképpel. Negyedik kiadás, ára 2 kor. 40 fill. Singer és Wolfner kiadása Bpsten, VI., Andrássy-ut 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasút személyszállító vonatainak

Zsebmenetrendje

Érvényes 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér. Minden könyvkereskedésben kapható.

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA

butoráruháza

Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
(Andrássy-ut sarok.)

BORSZÉKI

FÖKÜT

ÁSZÉNYSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA
KIVÁLÓAN KÖSZYÉNY ELLEN

BOLDIZSAR-KÜT

IDÜLT GYOMORBAJOK ELLEN

KOSSUTH-KÜT

VÉRSEGENYSÉG ELLEN.

TIZ PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.

FÖLÉRÁKAT!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T.

BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Magyar Nyugdíjbiztosító r. t.

Központi igazgatóság:

Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. szám.

Biztosít bárkinek orvosi vizsgálat nélkül:

aggkori nyugdíjat,
rokkantsági járadékot,
özvegyi nyugdíjat
és végkielégítést

mérsékelt díjtételek mellett.

KÉPVISELŐKET MINDENÜTT KERESÜNK.

Kérjen tájékoztatót!

Magyar találmány!

Magyar találmány!

A ki rátekin a

ROPS

biztonsági

azonnal felismeri annak célszerű kivételét mely a védőköpenyből és a belsejében elhelyezett tűzhelyből áll. Ez utóbbi úgy van szerkesztve hogy az egész gép bármily helyzetbe való jutása esetén a láng védőköpeny alá kerül és ezáltal elalszik, azonkívül a tűzhely fel-függesztési szerkezeténél fogva, annak nyílása mindenkor felül marad és ezért lehetetlenné teszi,

Rops működésben.

gyorsfőzőre,

hogy a főző belsejéből égő anyag kikerülhessen. A „ROPS” biztonsági gyorsfőző csekélyszeszifogyasztás mellett a leggyorsabban forral és 100 fokra hevíti a forralandó anyagot ami egészség pénz és idő megóvása szempontjából rendkívül fontos, ezt a következő adatok bizonyítják. — A máig ismert legjobb szeszifőzőkön elért eredmények:

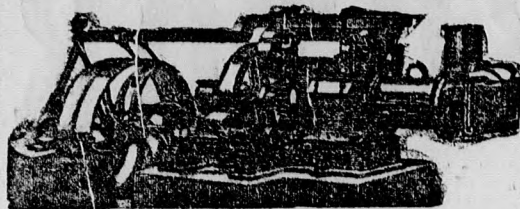

Rops, ha felborult.

Kapható minden jobb szakmába vágó üzletben. ÁRA BUDAPESTEN 4 KORONA. Képes prospektust ingyen és bérmentve küldünk. **ROPS** Femaru részvénytársaság Budapest, V., Váci-ut 74-Eg. Telefon 106-58.

HIRSCH és FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársula
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 130. SZÁM

Külön osztály:
Téglagyári gépek.

Gyárt:
Falitégla s cserépsajtókat,
téglagyártó- és agyagmeg-
munkáló-gépeket, és legújabb
legjobb ban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és
teljes téglagyári-telepek létesítését.

Tervek és költségvetések díjtalanul.

Elsőrangú referenciák

A vadászati idény

beköszöntével ajánljuk

dus-választékú és elsőrendű minőségű

vadászlegyvereinket,

melyek csekély hávi

részletfizetés mellett

beszerezhetők.

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

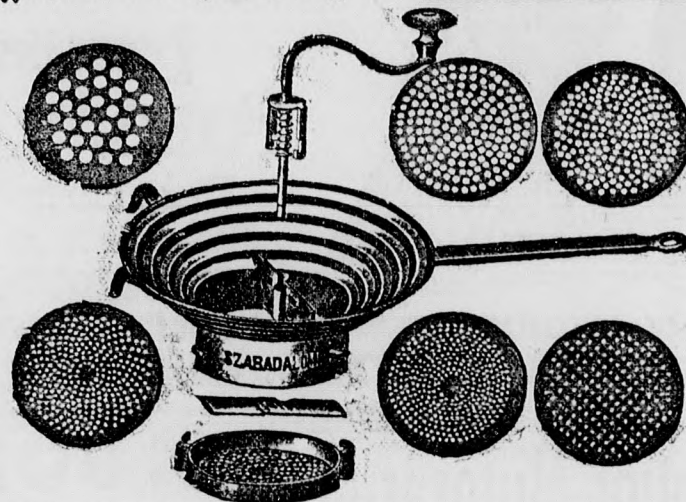
BUDAPEST, VII., RAKOCZI-UT 38/10.

Szabadalmazott

Mindent áttörő

(paszirozó készülék)

Ára:
4 kor. 50

Erdő öntözött lemezéből, 6 különféle kiserélhető lappal. Ezen készülékkel minden-
nemű zöld főzelékek, paradicsom, hüvelyes vetemények, burgonya, levelek, mártá-
ások, gyümölcsök stb. egyszerű kezelés mellett a legrövidebb idő alatt kiváló
finoman áttörhetők. Egy készlet ára 4 kor. 50 fill. Főző és használati utasítással.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árúktól ingyen és bérmentve.

BERLINI VICTORIA

Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1908. december 31-én: K.	1.908.687.094.—
Összes vagyon 1908. december 31-én: — K.	812.003.831.—
Bevétel az 1908. évben: — K.	175.701.467.—
Nyereség az 1908. évben: — K.	55.630.619.—

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után somiféle alapon sem támadható meg.

Párhaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltelével pedig az egész biztosítási összeg fizetett ki halál esetében.

Világ-kötvény: A biztosított minden külön pótlás nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelené.

Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik.

Az 1908. életréve 83.044.868 korona utaltattott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbevételek 8%-val emelkedő osztalék fizetett ki.

Példa: 10.000 korona elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 20 éves egyénnek csupán 5684 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fentartások nélkül. — Egyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTOTT 1825. ALAPÍTOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel	36.638.000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170.000.000 "
Vagyon	297.600.000 "
Halálesetek folytán kifizetve	648.560.000 "

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények. — Kötvények érvényben tartása díjzetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás népfölkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő
óránként csak **1 fillérbe**
kerül.
Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
BUDAPESTEN.

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi eszközökre, melyeket utólagos díjfizetéssel legújában bizományba be-
raktározunk. Tauber & Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Óra, lánczsal 24 K. helyett csak **K. 7.50**

Pompás, remontoir Phoenix-patent ezüst urú óra, 3 erős gyönyörűn vésett fedéllel és nagy fedéllel, finom horognyúlával, kőbe ágyazva, nagy szerű járással; hozzá egy valódi arany-dobló páncél láncz szép függővel és háromévi irások jóállással. Utánvétellel csak **K. 7.50** vámentesen.

L. Schaechter
kivitelező. 87508

Wien XVI/2. Lerchenfeldgürtel 5/4. b.

Legalább tizenkét millió ember kezében fordul meg 1910. évben a

„Magyar Fürdőkalauz“

vasuton, hajókon, szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban, fürdő- és nyaralóhelyeken, szanatóriumokban, gyógyszerészeknél, orvosoknál, kaszinókban. Egyszóval mindenütt megtalálható — ezért a reklám terén nem mindennap kínálkozó kedvező alkalom az ezen nagyszabású munkában való hirdetés.

A „Magyar Fürdőkalauz“ IV. évfolyama 1910 január havában, tehát csak egyszer egy évben, szokatlanul díszes kiállításban, mint a Magyar Védőegyesület hivatalos közlönye jelenik meg hitelesen igazolandó 24.000 példányban, ingyen és bérmentve lesz szétküldve. — Ezen hézagpótló és nagy horderejű munkát egész éven át a nagyközönség milliói olvassák, — a hirdetőnek olyan előnyöket biztosít, amilyent semmiféle más reklám által nem érhet el.

A „Magyar Fürdőkalauz“-ban megjelent hirdetések egész éven át folyton szem előtt vannak és akaratlanul is szembeötlenek. A „Magyar Fürdőkalauz“ olvasóközönsége vegyes, így mindennemű árucikk hirdetésére kiválóan alkalmas.

Busás kamatot hoz és országos reklámot idéz elő a „Magyar Fürdőkalauz“-ban megjelent minden hirdetés, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az eredmény olyan meglepően nagy volt, hogy a hirdetőök önként ujitották meg hirdetési megbízásukat.

Hirdetési árak:

	1/2 10/100	1/4 25/100	1/8 37,5/100	1/16 62,5/100	oldal m/100
A hirdetések között:	60.—	35.—	20.—	40.—	kor.
A szöveg alatt:	80.—	45.—	25.—	55.—	”
A szöveg közötti színes mellékleten:	70.—	38.—	22.—	45.—	”

Kérjük szíves hirdetési megbízását soron kívül beküldeni, hogy a hirdetésnek még jó helyet biztosíthassunk.

„Magyar Fürdőkalauz“ ERDŐS JÓZSEF

Budapest, VI., Eötvös-utca 26. I. em. 9.

TELEFON 173—17.

Pályázati hirdetés.

Az Esterházy hercegi hitbizományi javakhoz tartozó Sopron- és Vasvármegyékben fekvő következő bérceportok 1910. év november hó 1-től kezdődőleg legalább tizenkét évre bérbeadók:

Bérlőhely	bérceport	351 kat. hold	1165 □-öl	kiterjedéssel
1. Beledi	1928	584	”	”
2. Rábakecölí	1016	680	”	”
3. Szili	1660	1209	”	”
4. Betleni	232	337	”	”
5. Faluhelyi	1838	593	”	”
6. Rábapordányi	452	852	”	”
7. Bodonhelyi	912	298	”	”
8. Barbacsi	2226	484	”	”
9. Csatári	1724	1410	”	”
10. Csornai	2858	184	”	”
11. Földszigeti	2927	492	”	”
12. Veszkenyi	4253	620	”	”
13. Kapuvár-öntési	2108	270	”	”
14. Sopronkereszturi	1488	1237	”	”
15. Lakompaki	1006	1271	”	”
16. Szentmártoni	185	759	”	”
17. Lánzseri	311	1000	”	”
18. Raboldi	146	996	”	”
19. Schwarzenbachi	331	574	”	”
20. Lukácsnézi	623	59	”	”
21. Cinfalvi	478	788	”	”
22. Darásfalvi	1251	1073	”	”
23. Szentmargiti	710	1299	”	”
24. Fertőmajori	1287	278	”	”
25. Szarvkői	661	909	”	”
26. Pecsényéd-völgyfalvi	638	666	”	”
27. Siklós-tormafalvi	202	1025	”	”
28. Lajtaszentmiklósi	72	805	”	”
29. Fraknó	835	929	”	”
30. Nagymartoni	648	1166	”	”
31. Felsőszentmiklósi	91	629	”	”
32. Rétfalvi				

Az ajánlatok kellő referenciákkal, melyek az illető ajánlatot tevő eddigi működésére, vagyoni viszonyaira és személyi állapotára vonatkoznak, a hitbizományi javak kormányzóságához Esterházára (Sopronvármegye) december hó 1-ig adandók be.

A bérbeadó birtokokra vonatkozó bővebb adatokra nézve ugyancsak a kormányzóság ad felvilágosítást, hol a hivatalos órák (9—12-ig és 2—6-ig) alatt f. évi október hó 1-től kezdve a bérleti feltételek is megtekinthetők. Esterháza, 1909. évi szeptember 8-án.

Nagy Albert, kormányzó.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
planinót,
ozimbalmot,
hegedőt**

kézpénzbeni árákon a legújabb rendszert

bankhitel

újjan kizárólag csak

REMÉNYI

nagy magyar hangszertelén

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-u. 58.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen

Magyarország legrégebbi és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R.

könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Itt kapható

az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használatban levő minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban.

Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.

Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Rekedtség

biztos és kellemes orvosság a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kapható. 26796

KWIZDA-FÉLE FLUID

Rég bevált aromátikus beőrzésű az ínak és izmok erősítésére és edzésre. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.—

Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valóban kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tóth József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-ut 20.

A LEGJOBB

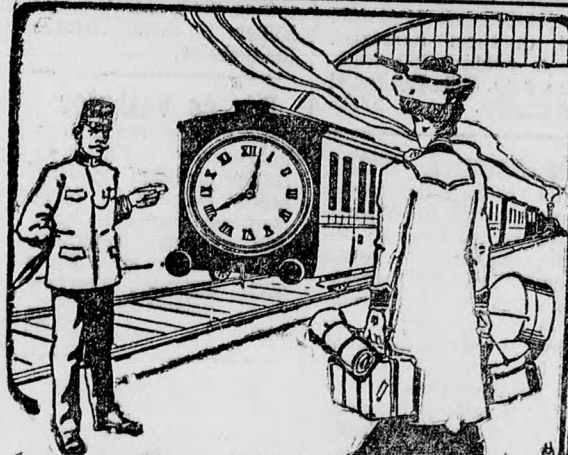
KÁLYHÁT és KANDALLÓT

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVAR SZÁLLÍTÓ
HEIM H.
Budapest, Thonet-udvar.

Külföldi esztétikus, osztrák házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Százezernél több van belőle használatban.

Prospektust és költségvetést ingyen és bérmentve. Eredetiben kaphatók csak fenti helyen V. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

Lekészett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órá

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron.

javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

VETKEZIK

Önmaga ellen minden nemi betegségben vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el Dr. GARAI hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó

minden férfi és női nemi betegségben

ezimű számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filléres levélbélyegeken is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző:

Dr. GARAI,

Budapest, Andrassy-ut 24.

Rendel. nyugszervi, bőr és nemi betegségeknek délelőtt 10-től délután 4-ig és este 7—8-ig.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszólyást, hólyagbajt, sebeket, bjjakórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfiarót, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatait, ideg- és hátgerinczbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7—8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyszer.

E hirdetés rovataban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

3 koronáért szép csemege-szöllőt szállít postán 5 kilós kosárban...

Csemege-szöllőt Saszallas fajok métermázsánként kórosastul 42 koronájával...

Káposztának száza hattól 8 forintig, görög-dinnye hattól 10 forintig...

Kecskeméti csemege-szöllőt szállít 5 koronás-kosárral 3 koronáért...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró-iskola...

BUTOROK áló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá irodaberendezések...

Pótvizsgálatra javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít...

Hurutos Mentalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy féle cukorka...

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak...

Csemege-szöllőt remekszép nagyszemű chasselas muskotálylyal, vagy válogatott legszebb öszibarackot...

Réz és vasbutor gyári áron, réz hálósza berendezések a legújabb amerikai módszer szerint...

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra...

Ügynökök és képviselők 10 korona napi keresettel minden városban keresetnek...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából...

Ingyenes gépirás-tanítás. Kedvezményes magyar, német gyorsírási-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiráskolában...

Egyedül pontos teljes levelcime összes hirdetésemnek Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz.

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és rögzítést veszek és eladok. Kertész ökszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Soványosság. Az egyedül eredményes kúrát kúrált a dr. William Bariloy tanár amerikai orvostudományi doktora...

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti első rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsóan kaphatók.

Dományi és Társa Budapest, VI., Király-u. 74. Kérjen árjegyzéket

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 tel. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bérgegytűrak és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok.

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és rögzítést veszek és eladok. Kertész ökszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám.

Ajtók és ablakok régi és új vasrudonyok teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kertkerítések, keramillapok, kőhalmi lapok olcsón kaphatók.

Kelemen Mór épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Fiók-tízlet Visegrád-u. 27.

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% áron főtőbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III., helyen 15-60 évig törlesztelhető.

Bouvet-Ladubay legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Neu Samu és Fia szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos feigintézet VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskát, kő- és kőzetcsiszoló, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttételű, fűzfafűrészszalagokat kerti és locomobilfűcskenőket stb. stb.

Wiemer A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Légszusz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be Kulcsár Sándor bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. Grosz Sándor és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezüstölt Gyár-utca. Telefon 14-06.

Singer női varrógépet 27 forintért karika-hajót 40 forintért. centrálszobák 45 forintért. iparosgépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállított, vidékre árjegyzék ingyen. Krauss Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV. Városház-palota-u. 40. földsz. Vizonteladókunk áronudna.

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszomágygyár, Nagymező-utca 36. szám.

Vasbutor. Rézagy 35 ft, gyertyakály 11, öszszecsukható vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarmlis 2.50. Öszszecsukható tábori ágy acélsodronnyal 8.-, sodronnyonlat kerítést, vaskaput legelőnyösebben szállít Hickor Gy. gyára Hód-utca 3/E. Telefon 22-68.

Technikum Mittweida. Irasgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépipari laboratóriumok. Gyári tanulóműhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárságtól.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán. 27563

Kocsi árucsarnok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen bérmentve. 26398

Olcsó kölcsönök! Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-85 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítói való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Főzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övadáskötés érték 75%-ig. Katonatisztoknak hadnagy-tól kezdve előnyös feltételekkel. Tárcsahitel, Váto-kölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Ösztályorsági jogok hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Fajebek. Ajánlunk kitűnő vizsla, kopó, vaddisznó és borzbecet, nyersen és idomítva. Továbbá óriás szentbarnáthyji új-fundlandi dogok, orosz agarak, skóciai juhaskutyák, magyar komodorok, uszkárok, törpe ebek és kitűnő patkányirtók angol macskákat óriási füles baglyokat, élő- és kitömött vadak, diszgalombok, madarak, fajbaromfi, óriás lud, kacsa, pulyka és tyúk-fajok, méhek és folszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszerek, készítményeket, állatokkal idomításra, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, csarékot és vételket költünk. Árjegyzéket bérmentve küld: Dina-telep Tar, Hevesm. 5810

Gőzgépek 1 kompod, kondenzációs gőzgép, Kollmann féle szorlepes vezényművel. Első brunni gépgyár gyártmánya ca. 150 HP. 1 magas nyomású gőzgép ca. 80 HP. 1 magasnyomású gőzgép kondenzátorral ca. 70 HP. 1 magasnyomású gőzgép ca. 50 HP. továbbá több kisebb és nagyobb gőzgép olcsón kapható. Aboles Emil-nél Budapest, V. Vác-ut 14. Telefon 21-41 és 98-32 27665

Félstabilgépek 1 darab Höcker-féle gyártmány 50 HP. 1 drb MAV-féle gyártmány kompod 45 HP. 3 drb Höcker-féle gyártmány 35 HP. 1 drb Marschall-féle gyártmány 39 HP. 1 drb Garret-féle kompod 25 HP. 1 drb Höcker-féle gyártmány 15 HP. megtekinthető és olcsó kaphatók Aboles Emil-nél Budapest, V. Vác-ut 14. Telefon 24-41 és 98-32. 27665

Badaconyvidéki finom fajborokat, csemege-szöllőt szállít Baogh Gyula szőlőgazdasága Balatonhenye, Borárjegyzék ingyen. 5812

Must és bor badaconyvidéki 200 hektó fajtisza rizling-must szüretkor, 300 hektó 1908-iki rizling-bor bármikor eladó, Raksányi Károlynál Balaton-Henyében. Legjobb likőrök és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A nagy tábor.

Csak kevesen voltak, a kik elbujdostak
A nagy kurucz tábor végig itt maradt
Erdő, róna alján holtan sorakoztak
Szűz Mária tépett zászlói alatt.
Levelét az erdő elzokogta rájuk
S eltemette mélyen hősök táborát,
De fölhasant éjjel tábori nótájok
— Rajta, rajta, rajta! — szállt az éjen át.
Nem volt fejedelmük, újra lepihentek,
Néma csatasorba, harcra készen mind,
És várták a nagyot, a dicsőt, a szentet,
Hogy közéjük toppan . . . a kardjával int.
Ő pedig a zugó Marmarónak partján
Vitézei nélkül bénultan maradt;
Álomtalan álma egyre haza hajtván
Lebontotta végre a kriptafalát.
Táborkarát hozta. Haza vándoroltak,
S megindult az ország tinnepelni őt,
Tépett zászlóikkal eljöttek a holtak
És sorfalat álltak Rákóczi előtt.
Száraz szemük tűzben. Ruhájuk sugárból,
Hircrakészen vérben harczos és a ló.
Együtt van a tábor. A nagy kurucz tábor,
S fölhasant még egyszer a nagy induló

Miklós Jenő

Karsay.

Itta: Várkonyi Titusz.

I.

Bolondos, kaczagó napsugár tánczolt az aszfalon. A jókedv, az életöröm pajkos manói inceselkedtek a járó-kelőkkel. Sudárnövésű asszonyok, az ébredő vágyak tavaszmámorától fátyolos szemű lányok sugárzó arccsal tolongtak a népes sétányon. Olyan nap volt, a mikor az ember szívesen megbocsát a halálos ellenségének is. A mikor az idegenben is ismerőst látunk s a szív túlradó érzései, mint a megdagadt folyam új meder után törnek. Mint arany-pikkelyű halak ficzánkoltak az emberek a napsugár szőtte aranyhálóban s megrészegültek attól az éltető fluidumtól, a melylyel a vibráló májusi levegő telítve volt.

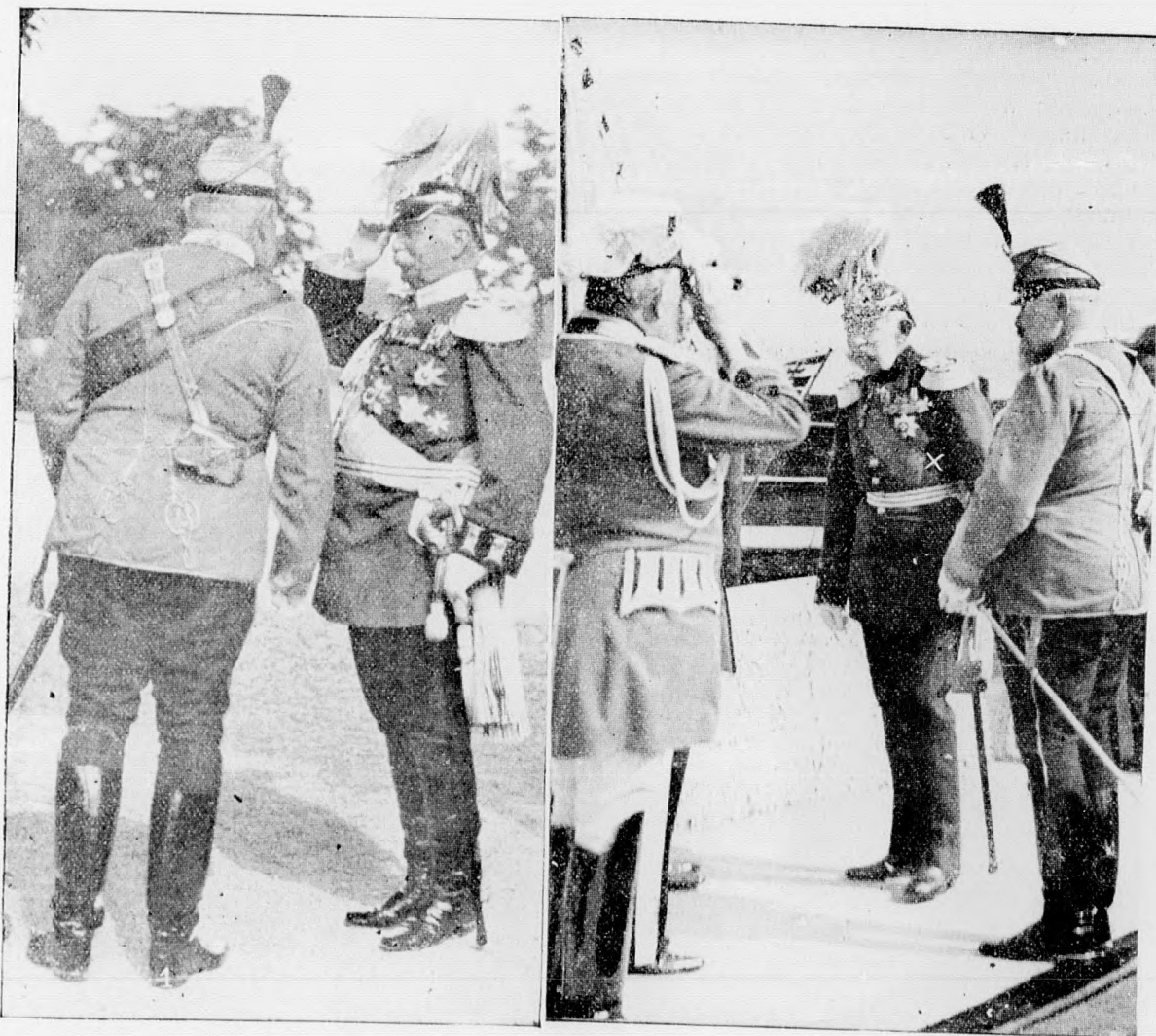
És ebben a nyüzsgő tömegben, mégis volt egy szomorú ember, a ki mint egy felhőfátyol homályosította el a jó kedvnek, az életujongásnak a napját.

Karsay Imre, kinek bevallott foglalkozása bankhivatalkos volt, titokban pedig muzsákkal élt vadházaságban, oly érzékeny szívet bírt hogy ha a lovagkorban látja meg ezt az áldott napvilágot, troubadour lesz, vagy rablóvezér. Bár ellentétesnek látszik e két életpálya, de Karsay szívében ligába lépett e kettő. Volt benne a troubadourak lágy érzékisége mellett jó adag kalandozási vágy, kezdeményezési bátorság és rettenthetetlenség. (Mirel számtalan papiroson elintézett lovagias ügye tanuskodik.) Exaltált természetű ember volt. Kölyökkorában beleszeretett a dajkájába, később a szobalányba, a ki miután nevetve mondta neki: „csipisz”, hát szerelmi bánatába a szakácsnőjükre vetett szemet. Új csalódás és a „Gésák” előadása után a kis mezőváros primadonnája szerzett neki álmatlan éjeket, szekundát három tantárgyból és egy pofont a papájától. Azután az unokahuga következett, majd a nagynénje, egy fehérhaju, rococo marquisehez hasonló, szép öreg asszony, a ki midőn a hozzá látogatába jött szőke, hullámos fürtű fiut dédelgette, megdöbbenet volna, ha a szívébe lát. A gyermek reszketegségét a félnépségnek tudta be, pedig a férfi tüzes vérenek a láza volt az. Szóval koraérett fiu volt Karsay, de belőle nem lett koravén ember, idő előtt lehullott

rában beleszeretett a dajkájába, később a szobalányba, a ki miután nevetve mondta neki: „csipisz”, hát szerelmi bánatába a szakácsnőjükre vetett szemet. Új csalódás és a „Gésák” előadása után a kis mezőváros primadonnája szerzett neki álmatlan éjeket, szekundát három tantárgyból és egy pofont a papájától. Azután az unokahuga következett, majd a nagynénje, egy fehérhaju, rococo marquisehez hasonló, szép öreg asszony, a ki midőn a hozzá látogatába jött szőke, hullámos fürtű fiut dédelgette, megdöbbenet volna, ha a szívébe lát. A gyermek reszketegségét a félnépségnek tudta be, pedig a férfi tüzes vérenek a láza volt az. Szóval koraérett fiu volt Karsay, de belőle nem lett koravén ember, idő előtt lehullott

Ozony Dének, a szobormű alkotója idegesen feszengett a helyén, a szobor talapzatánál. A mellén szinte érezte már a „Svatoopluk rend” lovag-keresztjének a közepét. A magas miniszterium, bár halvány sejtelmük sem volt a művészetek esztétikájáról, a mi alól a kultusz-miniszter Ó exellenciájára sem volt kivétel, — műértő szemmel vizsgálta VIII. István márvány alakját. Megelégedetten bólogattak. Szeretreméltó mosolyokat bocsátva Ozony Dének felé, a ki mindegyik obligát mosolyra könnyed meghajlással felelt, a mennyire már ezt vaskos dereka megengedte.

Egetverő éljenzés bődült fel egyszerre, abból a pár ezer torokból, melyeknek gazdái lokális érzelmeik hatása alatt képesek voltak

I. Ferenc József a Bódeni tó partján. Vilmos württembergi király (1) és gr. Zeppelin (2) várják királyunkat.

I. Ferenc József a Bódeni tó partján. A királyt Friedrichshafenben üdvözlők.

gyümölcsre. A feje és a szíve 26 éves korában is tele volt a legképtelenebb vágyak chaoszával.

A természet jobban gyűlöli a szabályokat a „New-York” kávéházi borzas titánnál is. Bolondos, áprilisi jó kedvében gyurhatta a Karsay lelkét.

Hogy azon az abszintmámoru, tavaszi napon mi volt az oka Karsay szomorúságának? A csillagok után beleszeretett a napba: XIII. László Ő Felségének bájos leányába, Antoinette kir. herczegnőbe.

Egy szoborleplezése alkalmával történt A dicsőségesen megboldogult VIII. Istvánnak emelt emlékei a hálás utókor. Annak a VIII. Istvánnak, a kinek halhatatlan érdemei közül elegendő egynek a felemlítése is: ő adományozott a lazaczi nagy tűzvész hajléktalanul maradt áldozatainak 50 koronát legmagasabb házi pénztárából.

órakhosszat tiportatni a lábaikat s a kik úgy gondolkodtak, hogy a királyhűség oltárára legalábbis egy-két oldalbordájukat kell felrakni alattvalói hódolatuk kifejezéséül

A lelkesültség a forrpontra hágott, a mikor az udvari fogatból kilebbent Antoinette, a kit a fővárosi lapok az „Uralkodóház napja”, chrisanthemje, „napsugár herczegnő”, „a dinasztia diadémje” és hasonló epitetonokkal emlegették. Hát szó sincs róla, bájos bakfis (pardon e fenségsértésért) volt Antoinette. Rózsás arc, nevető szemek, az ajkak körül öntudatos gödröcskék. Vegyük még hozzá, hogy a közönséges polgári halandók csak a fenség szó rózsaszín szemüvegén keresztül néztek e nyulánk termetű bájos lányra, kinek az ajka olyan volt, mint egy hóra hullott vércsep, a szemeiben pedig ezer ördög ficzánkolt. Nem csoda, hogy égi jelenségnek tartották

(én már kimondom) e kívánatos földi teremtést.

Hát szegény Karsay, a ki ott szorongott a királyi pár számára emelt, vörös bársonnyal bevont baldachin közelében, melynek homlokzatán a császármadár libgett a pakfontból való, fekete festett szárnyait. Ő szegény egészen oda volt. Lelkének minden idült romantícismusa ujult erővel buzogott fel. Oly mereven bámult a hercegnőre, mint az ájulásból ébredő.

A baldachinig huzott vörös szőnyegen tipegtek tova Antoinette formás, apró, fehér selyemcipőbe bujtatott lábacska. Karsay majd kinézte a lelkét s erős kísértés fogta el, hogy oda rohanjon s leboruljon a lábai elé. Előre nyomakodott mint a mágnestől vonzott vas. Már az első sorban állt . . . a szeméi deliriosus tűzben égtek . . . És ekkor ő fensége Antoinette, kir. hercegnő legmagasabb és legkisebb lábai megbotlottak a szőnyegen . . .

A mi azután történt, arra mint egy álomra emlékezett vissza Karsay. Oda ugrott és átölelte Antoinettet egy bukástól mentette meg. A pillanat alatt történő esemény többi részlete egybefolyt az emlékezetében.

A másnap lapok megemlékeztek az eseményről. Karsay megvette az összes lapokat. Egy egész napot töltött a szobájában, szerte szórt újságlapok között. Gyerekes örömmel látta párosítva a nevével: Antoinette Grünebourg — Karsay Imre. És bizony Karsay nem átalotta leírni, vagy 100-szor Antoinette, Imre. Boldog mosoly lebegett az arcán. Hm, — gondolta magában, nem is hangzik olyan rosszul: Karsay Imréné, Grünebourg Antoinette Ó Fensége. Szegény Karsay. Belekerült a véletlenek özönébe. Egy királyi hercegnőt tartott egy pillanatig a karjai között. Az ő neve mellett olvasta a saját nevét. Csoda-e hát, hogy becsipett fellengző vágyainak a szeszétől, tán jobban, mintha Veuve Cliquot-val öblögette volna a torka szikkadt földjét.

Azt mondja Balzac: „a szenvedésnek

nagy emlékező tehetsége van“. Én azt hiszem a gyönyörnek még nagyobb. Karsay a divánon heverészve, sűrű füstgomolyokba burkolódzva olyan álmokat álmodott ébren, a melyekre talán a legelkeseredettebb opiumszívó és hasisevő lelt volna képes legbódultabb álmában.

Zürzavaros képekben ujult fel a képzeletében az egész. A karsu, bájos, piros arcú leány. A miniszterek. A szobor. A piros szőnyeg, életének ez a vörös fonala. Azután a bukás, a mely őt az égig emelte. Majd a fejletlen zavar, az elképedés. S az egészről mint mosolygó nap emelkedett ki Antoinette arczcskája.

Karsaynak egészen megnyult az arca attól a gyönyörteljes martiriumságtól, a melylyel magát gyötörte. A bankban, a hol az eset óta bizonyos tiszteletnek örvendett, a társai irigykedve néztek rá. Szerencsés ember, — sóhajtották chórushban. Elvégre is nem mindennapi dolog egy főhercegnőt tartani a karjaink között. Pikáns történetek röpködtek a levegőben. A képzelődések lavinává hatalmasodtak, s voltak olyanok, a kik határozottan állították, hogy Antoinette felkereste a lakásán Karsayt egy udvarhölgy kíséretében, a ki tiszteletteljes diskreccióval várt az előszobában, míg Antoinette Ó Fensége a legleplezetlenebb hálával tolmácsolta Karsaynak az érzelmeit. A kósza Fama kőzcsos hajú rikkancsa telekürtölte a bank helyiséget a fenséges idyll részleteivel.

Karsay a faggatások keresztjében állott.

Néha már annyira zavarba jött, hogy maga sem tudta, mi igaz a dologból.

Annyi tényleg igaz volt, hogy várt . . . várt, de hogy mire, azt alig tudta volna megmondani. Élt ugyan a lelkében valami kialakulatlan, vérszegény remény. Hátha. Ó Fensége elvégre is megköszönhetné a segítségét, a mi nélkül, ki tudja, talán más karjaiba hullott volna.

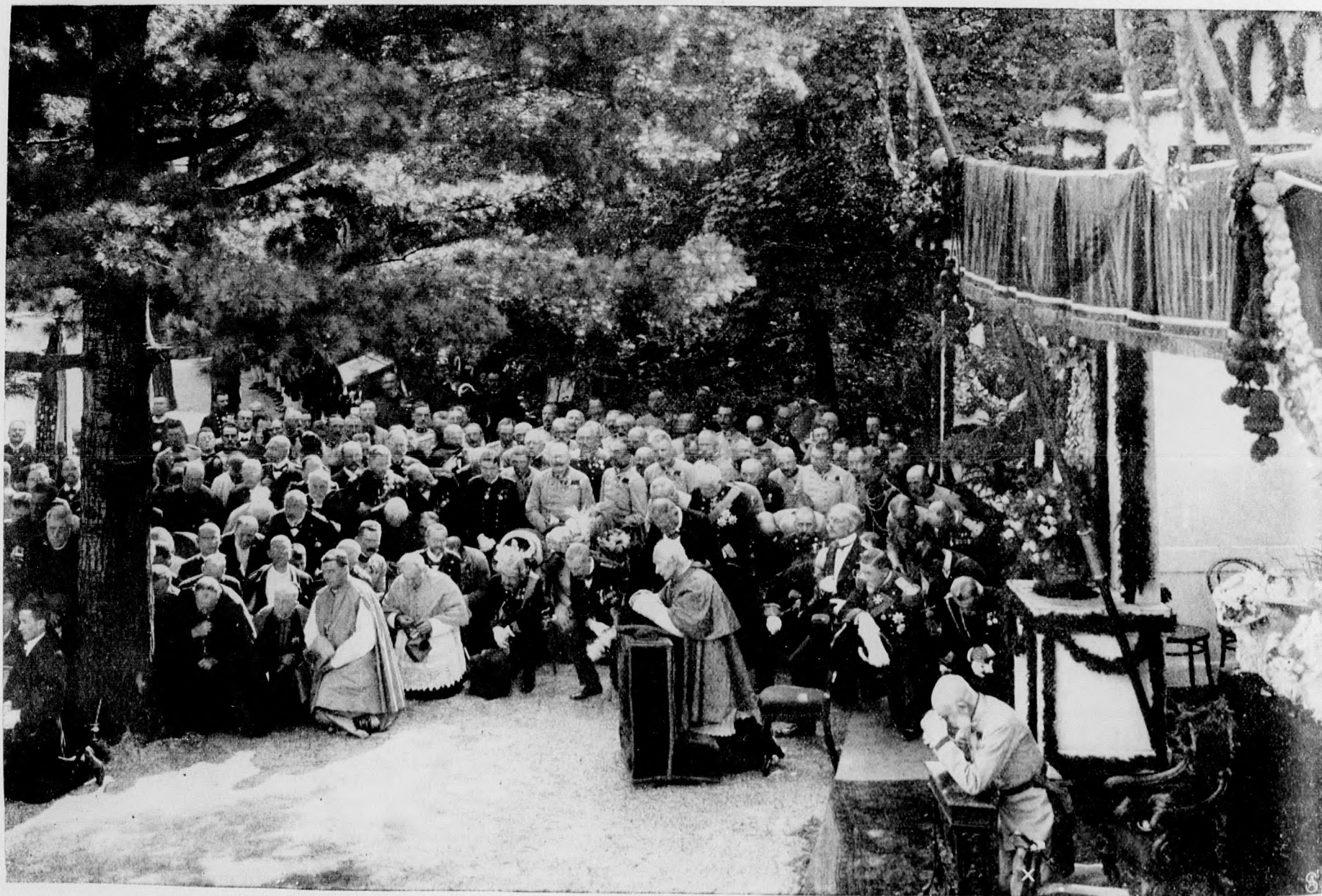
Vannak pillanatok az életben, mikor a

legprózaibb hajlandósága ember is szárnyra kap s öntudatlanul poéta lesz.

Karsay a legkábítóbb tervekkel foglalkozott arra az esetre, ha eltalálna jönni hozzá Antoinette. Először is, gondolta, a szobám kell rendbe hozni. Vásárolt egy kasírozott pálmát, egy pár cserép virágot. Express levelet menesztett haza az apjának, a ki szerény fizetésű hivatalnok volt.

Kedves apám, — írta — történeti pillanatok előtt állok. Bizonyára értesültél a lapokból az esetről. Ki tudja, mi történhetik már a közeli percekben (megtoldotta egy-két felkiáltó és kérdő jellel). Szükségem van pénzre. A szobám rettenetes. A zsupori háziasszonyomnak hiába könyörögtem, hogy akasszon fel valami más függönyt; inkább magát akasztaná fel. Kérem, tegyen terítőt az asztalra. Hiába. Azt hiszem van odahaza a lányoknak egy-két virágvázájuk. Kérd meg őket, engedjék át nekem. A legközelebbi születésnapokra majd visszaküldöm. Küldjétek egy szép csipkefüggönyt is és a megboldogult nagyatyám karos-zékkét is, majd újra huzatom. Ezekre a rozoga nádszékekre nem ültethetem Ó Fenséget.

Naphosszat álmodozott s azon törte a fejét, mit mondjon Antoinetennek, mikor belép hozzá. A találkozást így képzelte Karsay. Az ajtón kopognak. Ő felugrik a nagyapja karos-zékéből s az asztalra dobja a kezében tartogatott könyvet (de úgy, hogy az arany círadás czimlapja jó szembetűnő legyen) „A Grünebourg dinastia multja, jelen és jövője“ című diszmunkát (60 korona). Tehát ő fensége kopog, azaz, pardon, hol jár az eszem, az udvarhölgy kopog, ő fensége csak jön. Az udvarhölgy az előszobában marad. (Aha, ezt már a gonosznyelvű fama hatása alatt gondolta ki Karsay) Ó Fensége tehát jön, körülnéz és szól: Kedves Karsay, (Karsay még a gondolatára is elpirult annak, hogy az Ó ajkáról fogja hallani a nevével) igazán nagyon szép volt magától, hogy nem törődve a veszélyekkel (óh hiszen

A tiroli fölkelés százados ünnepélyéhez. Az Innsbruck melletti Isel-hegyen, Hofer András győzelme színhelyén, ünnepélyes tábori misét tartottak, melyen I. Ferenc József (X) ájtatos imába merülve vett részt.

Peary Ról
Északi sa

veszély
— bár k
ekkor ké
kezeit, a
millet a
jellemzi

Aztá

— C

a ki a m
vakulva.
Fensége
halmozni
menthetr
minden
minden
a másod
percben
ném azt.
érhet a r

Kars
sége elé
szemei b
könnyek

Megenge

Ó h

barátság

A t

de szent

Idők

a fauteu

Antoinett

egyre job

beszédet

gönyt ha

pálma p

papiros

bájában,

bában m

Siri

zonyára

tavaszi r

saynak, a

ben. A m

totta, me

más, mik

II.

A néptömeg lassanként áttörhetlen falanxxá tömörült az uttest két oldalán. A rendezők el-el incselkedtek egy-egy csinos menyecskével s megcsipkedték a kimenőjük élvező cseléd lányok arcát. Néhány sivaikodó gyereket tova penderítettek, egy két renitens polgárt, a ki a rendőri tekintélyt nem volt hajlandó eléggé tisztelni, káromkodással fűszerezett, méltóságos hanghordozással leczkértette meg s felszólították őket, hogy ne provokálják a rendőri erélt és közismert tapéntatot, a melyek nyomán tudvalevőleg nem rózsák fakadnak, hanem vérserked s gazdátlan orr és fül darabok sóvárognak a régi, szép idők után, a mikor még oly édes, szerves összefüggésben éltek elszakadt testvéreikkel.

XIII. László Ő Felségét várták A tömegizgalom lecsillapítására már-már kevésnek mutatkozott a rendőrség, pedig a gyalogos és lovas rendőrökön kívül még minden 10 emberre esett egy detektív, (a szó szoros értelmében). A tömeg izgatott kíváncsisága, ez a naiv fővárosi erény, mely oly éldelegve tud elnézni egy villamos által elgázolt, sivaikodó, szegény ebet s órákig el tud gyönyörködni egy plakát ragasztásban s majdnem szétszedi tekintetével a plakátragasztót, a plakátot, a falat, már közel állott ahoz, hogy áttörve a rendőri kordont, az egymás testén való átgázolással elégtse ki lelke molochját.

Végre a távolban feltűnik egy mozgó pont. Az udvari fogat. Mint egy óriás kígyó teste rándult meg a járdán szorongó, egybefonódó embertömeg. Elvész az enyém, tied fogalma. Az emberek egymás hátgerinczén törnek a magasba. Asszonyok ájulnak, gyermekek születnek és halnak. A detektívek nagy buzgalmukban már egymásra gyanakszanak. A rendőrök lojalis zavarukban hol kirántják a kardjukat, hol bedugják a kardhüvelybe, vagy egy szerencsétlen polgár oldalába. De ki tudná ebben az alvilági zavarban megkülönböztetni a kardhüvelyt a bordák közöttől. Az egész utca olyan, mint egy vihartól korbácsolt tenger s hogy az iluzió teljes legyen, zsebtolvajok halásznak a zavarosban.

Mikor az udvari fogat a Grünebourg sétány sarkához ért, egy fél kabát maradt egy rendőr kezében. A kabát a Karsayé volt, a ki fél kabáttal, de egész halálra szántan dobta magát az elé az udvari fogat elé, melyber Antoinette ült felséges mamájával.

III.

A „Szent Nepomuk“ kórház kórtermében az orvosok, apácák, ápolók érdeklődve csoportosultak a tudós főorvos köré, kinek tudományánál csak a szakála volt tekintélyesebb.

Az északi sark fölfedezéséhez.
Peary Róbert a híres sarkutazó, aki szintén eljutott az Északi sarkhoz s a fölfedezés dicsőségét a maga számára követeli.

veszély nem volt, — szontyolodott el Karsay — bár lelt volna) sietett a megmentésemre. És ekkor kedvesen nyújtja felé hőszinü, kicsiny kezeit, ajkán pedig ott fog lebegni a mosoly mellett az a fenséges vonás, a mely annyira jellemzi a Grünebourg dinastiát.

Aztán jön ő:

— Oh, Fenség, ugy érzem magam, mint a ki a napba néz, elkábultan, fényittasan, megvakulva. Elszédít az a végtelen kegy, melylyel Fenségéd idejövetele által, csekélységemet elhalmozni kegyeskedik. Oh, Fenség, bár megmenethetném sugaras életét a vérem hullásával minden héten, minden nap, minden órában, minden perczen. (Szép mérsékletre vall, hogy a másodperczenek elhagyta). Oh, Fenség, ha e perczen kellene meghalnom, nyugodtan tenném azt. Nagyobb gyönyör és üdvösség nem érhet a mainál.

Karsay programja szerint erre Ő Fensége elérzékenyül, a könnyek apró gyöngyszemei bugyannak ki a szeméből s így szól a könnyek fátyolán át mosolyogva:

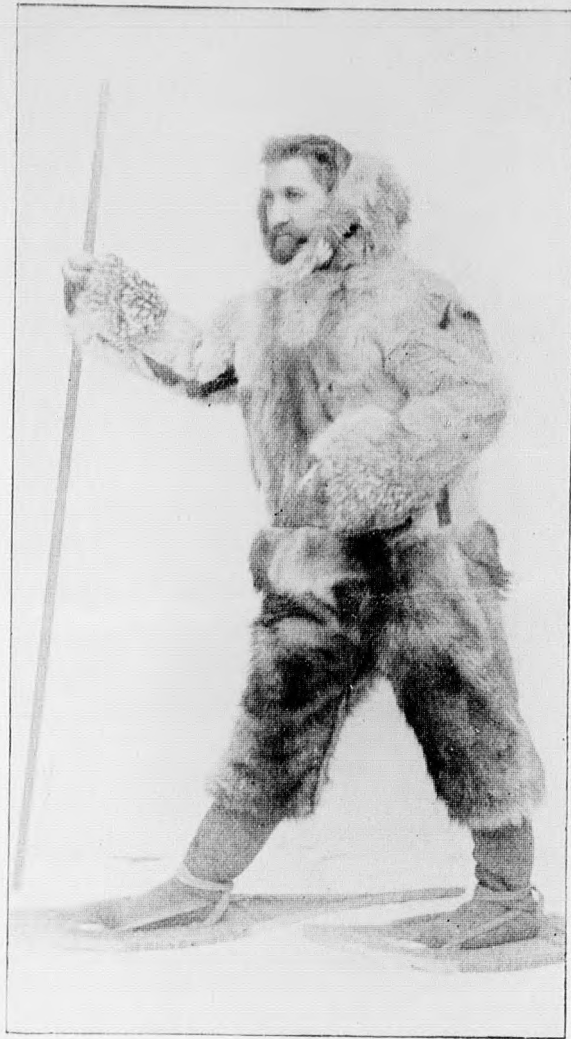
— Mily nemes lelke van magának Karsay! Megengedem, hogy megcsókoljon.

Ő hodolatteljes tisztelettel, de eleget tesz e barátságos felhívásnak.

A többit már nem is merte elképzelni, de szentül hitte, hogy lesz.

Időközben megjöttek a vázák, a függöny, a fauteuil a pénz, minden, csak Ő Fensége Antoinette kir. hercegnő nem. Karsay álmái egyre jobban összezugsorodtak. Az üdvözlő beszédet lassan elfeledte. A vázákat, a függönyt haza küldte. A virágjai elfonnyadtak, a pálma pedig a sarokban zizegett szomorúan papiros leveleit. Karsay oly érzéssel ült a szobájában, mintha temetés után a halottas szobában merengene el kedves halottjáról.

Siri hanagulatok gyötörték s belátják bizonyára önök is, hogy azon az említett szép tavaszi napon elég oka volt szomorkodni Karsaynak, a ki kriptái hidegséget érzett a szívében. A nyüzsgés, az ujongó jókedv bosszantotta, mert nem tudta megérteni, hogy örülhet más, mikor ő szívesen meghalna.

Az északi sark fölfedezéséhez.
Dr. Cook F. A., az amerikai kutató, aki már több ízben vett részt sarkvidéki expedíciókban, e napokban tért vissza az Északi sarkról, melyet állítólag sikerült fölfedeznie.

— Uraim — szólt — tehát, rend, tisztaság, miként azt már annyiszor hangsúlyoztam. A 7-es, 13-as, 21-es számú betegeket be kell szállítani Göröcsövy orvos ur szobájába. Ennek a három megátalkodott betegnek nem akar javulni az állapota. Ő kir. felségének nem tállhatjuk fel ezeket a szánalmas vázakat. Fektesse nek le helyettök három ápolót.

A főorvos ur sikerült ötletének hajlongva, elismerően és kórusban kacagtak.

— Még egyszer uraim, rend és tisztaság. Most 10 óra van, — szólt óráját elővéve — 12 órakor itt lesznek a felséges vendégek, Ap-

Az északi sark fölfedezéséhez.
Cook (1) Kopenhágába érkezik, Keresztély dán trónörökös (2) fogadja.

A tiszadobi Andrassy-szobor, melyet id. gróf Andrassy Gyula emlékére emeltek s e héten nagy ünnepek közt leplezték le.

ropos — mondá távozáskor — Karsayt értesítsék, hogy ő felsége volt kegyes állapota iránt érdeklődni. Derék fickó, ha ki nem törli a lábát, elesünk ettől a megtiszteltetéstől.

Karsay ott feküdt összepolyázott, sinek közé szorított lábbal a kórágyon. Szomorú mosoly rebbent át az arcán, mikor meghallotta az ujságot. Most és itt, gondolta sóhajtván. Nem így képzelte ő el ezt a találkozást. De a vére már azért újra forrt. S újra belopózott szívébe az a bolondos álom, melyet ugylátszik egész életén át sem tud kidöngölni a szeméből.

Hát bizony a nagy jelenet nem úgy folyt le, a mint álmodta. Eudoxia, anyakirálynő ő felsége szemére tett lorgneltjével kíváncsian nézett Karsayra s úgy vizsgálta, mint valami érdekes állatpéldányt. A hajlongó főorvos biztosította ő felségét, hogy az egész baj nem olyan nagy. — Egyszerű csonttörés és zuzódások — Felség, — néhány hét alatt teljesen rendbejön.

Antoinette pedig, kiről le sem vette a szemét Karsay, ajkbiggyesztve szól: — Micsoda meggondolatlanság, ép akkor futni keresztül az uton, mikor a kocsí odarobog.

A mint látják, kissé különbözött ez a néhány gunyos szó attól a csevegéstől, a melyet Karsay színes fantáziája adott a szájába.

Elfacsarodott a szíve Antoinette szavaira. Ő az életét akarta eldobni érte s Antoinette azt hiszi, hogy meggondolatlanságból történt. Szerette volna elkiáltani magát: — Hiszen ér-

ted tettem! De csak annyit tudott kinyögni: — Oh fenség, oh felség! — Ezt dadogta felváltva s úgy érezte magát, mintha egy magas toronyból dobták volna egy pocsolyába.

Eudoxia és Antoinette még a többi ágyakhoz is odamentek. Egy betegre rámutatva megkérdezte Eudoxia királynő:

— Ez is beteg?

— Igenis, felség. Itt mind betegek vannak.

— Érdekes, — szólt Eudoxia.

Ezzel az epizóddal véget ért a látogatás és Eudoxia dinasztikus szokás szerint nagyon meg volt elégedve.

Szegény Karsay, hogy még egyszer láthassa Antoinettet, hátra fordult az ajtó felé. Éles, hasogató fájdalom nyilalt a lábába. Elsikoltotta magát. Az apáca odasietett hozzá és részvételesen korholta.

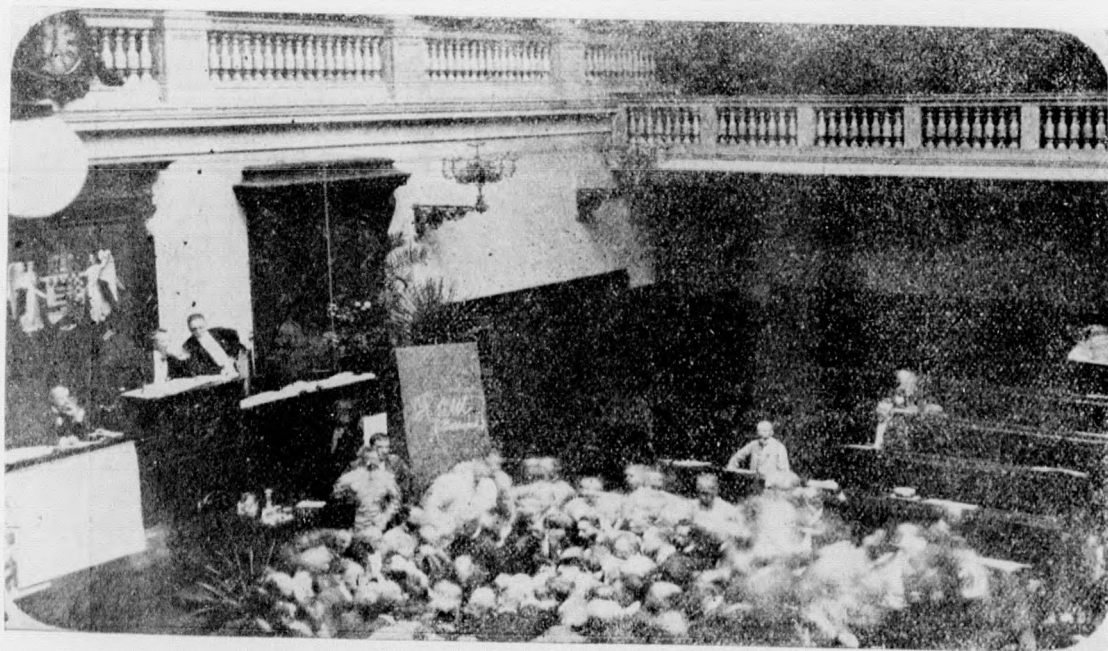
Karsay csak most látta, hogy mily szép fehér bőre van annak a bánatos szemű kis ápolónőnek. S milyen lágy, behizelgő a hangja. Hosszasan nézett az arcába, úgy hogy a leány

Dr. Okolicsányi Kuthi Dezső, az ismert kitűnő tudóvesz specialista, aki nyolc évig állt a budakeszi Erzsébet-királyné-szanatorium élén, mely állásától e napokban vált meg, hogy magánorvosi gyakorlatát folytassa.

Roghi, az elfogott marokkói trónkövetelő, a város kapujában felállított ketrechen.

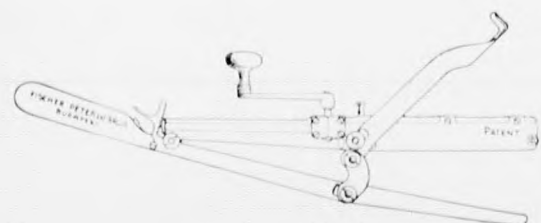

Hülli Hümér a budapesti tudomány-egyetem tanára a régi képviselethez üléstermében az orvosi kongresszus tagjainak bemutatja a gyomorvarráshoz feltalált gépszerű készüléket

az égő lázas tekintet elől zavartan fordult félre.

Karsay szeme felcsillant. Az a javíthatatlan, büntetett előéletű husdarab a mellében újra ketyegett.

S a mennyire én ismerem Karsayt, a szobalány, a szakácsnő, a primadonna, az unokahuga, a nagynénje és Antoinette ő felségénő álló szerelmi láncsor egy szemmel bővülőben volt.

Gyomorvarró készülék.

Ódon templom.

Amott, a fenyves mélyen
Egy réges-régi templom áll,
Bevonta halvány ködbe
Az alkonytáji árnyék.
Fala meghámlott már egészen,
Benn méla bánat, csend, homály,
Bús áhitat honol örökre.
Ott künn a régi szellő jár még.

Egykor e csöndes szentegyházban,
— Emlékszel rá szelid szerelmem? —
Ahol az oltár előtt egy ócska zsámoly,
Egy ifju s lánya térdepeltek.
Szent pap lépett elő most ócska díszruhában,
S beszélget velök ős egyházi nyelven,
Ott fenn, egy rozzant, régi orgonából
Néhány bus akkord vonaglott, kesergett.

És d jóshangu indulózene
Kisérté őket messze a világba.
Gondoktól kábult a férjnek a feje,
Tövisből vérzett az asszonyka lába;
Vad mélységek fölött vitt utjok el,
Agyuk szédült a mélybe nézve:
Jer, jer, a szellő tulnan fényt lehel,
Jer, jer a melegebb, kiesb vidékre!

S a bus-kietlen, zordon ösvényen
Végig csordult a küzködőknek vére.
Mindegy. Az élet ez. Az ifju pár megyen,
Amíg a sejtve érzett tájhoz ére.
. . . Az ég derült, a déli Nap heve
Perzsel. A küzdő pár ott áll magába,
Mosolyogva néz a vad örvényre le
S a fenyves bércek ócska templomára.

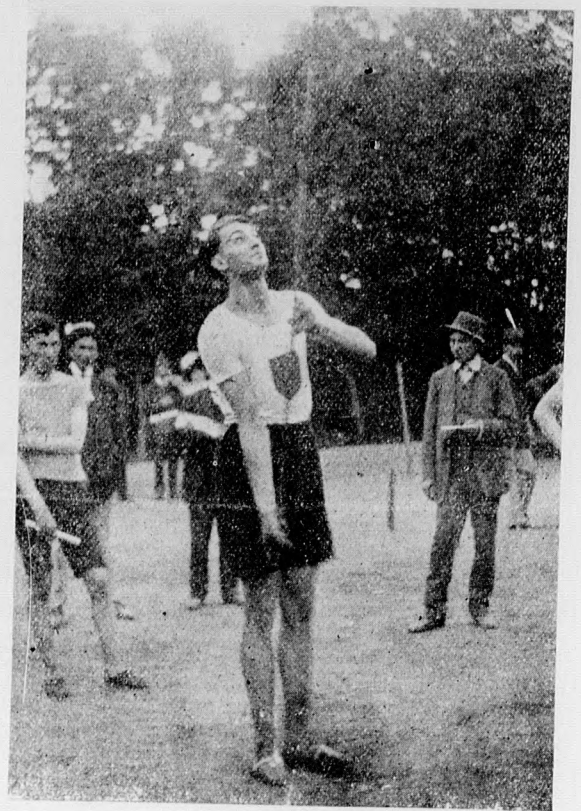
Köveskúti Jenő.

Trubetzkoi hercegnő kedvenc farkasával sétál a Bois de Boulogneban.

Jankovich István helyből távolugrása.

Ifj. Szabó Sándor felvétele.

Mudin Imre MAC. gerelydobása.

Egy bün.

— Foglaljon helyet, orvos ur és boesásson meg, hogy megvárattam . . .

Az orvos vállat vont, mint aki nem tartja méltónak önmagát erre az udvarias fogadtatásra.

A rendőrbiztos széles íróasztala mögé ült és udvariasan kérdezte:

— Miben lehetek a rendelkezésére, orvos ur?

Remegő hangon, halkán felelte ez:

— Azért jöttem, hogy megkérjem: tartóztasson le . . .

A rendőrbiztos bámulva nézett fel. Most vette csak észre, hogy ez a vézna fiatal emberke, aki szürke kabátjában előtte áll s akit ő évek óta tisztességes, dolgozó orvosnak ismert, halottsapadt arccal s egész testében reszketve támaszkodik az íróasztalához.

— Igen, igen — ismételte az orvos — tartóztasson le.

Hanem maga is látva, hogy különös szavait bővebben kell megmagyaráznia, így folytatta:

— Mint ön is tudja, két év óta ebben a kerületben telepedtem le. Azt hiszem, mindenki tisztességes embernek ismer. Mindenkor híven teljesítettem kötelességemet és sohasem üzérkedtem sem a fáradtsággal, sem az idővel. Hanem azt ön nem tudja, mit takar ez a látszat. Hogy megérthessen, vissza kell térnem korábbi időre.

Tizennégy éves voltam, mikor atyám meg-

halt; ő is orvos volt, de a tudománya csak szerény megélhetést tudott nyújtani neki. Vagyont nem hagyott maga után s anyám kevés megta- karított pénzéből bizony nehezen nevelhetett fel engem s nekem már igen korán kellett kereset után látnom. Az orvosi pályára igyekeztem én is és huszonöt éves koromban jutottam az ok- levelemhez. Szép dolog az, ha az embernek ti- tulusa van; — de ahhoz pénz is szükséges!

Mindazonáltal nem esüggedtem. Hitelre be- rendeztem szerény rendelőmet a lakásban, a melyet béreltem. Ekkor kerültem az ön kerüle- tbe.

Az illúzióimat azonban hamar széttepte az élet. Az első félév elmulta után már beállott ná- lam a nyomor. Szegény anyám és az én szá- momra keserves napok következtek. Iszonyu a nyomor olyan embereknél, akiknek nem szabad hangosan panaszkodni. Két-három betegem el- maradt, mert számlát küldtem nekik. . . Látja, kérem, kétnapi éhség után eszembe jutott, hogy száz frank követelése van, tehát követeltem. Erre ők sértődötten elhagytak. Vigasztaltam magam, hogy majd csak jobb napokra virra- dünk. Hanem ezek a jobb napok nem akartak elkövetkezni. Az adósságok azonban nöttön- nőttek, a lakbérnegyed sietve közeledett s a zsebeimben üresség . . . Hogy utolsó falatomat édes anyámtól ne legyek kénytelen elvenni, csak délután tértem haza, azt mondva, valame- lyik barátomnál ebédeltem . . . Higyje el, uram, az öngyilkosság gondolata fészkelődött agya- ma. De voltak napok, amelyeken a szénre szük- séges hat garasom is hiányzott.

A Magyar Történelmi Társulat lipótvármegyei vándorgyűlésének tagjai. A padon ülnek: dr. Palugyay Móric főispán, gróf Teleky Géza elnök és herceg Odescalchi Artúr. Tőle jobbra dr. Borovszky Samu titkár.

A csepeli robbanás áldozatainak temetése: A gyászistentisztelet.

Kétségbeesett helyzetem kellő közepén történt aztán, hogy egy éjjel esengetyűm szavára riadtam fel. Kezdő orvosnak kell lennie annak, aki meg tudja érteni, mennyi öröm van az ilyen cijeli csengőszóban!

Sietve felöltöztem és a beteghez mentem, aki hivatott. Az ágya körül a felesége, két gyermeke és a bonne sürgölődtek ijedten. Azonnal tisztában voltam az állapotával; bélesavarodás esete volt. Kijelentettem, hogy operáció szükséges.

A szomorú asszony sírva kérdezte:

— Mikor kell megoperálni?

— Minél előbb. . . holnap korán reggel.

Ebben a pillanatban egy ötlet fészkelődött a gondolataim közé. Az „operáció” szó lázasan visszhangzott a fülemben.

Körülnéztem a szobában. Elegáns, drága berendezése mutatta, hogy gazdag emberek lakják. Első szándékom az volt, hogy így szóljak az asszonynak:

— Hivasson tanárt.

Hanem a mondat megakadt az ajkaimon; magamban így beszéltem:

— Mit akarsz? ha tanárt hívatasz, az teszi zsebre a 20–30 aranyat, míg te hitvány tíz frankot kapsz az éjszakai látogatásért. . . Miért nem akarod magad elnyerni az aranyakat? szegény ördög vagy, több szükséged van rá. . . És orvos vagy? orvos, ott az okleveled. Végezd magad a műtétet.

Kétségbeesetten küzdöttem magamban.

— Nem, nem. . . megölném a szerencsétlent. . . nem szabad megtennem.

Hanem a belső hang egyre nógatott:

— Tedd meg, hiszen az okvetlen megengedj! Mi takarsz? ennyi pénzt hónapok alatt sem szeresz. . . két hét múlva a házigazdád kitesz a lakásból, mert nem fizetsz.

Halkan, szinte remegve mondtam a kétségbeesetten várakozó asszonynak:

— Holnap reggel elővök és megoperálom a férjét.

Ha a család a legesekélyebb ellenvetést tette volna, bizonyára siettem volna visszavonni ajánlatomat. Alighogy kimondtam, szinte kívántam, hogy ők ajánljanak tanárt. Nem szóltak semmit. Bizalmat ébresztettem bennük irántam. . . másnapra várnak, felelték.

Amikor hazamentem, lázas fejemet két kezembe tettem.

— De hisz ez örület! — kiáltottam magamban. Nem szabad megtenned. Megölnöd a szerencsétlent. . . Nem, nem; pénzért, hitvány pénzért! soha! . . .

Egy másik hang azonban gnyosan igyekezett csillapítani:

— Ostoba. . . gyáva! . . . mért ne tennéd meg, hisz orvos vagy.

Aztán, mint rossz diák, aki egy órával a vizsga előtt esik neki a könyvének — előkerestem a könyveimet s lapozgattam bennök, tanultam, olvastam, bámultam a rajzokat, a sorokat, óráig ott görnyedtem s úgy éreztem, mintha mindazt, amit tanultam azelőtt, elfeledtem volna; mintha semmire sem emlékeznék abból, amit öt esztendőn át az egyetemen tanultam.

Reggel nyolc órakor magamhoz vettem a műszereimet, amelyek még megmaradtak a felszereléseimből — amelyeket még nem adtam el a nyomor napiain. Utközben egy kollegától kloroformot kértem, aztán a beteghez siettem.

Az előkészületek alatt visszanyertem a hidegvéremet. Az asztalt elkészítettem; úgy amennyire sterilizáltam a műszereimet. Végre hozzáfogtam a műtéthez.

Az első metszésnél elborult előttem a világ. Rémülettel elegy gyávaság vett erőt rajtam. Tudtam, éreztem, hogy bünt követek el, igyekeztem nyugodt maradni. . . de remegő ke-

zeim mutatták, hogy kevésbé voltam ura önmagamnak. A fülemben egyre zugott egy belső hang, amely azt kiáltotta, hogy gyilkolok. . .

Amikor betegemet a műtét befejezte után visszafektettem az ágyába és távozni készültem, a felesége borítékban átadta a tiszteletdíjamat. Tíz darab száz frankos volt. Az örömlakábított. Szerettem volna ujongani. Hanem az az öröm hasonló volt ahhoz az örömhöz, amelyet a bandita érez, aki véres bünténye után összeharásolja a rablott értékeket.

Az operáltam még két napig élt. Óráról-órára látnom kellett a büntényem fejleményét. Kímendhatatlan sokat szenvedtem.

Amikor minden véget ért, a halott hozzátartozói még szemrehányást sem tettek nekem. Ha mélták volna! . . .

De én nem bírom tovább. Itt van, uram, a tíz darab száz frankos. Képtelen voltam hozzányulni. Égeti a kezemet, a lelkemet ez a büntdíj. . . Vegye át, vegye el tőlem. És tartóztasson le.

A törvény ugyan nem vádolhat azzal, hogy jogtalanul használtam a kést; én azonban tudom, hogy öltem. Még pedig szándékosan öltem! . . . Tartóztasson le uram.

Maurice Level.

Hat szem többet lát.

Irta: BALLA MARCEL.

Történetem azon naptól fogva kezdődik, a mely napon a legmagyarabb ember, (ki egyszerűs mind a legelső) a király, szentesíté a polgári házasság magasztos §-ait.

Egy megnevezhetetlen sejtalem azt sugta akkor, hogy bizonyos bársonyszék, (mely magas és fényes,) gazdát cserél a Felsőg ténye következtében; de tudva azt, hogy Málakiás óta a prófétákat miniszteri ajánlás nélkül is el szokták látni ékes címeikkel, hát elhallgattam sejtalem: be fog az ugy is teljesedni! A mi meg is történt néhány hét letelte után. De már arról halvány fogalmam se volt, mi lesz velem csak két nap múlva is? Ma már tudom s bár szegény ilyesmivel dicsekedni tudorságot elnyert embernek, azért mégis elmondom egy némely nagyságos kisasszony mulattatására.

Sokan azt se tudják rólam, hogy a nv. . . i törvényeséknél mint II. aljegyző vizsgálok a pereket — szemüvegen: így nem csoda, ha rövidlátó lévén, egy más, rózsás életéről kezdtem álmodozni, a melyet kis aranyos feleség oldala mellett volna gyönyörűség eltölteni. Egészen megarátkoztam a nő élettel, melytől irtóztam, a míg nem gyöngültek a szemeim. Pedig éppen ekkor kell a jó szem! Jól tudom (voltam én is házibarád), éppen azért biztam sorsomat egy jó barátomra.

— Édes Ferikém — szóltam át íróasztalom mellől egy nap hozzá a hivatalban — ajánlj nekem valami jó családból való csinos leányt, a kivel még csinosabb főlőslég is járulna. Tudod, pénzügyeim most csühül állnak, a mióta öregem „szabadlábra” helyezett, mert sokba került a legényélet, csupán a magunk keresetére lévén szorítottatva.

Barátom lecsapta örömeiben a tollat azon iratsomókra, melyek előtte heverték. Felugrott s hatalmasan szorongatta kezeimet.

— Te megházasodol? Pompás. Épen tudok ajánlani egyet: Füzessy Eszmeraldát. Barátom, ez a leány nagyságos kisasszony! Van körülbelül ezer hold földje, a szabolcsi kastély a hozzátartozó erdősséggel, ötven hold pagonnyal az övé! O egyetlen örökös!! Ezt jól jegyezd meg.

— S milyen ő, szép e, jó-e?

— A minő legtöbb van a világon. No bizony, akkor még nagy igényeid vannak, ha annyi gazdagsága mellett még azt kívánod, hogy szép s jó legyen. . . Szeszélyes, de azért soh'sem ájult el — megszokásból!

— És én érzem, hogy megszerettem Eszmeraldát látatlanul. Szívem vágyódott utána. Képzeltben elrepült, hogy megkérjem kezét. Ábrándoztam róla s olyan jól esett ez nekem.

— Ó ugye, Ferikém, már felserdült kisasszony? Nem régen került ki a nevelőnő alól?

A csepeli robbanás áldozatainak temetése: Viszik a koporsókat.

Kényelmetlennek találja még hosszú ruháját?
— kérdezősködtem félig ébredve.

Unatkozni látszott ártatlan kérdéseimen.

— Igen, ő felserdült kisasszony! Amí év-
számát illeti, hogy tájékozva légy, lehet ugy
XX. és még néhány éves. De ne ijedj meg,
egy nő so'sem öreg.

— Köszönöm barátom szíveségedet. El-
megyek hozzájuk, megkérem kezét: ez bo-
garam.

— Meddig is kell vonaton utaznom?

— Morotváig. Ott leszálsz, betérsz öre-
gemhez, s majd ő leszen szíves a négy pejt
hintóstul rendelkezésed alá bocsátani. Az a
négy pej ajánlani fog az Eszmeralda szivecs-
kéjének. Együttal átadod üdvözlőmet nekik,
mert Morotva és Szabolcs szomszédos falvak,
birtokaink határosak lévén, nagyon jól ismerjük
egymást. Utravalóul fogadod e két tanácsot:
hunyj szemet inkább, semmint két cvikkert
fégy orrodra egyszerre és minden tíz percben
csókolj kezét a mamának!

* * *

A Nyíry Feriék négylovas hintója megtette
a hatást a külső cselédségnél, megsüvegelek.
De a kastélyban már első fellépésemkor bakot
lőttem: a bejáró asszonynak mutattam be ma-
gam, csókoltam kezét, a ki a butorokat törül-
gette az előszobában. Csak azután világosított
fel tévedésem felől, mikor teljes odaajással
megeresztettem néhány előkelő bókot. Hálás
lett udvariasságomért, mert mielőtt kinyitotta
volna a társalgó terem ajtaját előttem, meg-
sugta, hogy a nagyságos asszony és nagyságos
kisasszony pereltek az imént és hogy a nagy-
ságos kisasszonynak jobban pereg a nyelve,
mint a nagyságos asszonynak.

— Hát kérem alásan, azon pereltek, hogy
nincs egy jó félórája, csergett a szarka az ab-
lak alatti akácán és a nagyságos asszony erre
azt találta mondani, hogy vendég jön, a nagy-
ságos kisasszony pedig szentül erősítette, hogy
nem jön. Hát kérem alásan, ilyen pereltek.

— Már mindegy, — gondolám — benne
vagyok, történnék, a minék történni kell.

— Beléptem. A nagyságos mama előzé-
keny. Eszmeralda eleinte bizonyos tartózkodás-
sal, hidegen társalgott velem, de aztán letette
a közöny álarját, lehettem szerencsés őt a
maga valódiságában kiismerni.

Ebédhez ültünk. A második fogásnál ki-
tártam szívem szándékát.

— Önagyságáék bizonyosan fognak emlé-
lékezni a biblia azon §§-aira, melyeken említés
van téve a paradicsomról. (Kapóra jött a pa-
radicsom-mártás.)

Eszmeralda telkacagott:

— Sohse tudtam, hogy a biblia §§-okból
áll.

Rögtön észbe kaptam. Furcsa is, ha egy
jogász járatlan a bibliában.

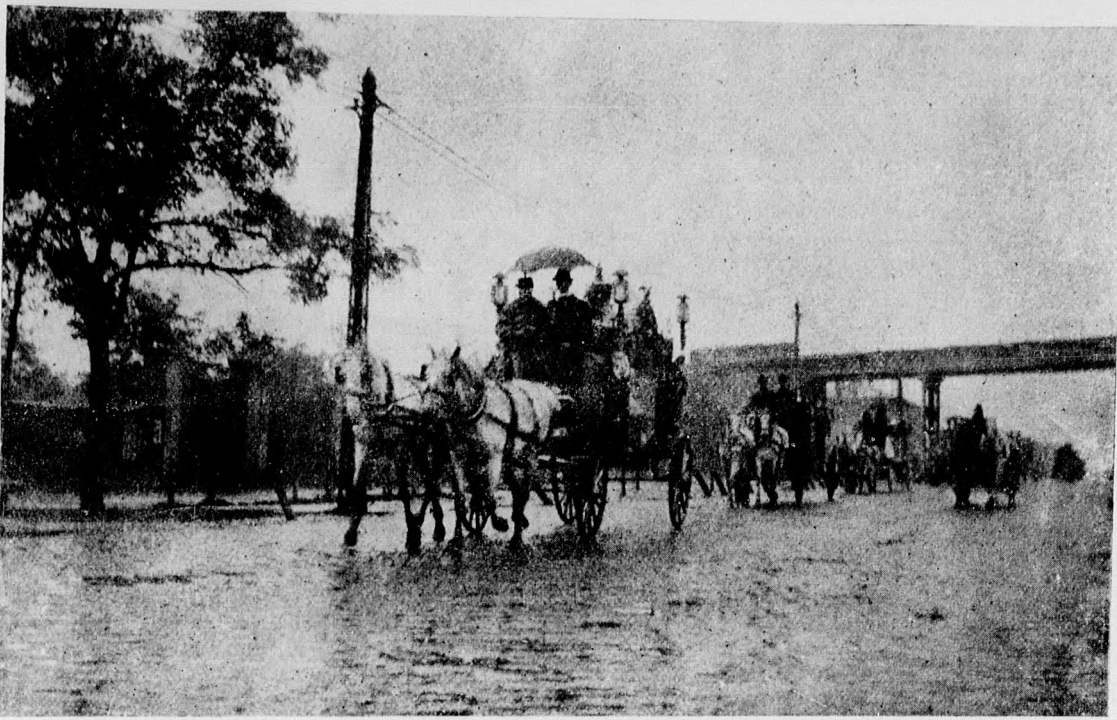
— Azon kitejezeteire, így akartam mon-
dani, csókolom kezét, a melyekben a világ te-
remtéséről van szó. Gyönyörűen beszéli el —
valószínűleg — Mózes, miként teremté Isten 6
nap alatt a világot. És teremté egy embert,
Ádámot, helyezé őt a paradicsomba. (Itt egy
légy életuntságból-e vagy miből? tényéromba
csapódott.) De unalmas volt itt lenni neki
egyedül, azért formálta Isten az ő oldalbordá-
jából az első nőt, Évát. Azóta mindig így van:
házasságban élnek az emberek. Kivéve néhány
akaratszabadsággal és cselekvőképességgel bíró
jogalanyt és ilyen tulajdonsággal nem bíró
személyekkel . . .

— Ádám és Éva is házasságban éltek?
— kérde a mama elandalogva.

— Ugy mindenesetre! Mert nincs rá ada-
tunk, hogy Káin és Ábel törvénytelen adatok
lettek volna. Hanem ezek oly egyszerű, emli-
tésre se méltó dolgok. Engedjék meg tehát
önagyságáék, miszerint látogatásom valódi cél-
ját pár szóval körvonalazzam.

A §. embere lévén, hamar végeztem. S
mikor meggyőztem őket arról is, hogy van
annyi képességem, a mennyivel nőmet boldoggá
tudom tenni, — Eszmeralda mosolygott s azt
felelte: nekem jól áll a cvikker; a mama pe-
dig: az ő kis lánya ráér még férjhez menni,
de mégis meggondolja a dolgot. (A tízperces
kézcsók hatni kezdett.)

Ebéd végeztével „leendő“ nőm zongorá-

A csepeli robbanás áldozatainak temetése: A gyászmenet.

zott sajtáságosan iskolázott ügyetlenségével.
Tőlem telhetőleg dicsértem játékát, de nem is-
mételtem meg az előadott darabokat. (Bo-
csánát halhatatlan Liszt, Beethoven s ti többiek
másként nem tehettem.)

Azután megmutogatta kastélyuknak ne-
vezetességeit; a rovargyűjteményt, melyben csak
a pillangónak 19 válfaja van képviselve, to-
vábbá láthattam rengeteg tücsköt-bogarat egy
csomóban. Elővezetetté paripáját, rögtön fel is
ült rá, a kantárszárat egyfelől az inas fogta,
másfelől a parádés kocsis. (Egy emberre nem
meri bizni drága életét.) Megnéztük a vadasker-
tetet, hol egy sánta őz s néhány didergő
házinyul rágódtak a káposztalevélen. Végre a
képtárba mentünk. Eszmeralda jóleső hang-
hozdozással megmagyarázta, hogy az őz hol
lakott s hányszor nősült; az meddig élt; en-
nek hány éidemejele van; amaz mennyi lányt
szöktetett meg.

Most nézze meg ezt a tisztahídi és vas-
kapui Füzessy Szabolcsot! Családi levéltárunk-
nak egy igen becses okmánya szerint Árpád-
nak udvarmestere volt! Látja, milyen tiszteletre-
méltó agg levete.

Hogy jobban gyönyörködjem az Eszme-
ralda őseiben, öntudatlan föltettem még egy
cvikkert.

— Látom, nagyon is látom s abból is
lehet következtetnem, hogy régi ős, csókolom
kezét, meit a szakalát már megette a moly.
Egyébiránt igen tiszteletre méltó agg levete.

No és Eszmeralda mikor látta, hogy a
ny . . . i törvényszék II. aljegyzője hat

s z e m m e l i s keveset lát, (nem értem, mit
lehet dicsérni egy molyette képen) mamájához
sietett, a ki az ozsona felterítésénél az ezüst-
neműkre ügyelt s egy lélegzetvétel alatt elké-
szítette a kosarat számomra s abban izletesnél
izletesebb csemegéket tállalt fel részemre, hogy
ki nem állhatja a rövidlátó embereket, hogy
egynémely gavallér mily szemtelen; hogy ez a
négylovas hintó a Nyíry Feriéké; hogy ő csak
az 50-ik kérőjéhez megy férjhez s nem a
23-ikhoz, a ki csak irnok-féle s a maga em-
berségéből nem is viszi feljebb!

Ha, mint meggyűlöltem akkor a cvikkert!

De mégsem gyűlöllek, ártatlan cvikker!

. . . Hiszen ha nem lettél volna, most
nem tudnám, hogy Eszmeralda huszonnyolc
éves és hogy sokat perel a — mamájával.

A keresztuton.

Szomoru, ha ősszel az utak szétválnak,
És mennek a ködbe
És mennek az estbe,
Híves őszi estbe, fehér őszi ködbe.

Szomoru, ha ketten egymástól elválnak,
És mennek örökre
Szár az szemmel széjjel
Híves őszi estbe, híves őszi ködbe . . .

Kürthy György.

A csepeli robbanás áldozatainak temetése: A sírok.

TARKA MOZAIK.

A szeletelés művészete. Ismét elérkezett az az idő, mely a társadalmi érintkezés folytán a háziasszony ügyességét, erejét és leleményességét a legnagyobb fokban próbára teszi. A társadalmi érintkezés ünnepei, az ebédek, a vacsorák napirenden vannak s bizony jól össze kell magát szednie a háziasszonynak, ha nem akar szégyent vallani. Az ő teendői közül mindenestre egyik legfontosabb a „francsiozás”, s ezért, hogy alkalom adtán felhasználhassa, közöljük ennek a „művészetnek” alapszabályait.

Mindenekelőtt egy éles kés és egy kétágu villa szükséges. A marhahusnál és a közönséges husnál figyelembe kell venni, hogy a húst ne szálkái hosszában szeleteljék, hanem keresztbe. Az így szeletelt hús sokkal szebb, izletesebb, s könnyebben rágható. Sokkal nehezebb a szárnyasok szétvagdalása. Ezeknél vigyázni kell, hogy a csuklókat megtaláljuk. A legkisebb szárnyasokat rendszeren egészben megsülve szolgálják fel, esetleg hosszában két részre vágva, galambokat, kisebb csirkéket és foglyot rendszerint négy darabban. Ludat, kacsát pedig a következő szabály szerint: első vágás a nyak, második a jobb comb és szárny, a harmadik a jobb oldal. Erre a szárnyast megfordítjuk, s ugyanezen sorrendben szeleteljük fel a bal oldalt. Azután kiszedjük a vállcsontokat, szét-szedjük a hátsó részeket. A nyulat hasmánt fektetjük, előbb kivágjuk a lábait, melyeket, ha elég nagyok, két darabba szeletelünk. Azután a jobb oldalt tetszés szerint felaprózzuk, s ugyanezt az eljárást követjük a bal oldalon is. A vesepecsenyénél előbb a veséket vágjuk ki. Az egészben kisütött halaknál elegendő, ha őket a hátgerincz hosszában két részre vágjuk, mert az egyes adagokat a vendégek a kanál segítségével ugys könnyen kiszedhetik. Szarvas-tagot vagy őzcombot úgy vagdaljuk szét, mint a meleg sonkát. Azon esetben, ha a húst előzőleg nem a konyhában, hanem felszolgálás közben szeleteljük fel, főfontosságú, hogy az a lehető leggyorsabban törtéjék, nehogy kihűljen.

Sajtrudaeskák. (Teához.) 12 deka friss vajot habosra keverünk, apródonként 34 deka reszelt sajtot (lehet a fele páрмаi, a fele ementháli) keverünk hozzá. Utoljára 27 deka finom fehér lisztet, két csipetnyi paprikát és pár kanál vízzel összegyurjuk. Meglisztezett deszkán kinyújtjuk és rudaeskákat vágunk belőle. Tojással megkenve, szép pirosra sütjük.

— A lótlváj és Lynch. Amerikában még mindig járja a lynchjustícia. Különösen a cow-boyok, a pásztorok, gulyások hazájában a lótlvájok felett hamar ítélet és velük gyorsan végez a népbíróság. Képünkön egy ilyen ítélet végrehajtása látható, csak-

Fogolygalantine á la Grosney (Képpel)
„Toujours perdrix!” Így hangzik a falusi háziasszonyok panasza, a kiket a puskás férj tulajdonságos bőven ellát fogolypecsenyével. Mindig csak fogolyhúst egyenek. Miért ne, ha értenek a változatos elkészítéséhez. Nem kell mindig szalonnába burkoltan megsütni és áttört lencsével feltálatni. Tessék egyszer galantinének feldolgozni a szárnyas zsákmányt. Rögtön szolgálunk is egy kitűnő recepttel: A fogolyból kiszedjük a csontokat és a húst apróra vágva, vagy darálva úgy készítjük el, mint a csirkegalantinehez. Azután a foglyok bőrét e hús puréával megtöltjük, cipóalakban összevarrjuk és megsütjük. A galantinehez a következő mártást adunk: kevés vagdalt vereshagymát, egy gerezd fokhagymát és egy pohárnyi ecetet megfőzünk, huslével hígított fehér mártást, vagdalt gombát, uborkát és káprít. Külön vag-

Fogolygalantine á la Grosney.

dalt tárkony, zöld petrezselyem, vajókás vaj két tojás sárgájával elhabartatik és a többi mártáshoz vegyítetik. A fogolycipókat koszoru alakban rakjuk a tálon körül, s a mártást a közepébe öntjük.

Adomák.

Reklám. Turista (ki barátjával magas hegyre mászik): Mindennel elláttam magamat, az aláírt arcsképeink is a zsebemben vannak. — Barát: Minek az? — Turista: Hogy ha baleset ér, a képes lapok arcsképeinket is közölhessék!

Bakak közt. — Te Jancsi, mért nem jársz Szabóék szakácsnéjához? — Hejh, pájtás, a minap megláttam, mikor szőnyeget porolt, juh...

hogy ez a jelenet a Beketow-cirkuszban történik, ahol Fred Pytlow mutatja be a közönségnek. Mialatt ő a zsákban van és a ló körülszáguld vele, nemesak bilmesektől szabadul meg, hanem át is öltözködik.

Evés, ivás. A.: Elza kisasszony elég pénzes leány, de szörnyü akaratos és parancsoló. Ha elveszed, abba hagyhatod aztán a dohányzást és az ivást.

B.: De ha nem veszem el, az evést kell abbahagynom.

Ravasz Biró: Mondja nagysám, hány éves volt az édesanyja, mikor ön született?

Óreg kisasszony: Huszonkettő.

Biró: És hány éves mostan?

Kisasszony: Ötvenhat.

Biró: Szóval, ön harmincnyolc éves.

Kaszárnyában. Inspekciós tábornok: Meg vagytok elégedve a kosztal? — Közlegény: Jelentem alásan, igenis tábornok ur. — Tábornok: Eleget kaptok enni... inni? ... Aztán nem kap az egyik nagyobb és a másik kisebb porciót? — Közlegény: Jelentem alásan, nagy porciót nem kap senki!

Rejtvények.

Keresztező rejtvény.

a						b	
1.	o	o	o	o	o	o	
2.	o	a	a	a	á	i	
3.	e	u	b	d	d	d	
4.	d	g	k	k	l	l	
5.	l	l	m	n	n	n	
6.	r	r	sz	sz	t	v	
	a						b

1. Angol költő. — 2. Egy megye neve. — 3. Hangnem. — 4. Pénzzel foglalkozik. — 5. Torontáli község. — 6. Oroszországi tó.

Ha a szavakat kitalálták és helyesen beírták a koczkákba, a rézsutos sorokban a-b-ig és a-b-ig lefelé és fölfelé, egy-egy európai főváros neve kerül ki.

Megfejtési határidő szeptember 16-ika. A megfejtők közt érdekes könyvet sorsolunk ki.

Az augusztus 29-iki számban közölt kiegészítő rejtvény megfejtése:

a	r	a	B	ó	r	a
f	á	y	l	i	m	a
a	l	o	e	p	e	r
i	p	a	r	i	g	a
j	á	sz	i	p	a	r
t	o	t	o	k	o	s
a	d	a	t	a	ny	a

Megfejtették: Záborszky Jolánka, Györy Gusztáv, Boros Jenő, Fehér Géza, Molnár Antal, Kiss testvérek, Debreczeni Imre, Szilágyi Lajos, Dobos Józsefné, Pintér Sándor, Mezei Gáspár Veress Ilonka, Demeter István, Konez Jónás, Bahik Lidi, Bányai Kálmán, Pap Elemér, Nagy Ferenczné, Lovas Antal, Makrai Miklós, Ercsényes László, Garas Jenő, Návedí Imre.

A sorsolás megejtén a kifizőtt díja Bányai Kálmán Pozsonyban, nyerte el.